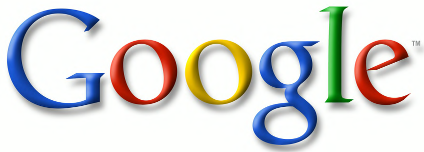

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

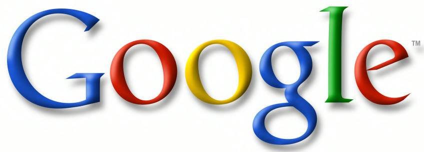
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

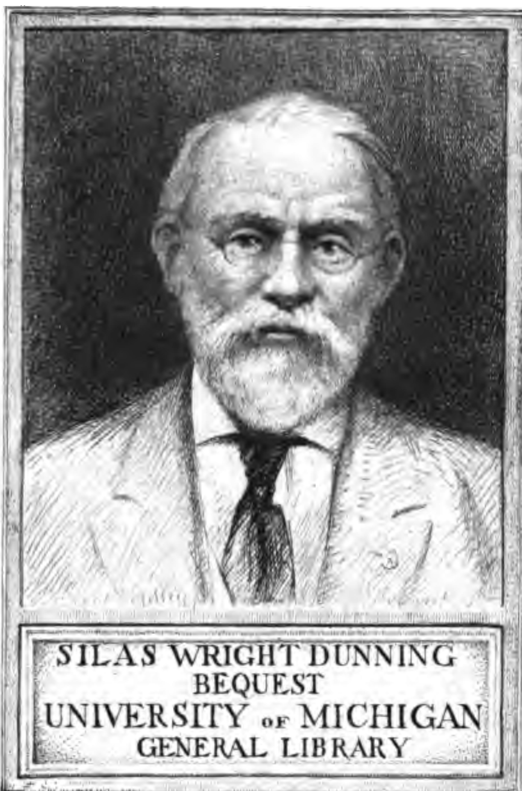
- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

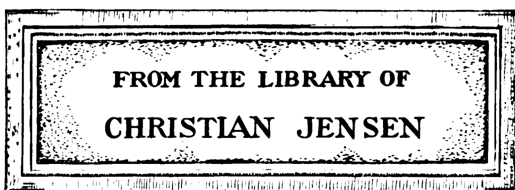
Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på http://books.google.com

A 408121

Digitized by Google

Digitized by Google

G
463
.M64

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

EJNAR MIKKELSEN

NORD-SYD ØST-VEST

STEEN HASSELBALCHS FORLAG
KØBENHAVN

Digitized by Google

Digitized by Google

G
463
.M64

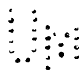
Digitized by Google

Digitized by Google

EJNAR MIKKELSEN

NORD-SYD-ØST-VEST

MED PENNETEGNINGER AF
EJNAR DITLEVSEN

STEEN HASSELBALCHS FORLAG
KØBENHAVN

Digitized by Google

G
463
.M64

Copyright 1917
by
Ejnar Mikkelsen

FR. BAGGES KGL. HOFBOGTRYKKERI
KØBENHAVN

Digitized by Google

Dunning
Hill
12-19-39
39883

ALASKA.

Jul under Polarkredsen.

Det er Juleaften, Klokken er seks, jeg sidder paa min Slæde og stirrer frem mod et enligt Lys, som glimter igennem Mørket. Hvem der var derhenne, thi jeg er meget træt! Hele Dagen har jeg slædet, ja, næsten mere end det, for jeg begyndte meget tidligt i Morges i det Haab at naa ind til Candle og holde Juleaften der, i den nordligste Guldgraverby i Alaska. Men Føret var tungt, blød Sne har dækket Isen og for hver Time paa Dagen er Laget blevet dybere, indtil den nyfaldne Sne dækker Sporet og udsletter alle Mærker af tidligere Rejser.

Jeg har slædet i Mørke over en ret stor Bugt og har i flere Timer været bange for, at jeg var paa Vildspor, indtil jeg endelig nu for lidt siden — har faaet Øje paa det blinkende Lys der forude.

Digitized by Google

En kort Hvile, saa afsted; thi det er jo Juleaften, og saa vil jeg nødig være alene, saa nær ved Mennesker endda. Men Hundene — de fem jeg har igen — har ingen Følelse af Jul og Højtid, kun en har de, den nemlig, at nu burde det være nok for i Dag og det endda for længe siden.

„Journiska“ — min Leder — vrider sig uroligt i sit Seletøj, „Professoren“ lader, som om den ikke hører mine ildnende Raab, og en lille Djævel i Hundeskikkelse drejer sit Hoved om imod mig med et uendelig uforskammet Blik, og haler ikke Spor; men „Hyleren“ fornægter ikke sit Navn, den hyler højt, i Forventning om dét, den ved der kommer.

„Hejda, vil I op — mush!“ og Pisken suser ned over de trætte Hunde. Min kære Leder strækker de stive Ben, Professoren kommer paa Højkant og ser ud, som den havde sovet i lang Tid eller tænkt dybt over Livets Grumhed. Selv Pujark, den uforskammede, indser at det ikke kan nytte at se paa mig, og Hyleren slider i Seletøjet, alt mens den udstøder de Hyl, den ved jeg venter. Det er saadan en lille Hemmelighed vi to har os imellem, og Hyleren ved, at det at hyle er dens fornemste Bestilling, thi naar Resten af Hundene hører dens vilde Hyl, saa tror de, at nu gaar det paa Livet løs! Men vi skal jo se at naa Lyset; saa langsomt, knirkende, med Raab, Bjæffen og Hylen kommer Slæden i Gang.

Vi har slædet i nogen Tid, og Raabene er forlængst

Digitized by Google

forstummet, det er saa anstrengende at skraale Timer i Træk, saa vi slæder nu tyst og stille over den bløde Sne, vi arbejder os fremover igennem Mørket, langsomt og støt mod det skinnende Lys der forude.

Men det kræver Opmuntring, saavel for Mand som Dyr, thi Stivheden er slidt af Leddene, og alligevel haler Hundene ikke rigtig godt. At piske dem kan ikke nytte, de gør, hvad de kan, de Stakler, og saa begynder jeg at kæle for dem, at tale med dem, og jeg henvender mig til Professoren og Journiska, som de to fornuftigste Dyr. Jeg fortæller dem om alt det dejlige, der er der forude, om mægtige Bøffer med Bjerge af Kartofler, om mange Dages uafbrudt Hvile i en varm Stald med Hø til at ligge i. Jeg skildrer for dem alle Civilisationens Glæder, og det ser ud som om de forstaar mig, de logrer med Halen, Journiska bjæffer helt fornøjet, og Professoren vaagner af sin sædvanlige apatiske Tilstand; selv Pujark er med, og Hyleren glemmer at give Hals, det Billede, jeg opruller, er virkelig ogsaa fristende. Men Vejen er lang og min Tales Strøm forstummer, længe inden vi naar frem til Lyset — baade Mand og Hunde er for trætte til at udføre ordentligt Arbejde — selv om Mad og Hvile frister.

Men Lyset kommer nærmere; jeg skimter Land, og kort efter de mørke Omrids af et Hus. Det er Hotellet „The Sandspit“, og Hundene bliver pludselig livlige, da der brøles derude fra Mørket: „Hvem Fanden er det?“ „En Rejsende,“ svarer jeg sagtmodigt, „der ønsker

Digitized by Google

Hvile og Mad for sig selv og Dyr". Det lader til, at Udsigten til Fortjeneste virker formildende paa den vrede Mand derhenne i Mørket, for han siger nogle overflødige Ord om at komme nærmere — som om jeg ventede paa det! — og jeg er allerede ved at gaa hen mod Huset, da en ny Tanke pludselig slaar ned i hans Hjerne, forsigtig bør man jo være heroppe i denne Udørk, — og derfor spørger min Ven mistænksomt: „Har De Penge eller Støv (Guldstøv)?" — „Ja", svarer jeg arrigt og kort, „er der saa mere De vil have at vide?" Men den gæstfri Vært synes tilfredsstillet, og jeg hører en Slaa blive skudt fra, og Døren gaar op — Varme, Hvile, Husly og Mad ligger indenfor min Rækkevidde.

Og hvilket herligt Syn! — Igennem den lille Aabning ser jeg et skarpt Lys og Enden af et Bord med Madrester, jeg ser en uredt Seng som staar lige overfor Døren, og paa Væggen over den hænger et helt Arsenal af Rifler og Revolvere, det ser altsammen meget indbydende ud, og en dejlig Varmebølge bliver spildt i den iskolde Luft, hvor den svæver af Sted som en lille Taagebanke.

En rødhaaret Mand kommer frem i Lyset og præsenterer sig som Ejer af Idyllen. Vi stikker hinanden paa Næven, og jeg beder om en Bøf — nej to, og Manden er som skabt til sin Bestilling, han forstaar min Velkomsthilsen, siger ikke et Muk, men gaar tilbage ind i Huset fulgt af mig og mine Dyr. Jeg lægger mig paa hans Seng for at se paa Forberedelserne, han steger og braser, og snart er Bøfferne færdige.

Digitized by Google

Det er virkelig en Hædersmand jeg er dumpet ind til. Først fortæller han mig, at jeg maa være forsigtig, hvis jeg har nogen Grund til ikke at ønske et Møde med Lovens Haandhævere, thi Fogeden er i Byen i Anledning af en beklagelig Uoverensstemmelse mellem en Gæst og den tidligere Ejer af Hotellet, som for Resten blev skudt, „netop der, hvor De sidder“ — meddeler han mig, og for at illustrere Hændelsen haler han en Bøsse ned fra Væggen og peger paa mig. „Saa, ti nu stille“, udbryder jeg, „og tag den Skyder væk, lad mig dog spise i Ro, jeg er sulten“; men Ro blev der ikke meget af, thi denne Mand, der bor her alene, omtrent ti engelske Mil fra Byen, er en fuldstændig cronique scandaleuse, og inden jeg er færdig med Maaltidet, har jeg en bestemt Følelse af, at jeg skal tilbringe min Jul i en ung Forbryderkoloni, en By som langt distancerer baade Sodoma og Gomorrah.

Men jeg maa videre, saa jeg betaler min Vært den ublu Pris, han forlanger uden at rødme, jeg takker ham for behagelig Underholdning, og svinger saa ind paa Sporet, der fører til Candle.

Ej, ej, hvor her er Liv! Store Slæder trukne af fire eller seks Heste slæber Kul og Brænde op til Byen — der skal jo være nok til Julen. Men mine Hunde har aldrig før set en Hest — eller rettere lugtet den, thi her er saa mørkt, at de ikke kan se noget, men den ukendte Lugt opflammer dem, de glemmer deres medtagne Poter og skamfilede Ben, de hyler højt af Ivrighed og springer

Digitized by Google

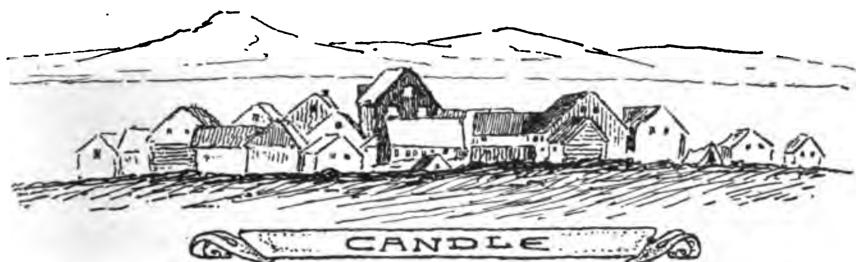
af Sted over Sporet. I Kølvandet løber jeg, svingende min lange Pisk, hujende til mine Hunde og brølende et „Glædelig Jul“ til hver den, jeg passerer. Det er et Optog af Galninge, Hunde som Mand, men ingen standser og ser paa vor glade Færd, alle har for travlt; der er fundet Guld paa Fjeldet og en Mængde Mænd er ude for at prøve deres Lykke. De hugger i den stenhaarde, frosne Jord, saa det klinger over Floden, Jordklumperne triller nedover Fjeldet, og alle Helvedes onde Aander bliver paakaldt af de flittige Mænd, der arbejder som besatte paa en Juleaften, kun fordi en Mand har sagt, at han har fundet Guld!

Men det er nu alligevel et opmuntrende Syn. Hver Mand er afmærket ved en lille Lanterne, der ofte bliver løftet højt op i Vejret i det forgæves Haab, at dens Ejermand, ved dens flakkende Skin, kan se hvad det er, der kommer strygende opover Floden. Vi nærmer os Byen, vi har længe kunnet lugte den — og nu løber jeg ikke længere, nej, jeg sidder paa min Slæde, ellers kan jeg ikke følge med, jeg sidder og hviler mig, medens jeg ustandselig raaber „Glædelig Jul“ ud i den klare Frostnat. Vi nærmer os Byen, der dukker Huse frem paa begge Sider af Floden, og Døre og Vinduer bliver aabnede bag mig — Luften er svanger med Spørgsmaal: „Hvem er dog det, der har ramt Byen i Nat?“

En skarp Drejning af Floden — og Hovedgaden i Candle ligger lige for mig.

Der er en Masse Folk, eller det synes jeg da i det

Digitized by Google

mindste, husk paa, jeg har været saa meget alene. De haster op og ned ad Gaden — fra Beværtning til Beværtning, der er store Butikker med de dejligste Sager, der er Lys, der er Varme, der er Tobak, der er Klæder, der er en Barber, som ogsaa er Bademester og har et Badekar til hele Byens Afbenyttelse. Der er en Bagerbutik, og Piger som forundret kigger efter den langhaarede, skindklædte Mand, der med straalende Ansigt kører ned ad Strøget. Jo da, det kan nok være, jeg er kommen til By's! Foran mig er der Latter og Sang og højrøstet Tale, men der bliver stille, hvor jeg stryger frem. Samtalen forstummer bag mig, Latteren dør hen, man ser forbavset paa hverandre, — det er jo ikke en af vore egne. Men saa hæver Stemmerne sig i Kor: „Hvem Fanden er det, hvor Djævlen er han blæst ind fra? — Se paa hans Tøj, det er lavet højt oppe mod Nord, han har rejst langt, Gud ved, om han har fundet Guld?“ og Folk vender om og følger efter under Anførsel af en særlig nysgerrig Mand, som jeg hører sige: „Her, Kammerater, følg med, dette her er spændende, vi maa hitte ud af hvem han er!“

Digitized by Google

Ja, endelig er jeg da naaet til Civilisationen, og det endda paa en Juleaften. Jeg kører op for Døren til det store toetages Hotel, „Candle“ hedder det, og finder ogsaa Værten. Men det er en fin Mand, der holder paa Etablissementets Renommé, og efter at have betragtet mig lidt, henleder han min Opmærksomhed paa „Badeanstalten“. Jeg forstaar Vinket, men det forvolder lidt Vanskeligheder at følge det, thi Barberen vil helst ikke have noget med mig at gøre — jeg er ham vel sagtens for snavset. Men Staklen skylder Hotelværten Penge, og hans Indvendinger fordamper, da jeg betror ham, hvem der har sendt mig — der er ikke noget at gøre, han maa invitere den Snavsede til at tage Byens Badekar i Brug. En Ekviperingshandler kommer til, medens jeg ligger i Blød og spørger, om jeg vil have Tøj — jeg kan saa godt faa Kredit; Cigarhandleren kommer ogsaa og forærer mig noget at ryge paa, Bageren kommer med nogle Kager, mange kommer, og jeg tager imod i Badekarret, — alle vil jo saa gerne have at vide, hvor jeg kommer fra, og om jeg har fundet Guld.

Jeg siger nej, men de tror mig ikke. — „Ja, for Fanden, Mand“ — var der en Irriteret der sagde — „De vil da vel ikke bilde os ind, at De er heroppe for Deres Helbreds Skyld?“

„Paa Undersøgelser —“ forsøger jeg, „paa Ekspedition,“ fortsætter jeg, men de tror mig ikke, nej — Guld er det eneste, som efter deres Mening kan lokke en Mand herop i dette Land. Nuvel da, tænker jeg, lad

Digitized by Google

dem tro, hvad de vil, men nu vil jeg have Mad, og medens mine Forhørsdommere sidder rundt omkring og betragter mig, nogle af dem endda paa Kanten af Badekarret, trækker jeg i dejligt blødt og rent Undertøj — men mit snavsede, fedtede og forrevne Pelstøj bliver ikke fornyet, det maa stadig gøre Tjeneste.

Saa af Sted til Hotellet, hvor jeg nu er en akceptabel Gæst, der ikke længere kan støde Værtens fine Følelser.

Spisesalen forekommer mig nydelig, jeg synes aldrig at have været i saa hyggeligt et Sted; der er varmt, der er Tapet paa Væggene, lidt forrevet maaske, men hvad, man tager det jo ikke saa nøje heroppe mod Nord, og saa er der rigtige Borde og Stole og en mægtig Skænk i det ene Hjørne.

„Hallo!“ raaber jeg, saa det runger i Salen, og en Opvarter kommer bukkende og smilende: „Hvad ønsker De?“ — „Noget at spise selvfølgelig,“ men det er ikke tilstrækkeligt oplysende for den pæne Mand, han kommer med et Spisekort — „hvad vil De have?“

Ja, det er nu ikke saa let at bestemme sig, naar man ikke har haft med den Slags Ting at gøre i et Par Aar eller saa, — der er Suppe og Fisk, der er Lammesteg og Fugl og Is, der er tre forskellige Slags Dessert — ak, det er saa svært — hvad skal jeg dog vælge? Men jeg er praktisk og opgiver det helt, jeg bestiller alt, hvad der findes paa Menuen, jeg skal saamænd nok faa Bugt med det.

Og Opvarteren kommer springende med Dug og Ser-

Digitized by Google

viet — tænk Serviet! — han dækker Bord, og det ser overmaade festligt ud, men der er ogsaa gjort noget overordentligt, thi det er jo Juleaften, og derfor pranger en Papirsblomst midt paa Bordet. Han kommer med Aviser, gamle selvfølgelig, men hvad gør det, alt er jo nyt for mig, som ikke har hørt nyt i de sidste to Aar, saa jeg sluger Nyhederne, der er mindst to Maaneder gamle, ja, det kan nok være at jeg har naaet Civilisationen.

Hvilken kolossal Forandring paa disse faa Mil — I Aftes sad jeg paa Gulvet i et Eskimohus og spiste af Tallerken med fire af de Indfødte, vi spiste frossen Laks og Dejgklumper dyppet i Sirup og drak dertil den bitre Drik, som Eskimoerne kalder Kaffe; og nu — den første Ret kommer, den næste følger efter, jeg spiser og spiser og drikker dertil — dejligt Øl, jeg begynder at føle som Bunden er naaet, men jeg har stadig meget travlt, og kun nu og da faar jeg Tid til at se paa de mange Folk, der efterhaanden har samlet sig ved de andre Borde og ser til, tavse og beundrende.

De sidder spændt og venter, for de kender det af Erfaring — man skal aldrig tale til en sulten Mand. Nej, lad ham først faa Maven fyldt, saa noget at ryge paa, maaske endda noget at drikke, saa først er der Chance for at deres Nysgerrighed kan blive tilfredsstillet. Og derfor venter de saa godt de kan, men bliver Nysgerrigheden for stærk, saa farer de ind i Værelset ved Siden af, og bag den tynde Trævæg bliver jeg diskuteret i høje Toner.

Digitized by Google

At jeg er ude efter Guld er givet, det kan der slet ingen Tvivl være om, og de fleste tror, at jeg har været heldig og har fundet Guld, siden jeg har haft saa forbandet travlt med at naa ind, — men der bliver pludselig stille derinde, for nu kommer en Mand, som ved hvem jeg er, han har saa travlt, at han næsten ikke kan faa Ordene frem. „Gutter,“ siger han, „den Fremmede kommer fra Flaxman Øen, han har været to og en halv Maaned paa Trampen, og tænk, han søger ikke efter Guld!“

Dyb Tavshed. „Hvad siger Du? — er han ikke Guldgraver?“ og saa kommer de ind til mig, ikke en eller to, men hele Flokken, de sætter sig omkring paa Bordene og stirrer paa Manden, der i Vinterens Hjerte havde slædet saa langt, langt fra Nord, og som, det er nu det største Vidunder af alle, ikke en Gang er Guldgraver. Jeg føler mig omtrent som et vildt Dyr i en zoologisk Have, eller maaske rettere, som en Kanibal paa en Markedsplads, alle glor, alle vil de se paa dette mærkelige Menneske, som „render rundt“ i Landet og som ikke en Gang søger Guld.

Men pludselig lyder der højrøstet Skænderi i Stuen, et Slag og Lyden af vildt Haandgemæng, saa et Skrig, et Fald og et infernalsk Spektakel. Jeg er glemt, og alle trænger sig sammen om en høj, mørkhaaret Mand, en Mand, der har været fuld for et Øjeblik siden, men som nu er ædru. Man tier, man ser paa ham, og i et Nu er han bleven som forvandlet; hans Ansigt, før rødt, er nu blegt, store Sveddraaber perler paa hans Pande,

Digitized by Google

det sorte Haar er i Uorden, og han ser sig om i den tavse Kreds af haarde Ansigter med et usigeligt bønligt Udtryk i Øjet — „Kammerater, han slog først!" Fra Gulvet lyder en sagte Stønnen, og Støjen bryder ud paany, man knytter Hænderne, man raaber op, Stole og Borde vælter, man klumper sig sammen og svajer frem og tilbage, de arbejder sig op i et forfærdeligt Raseri — og Raabet samler sig til et mægtigt Raab — „fordømt, og det endda paa en Juleaften."

Men saa maser en kæmpestor Guldgraver sig ind igennem Klyngen, hans Øjne lyner ondt, og han langer ud efter det blege Ansigt med de bønlige Øjne. Han rammer, og uden en Lyd synker Manden til Jorden, ned ved Siden af det der stønner. Saa bliver det stille igen. Man venter paa, hvad der nu vil ske — der lyder Bjældeklang udenfor Huset; en kort Ordre til Hundene, saa dæmpede Fodtrin, Døren ud til Gaden bliver smækket op, og fulgt af en klam, bølgende Dampsky trænger to Mænd sig ind i Lokalet. Den første er en myndig Mand, han baner sig Vej igennem Klyngen, der modstræbende aabner sig for ham. Det er Fogeden der kommer, fulgt af Doktoren; der lyder et Smæld af Haandjern, tunge Trin, og ud af Klyngen bærer de en haardt saaret Mand. Maven er flænget fra højre mod venstre, og Staklen har tabt Bevidstheden. Saa falder Døren i, han bæres ud i Natten og Kulden af Sted til Sygehuset.

Men Klyngen aabner sig paany, den høje, mørke

Digitized by Google

Mand er kommet paa Benene, og endnu vaklende af det voldsomme Slag gaar han ud, ført af to haandfaste Karle og Fogeden. Det er Drabsmanden, der beder om noget at drikke, og flere Glas Whisky bliver rakt op til ham, saa af Sted, bort til Fængslet, og endnu

en Gang hører jeg ham sige: „Lad mig slippe, Kammerater, det var den anden, der yppede Kiv!"

Klyngen spreder sig, andet fanger Interessen og min Ven Opvarteren kommer igen til Syne. Han tørrer Blodet op med sin Serviet, strør lidt Savsmuld over Stedet, tværer det ud med Foden — og giver mig saa den Whisky jeg bestilte før Slaget.

Jeg drikker den eftertænksomt, men medens jeg sid-

Digitized by Google

der og tænker paa Driks Forbandelser eller noget i den Retning, kommer en Mand hen til mig, slaar mig paa Skulderen og siger: „Naa, Kammerat, det kan nok være, De er kommen til Civilisationen!“ — Ja, det kan ikke nægtes. Her er jo alt, som hører til et civiliseret Samfund, selv en Foged er her, og det endda en sjælden Foged, thi han er ogsaa Dommer, Arrestforvarer og Skarpretter om det behøves, i én Person er han alt det, som hører Loven til.

Han er kommen tilbage og staar nu ved Barren, ret op og ned, han drikker Whisky med Vidnerne og forhører dem imens — ja, Sagen er jo klar, den Saarede har man, Drabsmanden ogsaa, der er jo egentlig ikke mere at tale om, kun at hænge ham, og det kan ske i Morgen.

Men jo, Sagen er aabenbart ikke sluttet med det, der er nok alligevel mere at tale om. Jeg lytter, og Klyngen ved Barren bliver tavs — Fogeden tænker. „Kammerater,“ siger han som Resultat af sine Grublerier, „vi kender dem begge. Jack, som har faaet Kniven i Maven er en skidt Fyr, det ved vi alle, og vi ved ogsaa, at han ærlig har fortjent at blive hængt. Han bliver det ogsaa nok — hvis han lever. Det er en Udgift for os, det er Arbejde for mig, og det kaster en Plet paa os alle — gid han vilde dø! Men Jim har sparet os for alt dette Vrøvl, Jim er en brav Fyr og alle Mands Ven.“ Fogeden ser sig om paa de forsamlede Mænd og forstaar af deres Miner, at Talen falder i god Jord —

Digitized by Google

saa han fortsætter: „Jeg har halvtreds Dollars som brænder mig i Lommen — vil du have dem?“ — dette henvendte han til Byens første Mand, den rigeste Mine-ejer, og han forstod aabenbart at tyde den snørklede Alaskalov, han siger Ja, og Pengene triller ned i hans laadne Hue. Selv lægger han flere Penge ned i den, og ser sig om i Klyngen ved Barren, saa nikker han til en Mand, som staar ved Siden af ham med et forlegent Smil: „Hvad giver Du?“ — „Ja,“ siger den Forlegne, „Penge har jeg ikke, heller ikke Støv, men jeg har en Slæde, den er god og den er hans af et ærligt Hjerte.“

Nu behøvede man ikke at bede mere — en giver Hunde, en anden Mad, en tredje Tøj — og næste Morgen var Arresten tom, Døren aabnet og Fuglen fløjet, hjulpet paa Vej af forstaaende og taknemmelige Kammerater, som bagefter larmer og støjer hele den lange Julenat igennem — glade som Børn over en dejlig Gave, lavet paa Naturens Værksted — af selve Alaska, dens uskrevne Lov!

Digitized by Google

VENEZUELA.

En Tyrefægtning.

Det er i Caracas og Søndag; Solen brænder og Gaderne er skoldhede uden en Undskyldning for Skygge, de er øde og forladte, alt holder sig inde i kølige Patios. Paa det forholdsvis moderne Hotel sidder jeg og keder mig, intet er der at gøre, ingen at tale med, alle sover, Hotellet sover, alt maner til Søvn, men dette er mig forment, jeg er lige vaagnet efter en lang Sollur, og fortumlet af Heden sidder jeg og forsøger at sende Tankerne bort fra Varmen, paa Rejse mod Nord, til Lande, hvor man kan aande uden at kvæles.

Men Tankerne vil ikke af Sted — mangler Energi, antager jeg — de kredser om mit halvstegte Korpus og kan ikke foretage sig andet end jamre over Varmen og over den forfærdelige Stilhed — „du er i de dødes By,“ hvisker de til mig, „du er det eneste levende i Verden, alt er stille og dødt, dødt, dødt!“

Aah, hvor jeg ønsker at noget vil bevæge sig, at en Fugl vil komme flyvende, at en Gren vil svaje frem og tilbage — kun at et Blad vil spille i et sagte Vindpust

Digitized by Google

— men nej, alt er roligt, alt ligger i Dvale, alt levende vægrer sig ved Bevægelse — kun ét er uanfægtet af Varmen, kun én Ting i hele Universet synes i Bevægelse. — Solen som langsomt glider hen over Himlen.

Længe er den det eneste bevægende, saa — se, se, nu lever jo Verden op, Solen har faaet en Følgesvend, undfanget af den selv — Skyggen — som langsomt kryber frem over Gaden.

Og saa fødes Livet paany. Nu gaar det rask, en Mand kommer listende i Skyggen langs Husvæggene, saa en anden, og nedad Gaden lunter en halvsovende Droske. Der kommer flere Mennesker, flere og flere, og fra at have den uhyggelige Følelse at være Klodens eneste levende Væsen, hensættes jeg nu i Henrykkelse over det nyskabte Liv.

Men Solen har travlt, den har et Ærinde at besørge paa den anden Side af Jorden og haster vestefter over Himmelen, Skyggerne bliver længere, nu lever man op for ramme Alvor, Gaden bliver ligefrem befolket, Skyggerne vokser sig brede og tætte, der kommer Liv i Byen, det er som om den barmhjertige Gud har fortrudt sin Haardhed og nu udsender Livsens Aande over den døde By. Op af Skyggen vokser Færdslen, der er Larm, man raaber og ler og hilser hinanden, — men for mig, deroppe paa Altanen, lyder det som en mægtig Summen, en Lovsang, Folket glæder sig over Livet og synger — hil Dig Skygge, Livets Fader!

Det var helt opløftende, men hvad er det? — jeg bli-

Digitized by Google

ver revet voldsomt ud af mine behagelige Tanker, en Tromme lader sig høre, en til, en Vogn kommer kørende, og den bærer Livets Bud, en Trompeter staar og tuder, og en Udraaber brøler sig hæs, — „hører alle, naar Skyggerne bliver lange, saa samles i Hippodromen for at se en Tyrefægtning!“

Glemt er Varmen; en Tyrefægtning vil jeg saa gerne se, det er fristende, det maa være umaadelig spændende. Men raat og brutalt? — javel, javel, og en Del af mit indre Jeg protesterede da ogsaa pligtskyldigst, men heldigvis ikke saa kraftigt, at det overdøvede den Del af mit vilde Jeg, som krævede Blodsudgydelse, smidige Bevægelser, Livet i dets mest intense Former — paa Vippen imellem Liv og Død. Og da Skyggerne bliver lange, staar jeg paa Hippodromen.

Det er kedeligt at sidde pænt paa Bænken og vente paa, at Mordet skal begynde, og da man som Fremmed i et Land har et glimrende Middel til at sidde Lands Skik og Brug overhørig, idet man jo ikke bærer en offentlig Attest for, at man forstaar den Legende, som findes malet rundt omkring, og som paa Dansk lyder saaledes „Adgang forbudt“, saa bevæger man sig saa dejligt frit. Og kommer der en meget tjenstivrig Indfødt, som med store Gebærder og forskrækkede Miner fortæller den skikbrydende, at her maa man virkelig ikke gaa, saa smiler man sødt, klapper den Ivrige paa Skulderen, — „kære Ven, Tak for Tilladelsen, og hvor fører saa den Dør hen?“

Digitized by Google

Ja Frækhed er god, manglende Sprogkundskab næsten bedre, og har man saa en Bolivar eller to, falder alle Skranker. „Señor, Du kan gaa hvor Du vil,“, og saaledes slap jeg ind bag Arenaen og saa de tapre Kæmpers Forberedelser. De var forresten ret ejendommelige. Jeg havde nærmest tænkt mig, at de gæve Mænd gik rundt og brystede sig mens de fortalte svære Løgne om tidligere Stordaad, eller at de maaske prøvede deres Vaaben; tænkes kunde det ogsaa, at de styrkede sig paa en eller anden Maade. Men da jeg kom ud bag Arenaen og uset slap ind i et lille Værelse, fandt jeg alle Toreadorerne forsamlede, med Knæet bøjet og Blikket rettet bedende imod et Billede af Jomfru Marie. Det var forbløffende, og et inderligt forbavset „næ, nu har jeg aldrig kendt Mage“, undslap mig inden jeg fik mig besindet, men da de kort efter foldede Hænderne og bad „hellige Jomfru, giv Styrke i min Arm og Sikkerhed i min Fod, giv Smidighed og hjælp mig at slaa Tyren ihjel“ — saa bøjede jeg Hovedet og begyndte at filosofere — stakkels Jomfru Marie, du Blidhedens Symbol, skal Du gaa den raa og brutale Toreadors Ærinde, skal Du tale godt for ham i Himmelen, medens han udsætter andre af Vorherres Skabninger for dødelig Angst og ulidelige Smerter?

Men Jomfru Marie er langmodig, hun slaar ikke de formastelige med Blindhed eller Lamhed eller anden velfortjent Daarligdom, og da de brave Toreadorer havde sikret sig Himlens Bistand ved hver at ofre et Lys paa

Digitized by Google

Gudsmoderens Alter, følte de sig nogenlunde sikre. Men dog ikke helt, thi inden de forlod Værelset, tilbød de den hellige Jomfru en Bestikkelse, som skulde erlægges i Form af Lys, store og fede, hvis de vandt Sejr over Tyren — men bagefter, først bagefter, saa har hun jo noget at glæde sig til og egne Interesser at varetage.

Tilbage i Værelset blev kun en Dreng, og saa en Fader, en Moder og en køn lille Søster, som andægtigt bøjede Knæ ved Siden af Broderen. De bad, og det inderligt nok — „hellige Jomfru, skønne Guds Moder, beskyt vor Søn og Bror, giv ham Sejr over den grumme Tyr, lad ham vinde en ærefuld Kamp!“ Saa kyssede Faderen sin Søn — en femtenaars Knægt, Moderen omfavnede ham, og lille Søster græd som var hun pisket, men inde fra Arenaen gjaldede Fanfaren, skinger og øredøvende, Sønnen rev sig løs og var som forvandlet. Øjnene lynede, han rankede sig op, forsvunden var den bløde, bøjelige Søn og Bror, tilbage kun den vordende Toreador, som nu skal dræbe sin første Tyr og vinde sine Sporer. Ja, glemt var Far og Mor og lille Søster, han ligefrem sitrede, et Billede af Fremtiden gnistrede igennem hans Hjerne — en dræbt Tyr, ham selv som Dræberen, omringet af en hvinende, jublende, klappende og vanvittig Forsamling — alt dette vilde snart være hans, og let og smidigt svang han sig over den ti Fod høje Balustrade og stod sammen med sine Kammerater paa Arenaen.

Digitized by Google

Jeg slap op til min Plads og saa mig omkring paa den Ring af Mennesker, der sad rundt om den aabne Plads.

Mænd og Kvinder var der, Børn saamænd ogsaa, maaske et Par Tusinde ialt, de ventede paa det blodige Skuespils Begyndelse, men brugte for Resten Tiden rigtig godt, man hilste paa Venner og Bekendte med hele Sydboens Fyrighed, med store Gestus og fagre Ord, man viftede sig og raabte og skreg, man sang, men af og til samlede Støjen sig til et mægtigt Raab — begynd, begynd!

Den første Tyr blev sluppen ind. Den gik kun modstræbende, og med Dyrets fine Sans kunde den mærke, at det var fjendtlige Kræfter, der ventede paa den derinde paa den aabne Plads. Den vilde tilbage igen, ind i Stalden, men nej, Vejen var spærret med skarpe Spyd, der var kun een Vej for den og det var fremad. Velan da, den bøjede Hovedet, stampede udfordrende med Forbenene, sprang frem — og mødte den første Fjende — et Spyd, som med grusomme Modhager blev jaget i Dyrets Ryg, da den passerede Skranken. Saa faldt Døren i bag den, og vilde ikke aabne sig for den i levende Live. Men det vidste den ikke, det interesserede den vistnok heller ikke, nej, nej, Spyddet, der sad i dens Ryg, det paatvang sig ganske anderledes dens Opmærksomhed. Det smertede for hver Bevægelse, den rejste sig paa Bagbenene og kastede Kroppen frem — men hvad var dog det? Tyren standsede forfærdet og sprang saa

Digitized by Google

højt op i Luften, en spraglet Papirsblomst, siddende paa Enden af Spydet, slog den i Øjnene.

Saa tabte den Besindelsen, blind af Raseri foer den frem paa Arenaen, af Vejen Kryb, nu gaar det paa Livet løs!

Som en Flok forsultne Ulve kastede de sig over Dyret, alle de skinnende, spraglede Menneskebørn. Deres mangefarvede Kapper, glimtende i Lyset, gnistrende af Farver, blev svungne for Øjnene af den stakkels Tyr, og hvorhen den saa end vendte sig, var der disse forfærdende Kapper. Betuttet standsede den og saa' sig lurende omkring, Hovedet var bøjet, Øjnene gnistrede ondt, og hver Gang en Cappeador udfordrende svang sin Kappe, saa stivnede hele Kroppen — skulde den mase ham? Men nej, den havde allerede lært sin Lektie, de Kapper kunde den alligevel ikke gøre Fortræd, de var altid borte naar den kom, hvor de skulde have været, — nej, det gælder om at komme bort, ud af Ringen, men hvor? — den er sluttet saa tæt. Aha, der er jo en Aabning, hvor der kun staar en eneste Mand; men hvad er det han har i Hænderne? Tyren standser det halvt begyndte Angreb og ser paa ham med blodskudte Øjne — naa, ja, en Kappe er det ikke, saa gør det ikke noget, den trampede udfordrende i Jorden, saa fældede den Hornene, og i næste Nu fløj den hen imod ham.

„Han bliver maset“, raabte det inde i mig og Folk gøs højt, nu begyndte det at blive spændende, her var en Chance for at Manden kunde blive slaaet ihjel. —

Digitized by Google

Men nej, hvad er den raa og uberegnede Kraft imod Menneskets Snille og Besindighed, i det Øjeblik Tyren naaede ham, sprang han behændigt til Siden, den ramte kun den tomme Luft og sank i Knæ, men i næste Nu var den igen paa Benene, den stejlede — hvad har dog det Kryb gjort ved mig?. Den vred sig af Smerte, dens Ryg var flenset, to Spyd med vajende Faner var boret dybt ned i den; det var dem som havde faaet Tyren til at standse sit halvt begyndte Angreb, det var dem, som den antog for ufarlige, da det ikke var Kapper — men Marterredskaber var de alligevel.

Aah, hvor det smertede. Den skrævede lidt med Benene for at afstive sin vaklende Krop, Blod flød fra de store Saar, det blodige Skum stod den ud af Næseborene, den stønnede højt og udstødte nogle dybe, fuldtonende Brøl — Raseriet var borte, forsvundet, drevet ud ved Lansestik, det var ikke længere et farligt, angribende Dyr, men et stakkels levende Væsen, som saa' sig om imellem sine Bødler med en stor, uudtalt Bøn i Øjnene, en Bøn om Hvile, en Bøn om Fred, en Bøn om Lov til at dø.

Men Hvile og Fred var der ikke at finde — og Døden ikke endnu — en Piccador listede sig bagfra ind paa Dyret, greb fat i Spydene og vred dem rundt i Saaret. Det gøs i mig ved at se paa det, men det svarede til Forventningerne, et smerte- og harmdirrende Brøl lød hen over Arenaen, Musikken tonede i, Tyren var nu tilstrækkelig rasende til at slaaes ihjel.

Digitized by Google

Men endnu var der Kamp tilbage i det prægtige Dyr. Den bøjede Hovedet, og med krummet Ryg og Halen i Vejret dundrede den ned imod en særlig udfordrende Mand, ramte Luft — svang sig rundt paa Bagbenene, af Sted efter Manden — Død over Plageaanderne — men ramte kun Luften igen. Piccadoren blev træt, en Afløser sprang til, en anden igen, det gik fra Mand til Mand, de spillede Boldt med Tyren, der som en tirret, rasende Kæmpe foer af Sted, omgivet af spraglet, halsende Kryb.

Kampen var ulige, men Tyren havde kæmpet saa længe den kunde, nu kendte den sig overvunden, Benene vaklede under den, den beredte sig paa at dø — lagde sig ned, gav et Gisp og ænsede ikke længer de før saa forfærdende Kapper — at dø i Fred var alt den vilde. Men nej, Toreadorens Lov er streng — du skal dræbe Dyret med Kaarden, og ve dig, hvis Dyret bliver drevet ihjel, Haan og Spot vilde følge dig for Fremtiden, og Arenaen vilde for bestandig være lukket for dig.

Saa Toreadorerne kastede sig over Tyren, stak i den, tirrede den, indtil de smertelige Stik vakte den sidste Rest af Liv — op paa Benene — efter ham, efter ham, efter den Mand, Hovedet bøjet og Halen op, Papirsroserne knitrede og Fanerne smeldede, Hovene dundrede — Død over Manden. Men han sprang tilside — gled i noget Blod, faldt, lige for Tyren, Folk hvinede og Kammeraterne sprang til, nu koster det Blod. Men nej, igen

Digitized by Google

vandt beregnende Snille Magten over Naturkræfterne, Tyren blev svunget til Siden, lige paa høje Tid, den faldne Toreadors spraglede Klædning blev oversprøjtet af den blodige Fraade, som stod fra Dyrets Mund.

Nu var den farlig, den maatte slaaes ned, Tilladelsen var erholdt, og en Mand med den dræbende Kaarde i Haanden gik op mod Tyren. Han legede med den, som Kat med Mus, han tirrede den og stak sin spidse Kaarde i dens ømfindtlige Mule, Tyren sprang bort, han efter, det blev en Kamp imellem de to — den kaardebevæbnede, rolige, besindige Mand, og den af Frygt halvgale, af Smerte og Blodtab halvt døde Tyr. Resultatet var givet, Tyren sænkede sit Hovede — det gunstige Øjeblik var kommen, med sikker Haand drev han Kaarden i til Hæftet. I nogle Øjeblikke stod Dyret og sitrede, saa svajede den, Benene bøjede sig under dens mægtige Krop, som faldt med et Brag — et sidste, et blodigt, et smerteligt Prust, Blodet styrtede ud af Munden, de blanke Øjne brast, Tyren var død.

Men Matadoren, der havde ført den dræbende Kaarde, brystede sig og struttede op og ned paa Arenaen — han var Sejrvinderen. En Fanfare gjaldede fra Orkesteret, Folk hvinede, raabte, skreg, peb, hylede, stampede i Gulvet, og hamrede paa Bænkene, ganske vanvittige, ude af sig selv, jublende glade over det tilendebragte Drab — det som Toreadoren havde nedbedt Himmelens Velsignelse over.

Den næste Tyr kom ind, ogsaa den blev dræbt, en

Digitized by Google

tredie fulgte hurtigt efter, og saa var der kun den sidste igen, en ung, men vild Tyr, som skulde dræbes af Drengen, ham med Far og Mor og kønne lille Søster.

Tyren var drillet, tirret saa den gnistrede og Spændingen imellem Tilskuerne var paa Bristehøjde — hvordan vilde det ende? Øjnene maalte det kraftige unge Dyr og gled derfra over til Drengen, som var udset til at være dens Banemand — en spinkel Dreng var han, hans Krop var sart som en Piges men spænstig som en Fjeder. Blodet kom og gik i hans Kinder, som vekslede hvide og røde; — nu hvide, kridhvide, Øjnene blev stive og stirrende, det ene Ben frem for det andet, Kaarden ud i højre Haand, ret frem imod Tyren. Folk kunde ikke sidde stille, de rejste sig op, nu sukkede de af bare Spænding, aah, nu — nu — og saa, ja Tyren kom og Kaarden fandt dens saarbare Sted, men Stødet var saa stærkt, at Drengen blev slynget langt hen af Arenaen. Tyren standsede, rystede sin Krop, saa Kaarden fløj ud — saa spændte den hver Muskel, langsomt bøjedes dens Hoved, længere og længere ned, — nu pegede dens Horn lige imod Drengen!

Aandeløs Stilhed — han bliver dræbt, var alles Tanker, Tyren hovede Sandet, saa Støvet føg — nu gælder det, men i den intense Stilhed hørte man tre Stemmer, det var Fars og Mors og lille Søsters — „Hellige Jomfru, fromme Guds Moder, hjælp ham og lad ham slaa Tyren ihjel“.

Det udløste Tilskuernes Spænding, og et tusindstem-

Digitized by Google

migt Raab bølgede mod Himmelen, der blev en Helvedes Larm, Folk var forrykte, Tyren sprang til — men Toreadorerne var paa Pletten, Drengen blev frelst, hans Kaarde blev trykket ham i Haanden — paa den, efter den, paa den igen!

Igen stak han efter Tyren, igen og igen, men hans Kræfter slog ikke til. Drengen blev rød som det Blod, der drev fra Tyrens Bringe, hans Øjne blev vilde af Spænding, Haanden mistede sin Sikkerhed, han stak vildt — og rundt omkring ham var der en trykkende Tavshed. Det var Foragt — der lød ikke en Lyd fra de mange Mennesker — jo, det er sandt, en, nej — tre Stemmer, en dyb Bas, en høj og skinger, og en grædende Røst raabte højt paa Jomfru Marie: „Aah, hjælp ham, lad ham slaa Tyren ihjel, han er saa ung, skønne Jomfru med Barnet, bed Gud om Hjælp for vor Søn.“

Men Bønnen hjalp ikke — eller kan hænde, at Himmelen alligevel havde taget sig af det værgeløse Dyr, der udmattet af Blodtab og Frygt stod lige overfor den lige saa udmattede Dreng, som endnu holdt Kaarden i Haanden, fremstrakt mod Tyren, rystende.

Endnu kunde Æren reddes, men et sidste Stød traf Tyren midt imellem Hornene — og saa brød det løs, et rasende Uvejr; Folk hujede, peb, skreg, og i Stedet for den fejende Sejrsfanfare stemmede Musikken i med en djævelsk Piben.

Det var Foragt, Luften aandede Foragt, og knuget af den, lammet, tabte Drengen sin Kaarde, alt var

Digitized by Google

forbi, den straalende Fremtid var uigenkaldelig forsvunden, aldrig mere vilde Hippodromen aabne sine Porte for ham — og tilintetgjort af Foragten kastede Drengen sig ned i Gruset og græd, som man kun kan græde, naar man er femten Aar og skuer ud i Fremtiden — som er mørk, et gabende Hul, kantet med lysende, knitrende Ord — Foragt — Foragt!

Tyren blev ledet ud, og Folk strømmede fra Hippodromen, Skuespillet var endt, men jeg vilde se et sidste Glimt af den sølle Purk og stillede mig op imellem en Flok Drenge og Mænd, som endnu dirrede af Spænding. Endelig kom Drengen, hans Ansigt var blegt og Taarerne løb ham ned over Kinderne, hans Øjne bad, tryglede om Skaansel, om Glemsel — men det var spildt paa hans Bødler — de raabte til ham, haanende Ord, de opfordrede ham til at forsøge Lykken paa et bundet Lam — de kastede raadden Frugt efter de bønlige Øjne — nej Skaansel var ikke at finde, Glemsel ikke at haabe.

Saa satte han i Spring nedover Gaden og forsvandt fulgt af den støjende, hujende Flok, som fortalte hele Caracas — „her løber Drengen, som vilde dræbe Tyre, men som ikke en Gang kan skade en Lus“.

Digitized by Google

FRANTZ JOSEPHS LAND.

Kapløb med Bjørnen.

Det var Ungdom og Letsind, som kørte henover de skinnende hvide Sunde og Stræder imellem Kejser Frantz Josephs Øerne — det var selve det sprudlende Livsmod og den higende Eventyrtrang, som var paa Udflugt deroppe, højt imod Nord, og som leende og jublende strøg henover Isen og den haardtbankede Sne.

Og der var Foraar i Luften.

Det var ikke mere end tre Uger siden, at hele Flokken havde været oppe paa Toppen af et Bjerg — ved Middagstider — spændt paa at fange det første Glimt af Solen, som havde ligget i Dvale — vi syntes i over et Aar. Ja, det var kun tre Uger siden, vi stod deroppe tavse og betagne af den overdaadige Farvepragt, som udfoldedes omkring os, og som gav Liv og Skønhed til de mat-hvide Sneflader og Bjergenes dystre Sten.

Digitized by Google

Vi saa Bjergtoppene farves svagt rosa, alt som Middagstimerne nærmede sig, og Himlen antog et luende Skær; vi saa den svage rosa Farve blive dybere, alt imens den kravlede nedover Bjergenes Sider, vi saa den øde, udtryksløse Sneslette for vore Fødder antage samme straalende Farve, og saa fik den pludselig Liv — der voksede Snebanker frem, der fandtes dybe Huller, hvor vi i det skyggeløse Vintervejr havde anset Sneen for jevn; der kom Karakter over Landet — badet som det var i et rosa Skær.

Højere steg Solen. Der brændte et Baal dernede mod Syd, knitrende gult, og et Knippe af Lys steg højt til Vejrs over den let disede Horisont. Endnu højere kom Solen, et Glimt, en Solstraale, og lange, uendelig lange Slagskygger sprang pludselig frem paa det rosafarvede Land. Oppe paa Bjerget, hvor vi stod, skinnede Solen paa os — for første Gang efter fire Maaneders Forløb — vi var nu ikke længere skyggeløse, nej, vi havde Skygger, endda saa det kunde forslaa — op imod Nord pegede de, langt, langt op — tilsyneladende i det uendelige, op imod det Maal vi havde — Nordpolen.

Tavse stod vi og saa paa Pragten, vi saa den rosa Farve falme og afløses af knitrende hvidt, vi saa Sneen faa Liv, saa den glimte og skinne, som om den var oversaaet af utallige Diamanter, — og saa brød det løs, en jublende Lovsang fra en Flok unge Mennesker: „*Ære være Solen — Solen er kommen, herlige Sol, Foraarsbebuder, Du forjager Vinteren, den mørke og kolde, Du*

Digitized by Google

bringer Lys over Landet og Bud fra varme Egne, Du bringer alt det, vi har drømt om i de trange Vintermaaneder, — nu slaar Forløsningens Time, snart stryger vi af Sted paa vore Slæder, højt op mod Nord, paa den utraadte Vej, oplyst af Dig."

Og leende, syngende, jublende glade strøg vi paa Ski nedover Fjeldet, ned mod Dalen og Kysten, mod vort Skib, vort Hjem, som pyntet med Vimpel og Flag bød Solen velkommen paa sin egen Maner.

Nu var vi paa Rejse, op mod Nord, vi lagde Depoter ud til den lange Foraarsrejse og havde ikke slædet saa længe, at det virkede monotont; endnu blev alt det kolde og uhyggelige ved Provianttransporter glemt i Nyhedens Interesser, slugt af vor ubændige Kraft og vort Livsmod.

Vi havde losset vore Slæder paa Isen og holdt nu hjemefter over et veltraadt Spor. Vi sang og vi lo, vi følte os saa lette og glade, befriede som vi nys var bleven for Vinterens tunge Byrde — vi raabte til hverandre, vi jodlede og lyttede til Ekkoet fra Bjergene, vi strøg hjemover mod Skib og Aftensmad, hver Mand liggende paa sin Slæde, stirrende op mod den azurblaa Himmel, gennemvarmede af den lysende, unge Sol — omtrent flyvende henover Landet, trukken frem af ti eller elleve Hunde, som ellevilde af Glæde sprang af Sted med løftede Haler, bjæffende og gøende, med glimtende Øjne og Tungen langt ud af Munden.

Jeg kørte den forreste Slæde, og da min Lederhund

Digitized by Google

var god til at følge Spor, overlod jeg Forretningen til ham, Vejret var for godt, og jeg for doven til at gøre andet end paa maa og faa at udstøde et mægtigt Brøl, et ildnende Raab, som fik mine Hunde til at springe af Sted, stærkere end før, bjæffende højere, hylende af Glæde over den raske Fart.

Det gik saa raskt, som det overhovedet kunde gaa, og jeg var saa smaat begyndt at tænke paa, om det egentlig ikke var nok saa klogt at køre langsommere — særlig naar hele Føringen var overladt til Hundene; saa jeg tav med mine opmuntrende Ord, — der hørtes nu ikke andet end Hundenes fornøjede Bjæffen.

Men pludselig tav alle. — „Dejligt“, tænkte jeg, „dette Hyleri er egentlig slet ikke rart at høre paa — ak ja, hvor har man det dog godt heroppe — gad vidst om Du ikke kunde sove lidt“ — da — ja, at sige, at jeg røg op, er alt for mildt, jeg mangler Ord til at fremmane den Bevægelse, jeg pludselig udførte — dog jo, — jeg tror jeg har det, en Mand, der er bleven proppet i en Kanon og saa sendt ud i Verdensrummet som hin berømmelige svenske Konstabel, kommer omtrent lige saa uventet i Bevægelse som jeg — thi pludselig følte jeg Slæden give et forfærdeligt Bump — jeg blev kastet højt op i Luften og ud til Siden, medens den liflige Stilhed blev afbrudt af et ellevestemmet Hundehyl. I Guder! sikken et Spektakel — og jeg gjorde det ikke mindre ved at give mit Besyv med i Laget, og det var ikke Kælenavne, jeg raabte, medens jeg hængende fast med venstre

Digitized by Google

Haand blev slæbt hen over den haarde Sne med en Fart, som endnu faar mig til at gyse.

Og dog blev Farten sat yderligere op. Hundene hylede, bjæffede, gøede, og jeg bandede og svor de mest ugudelige Eder, jeg kendte, alt imens jeg forsøgte at hale mig selv op paa Slæden — men raskere gik den, raskere endnu. „Hunde dog, I elendige Krapyl, I Djævelens Yngel, saa stands dog, stands!“

Naa, jeg kom da til sidst op paa Slæden, hvor jeg hagede mig fast, det bedste jeg havde lært, medens jeg sundede mig lidt ovenpaa den Omgang, og saa begyndte jeg at række og strække alle mine Lemmer for at undersøge, om noget var gaaet i Stykker; men alt havde holdt, nu kunde jeg roligt se mig omkring.

Jeg kørte henover en jævn Sneflade, og da jeg vendte mig om for at se efter mine Kammerater, fandt jeg dem langt agterude — de fulgte Sporet, som vi havde forladt.

„Gud ved, hvad der dog gaar af mine Hunde“, tænkte jeg, thi raskere gik det, stadig raskere, Sneen fløj tilside for Slædemederne, og foran mig havde jeg en Skov af elleve buskede Hundehaler, som stod lige ret op i Vejret, dirrende af Spænding. Det var klart, at Hundene havde opdaget noget, som endnu var skjult for mig, men hvad det end var, saa optog det Hundene saa ganske og aldeles, at de var blevne helt døve for mine velmente Trusler om en forfærdelig Omgang, naar jeg igen fik Kommando over mit Spand.

Digitized by Google

Men indtil da maatte jeg følge med. „Naa, de kommer vel nok til Fornuft“, tænkte jeg, „det er bedre, Du bliver, hvor Du er, for lysteligt er det jo ikke at skulle trave hjem paa sine egne Ben“, og saa jeg hang fast, saa godt jeg kunde og spekulerede over, hvad det alt sammen betød.

Og vildere gik Farten. Hundene strøg af Sted, med Snuderne mod Jorden, strækkende ud som aldrig før; men jeg var ung, jeg var glad og havde Foraaret i Blodet, det var egentlig herligt at køre saa rask. Min Hue var tabt, Vinden strøg mig igennem det flagrende Haar, og Snefnug piskede mig i Ansigtet — men nu var jeg opildnet, smittet af Hundene, lige saa gal som de, jeg syntes, det var saa morsomt at fare afsted som Stormvinden, henover de store Vidder, ganske paa maa og faa.

Men pludselig opdagede jeg Grunden til Hundenes grænseløse Jag. Foran os, vel nok en tre fire Hundrede Meter borte, var der noget der løb, noget gulhvidt Noget. Jeg skyggede med Haanden over Øjnene — hvad er det dog? — en Hund? — nej, dertil er det for stort, hvad saa? en Ulv? — ejheller, det dér havde aldrig været Ulvegalop, det den stillede op der forude, dette vraltende, men hurtige Løb — men — nej se! ja, saa skulde da Pokker: „Hejda Hunde, løb, stræk ud, hal alt hvad I kan — der er Bjørn ret for!“

Og saa røg vi af Sted, det sang under Mederne, Hundene peb højt af Spænding og deres Sider gik ud og ind som Blæsebælge, jeg hylede som en Vild og svang min lange Pisk, der susede igennem Luften og faldt ildnende

Digitized by Google

paa Hunderyggene — „af Sted, af Sted, hurtigere, løb, stræk ud, som om Fanden er efter os“.

Men Bjørnen løb ogsaa, det kan nok være, den havde travlt. Dens lange Ben daskede til begge Sider, Hovedet virrede uroligt frem og tilbage, det tunge kluntede Dyr halvt løb, halvt sprang over Sneen, skræmmet fra Vid og Sans over det hylende Uhyre der bag — „stræk ud

Hunde, stræk ud, der er Bjørnekød derhenne“ — og hvislende røg Pisken hen over de galloperende Dyr.

Afstanden imellem os var bleven reduceret til hundrede Meter — det saa ud, som vilde vi vinde i Kapløbet om Liv og Død — Bjørnens Liv gjaldt det, selvfølgelig, jeg skænkede det ikke en Tanke, at det kunde være anderledes — saadan er jo vi Menneskers Arrogance, den skulde dø, jeg saa allerede dens Skind ligge i Mors Dagligstue: — „Hejda, Hunde, af Sted, raskere, raskere, nu naar vi den snart“.

Digitized by Google

Balancerende som bedst jeg kunde paa den lette Slæde, der fløj som Boldt over Sneens Ujævnheder, med et Reb viklet om venstre Haandled, stod jeg foroverbøjet paa Slæden og svang min Pisk. — Halvtreds Meter til Bjørnen, det var nu alt, og stadig halede vi ind, men Hundene var ogsaa ved at sprænge sig selv af den hurtige Kørsel — „naa Hunde, en Spurt endnu, saa skal jeg klare Resten, løb, løb som bare Fanden!“

Vi var inde paa sikkert Skydehold, hvert Øjeblik kunde jeg vente, at Bjørnen vilde vende sig om og knuse det usselige Kryb, der forfulgte den, med et Slag af dens mægtige Lab, og det kølnede, jeg var ikke længer saa kæphøj, — det var jo min første Bjørn — saa jeg besindede mig — nu er det nok bedst, Du faar Bøssen fat.

Jeg snoede Rebet om Livet, begge Hænder skulde jo bruges til at haandtere Riflen, jeg bøjede mig ned for at tage den op fra Slæden — da, — ja, hvorfor nægte det — det løb mig isende koldt ned af Ryggen, det prikkede i min Haarbund, jeg tør næsten sværge paa, at mit lange Haar stod ret op paa Hovedet, den kolde Sved sprang frem paa min Pande: „Hej! Hunde, stop, stop for Satan, Riflen er tabt!“

Men nej, Hundene stolede paa mig — paa Menneskets Uovervindelighed, hylende gik det over Sneen, jeg syntes pludselig, at Afstanden var bleven saa forfærdende kort. — „Hør Hunde, stands dog, stands! nu kan det være nok, allenfals, jeg kan dy mig, jeg skal ikke lege med mere.“

Digitized by Google

Men lige rask gik det, snarere raskere. Hundene *vilde* have Bjørnen. „Nu vel da, I dumme Dyr, rejs I saa ad Helvede til, jeg følger ikke med — Farvel!“ Men inden jeg fik Tid til at løse mig og hoppe af Slæden, saa jeg noget, som lammede mig ganske — foran mig foer Bjørnen af Sted, men pludselig saa jeg den slaa en Kolbøtte, saa forsvandt den — væk fra Jordens Overflade og i dens Sted var der et stort, gabende Hul. Jeg hylede som en gal, jeg lukkede Øjnene: — „Farvel Verden, nu ser jeg dig aldrig mer!“

Det næste Sekund er slet ikke rart at tænke paa — jeg saa Hullet komme flyvende imod os — og saa forsvandt pludselig Sneen — afløst af et tomt mørkt Rum. Der lød Hylen og Hvinen baade fra Menneske og Dyr, saa sank jeg, rask, forfærdelig rask — indtil Hunde og Slæde, Mand og Grej tørnede i en Bunke mod noget af det haardeste, jeg endnu har følt.

„Det er altsaa forbi“, tænkte jeg, „du er allerede saa godt som død, der bliver ikke flere Rejser for dig“, og saa rystede jeg Sne og Slædestumper af mig og rejste mig forsagt. Forknyt var jeg, da jeg endnu laa og sundede mig efter Faldet — men mere forknyt blev jeg, da jeg kom paa Højkant og saa mig omkring.

Jeg kiggede først opefter, det var jo Vejen, jeg var kommen ned, og der laa vel ogsaa Haabet for Frelse — men ringe havde det været i Forvejen, ringere blev det ved, hvad jeg saa — et Snedække, tynget ned af sin egen Vægt og behængt med lange Istappe, hele femten

Digitized by Google

Fod over mit Hovede. Der var mørkt, hvor vi stod, men det var ikke det almindelige Mørke — sort i sort — nej her, hvor Lyset trængte igennem et tykt Lag Sne, var Mørket blaat, Luften var blaa, alt var blaat, blaat var der i alle Nuancer fra det mest lysende blaa til det mørkeste — ja næsten sorteste blaa. Kun et Sted var der Dagslys — en Solstraale, lille og tynd fandt Vej ned til os igennem det Hul vi havde lavet, da vi faldt ned — jeg fulgte den med Øjnene og isnede — den faldt paa Bjørnens Hoved, paa et opspilet Gab, paa glimtende hvide Tænder, paa røde Gummer, fra hvilke Savlet drev, og — det var næsten det værste — paa de smaa, stikkende Øjne.

De stirrede paa mig, stift og ublinkende — hypnotiseret saa jeg paa dem — ikke mere end en god Snes Fod fra mig. Det kostede Viljeanspændelse at faa Øjnene fra Bjørnens lysende Hoved og nedefter mod dens Krop, som tegnede sig, dunkelt og utydeligt mod den isblaa Baggrund.

Jeg saa mig omkring i vort Fængsel,

Digitized by Google

Bunden var temmelig jævn men uendelig glat — det reneste Is, og Siderne var ogsaa Is, blanke og glatte, uden en Ujævnhed, uden en Sprække, femten Fod høje.

Saa vidste jeg, hvor jeg var — i Skyndingen havde jeg ikke lagt Mærke til, at jeg var kørt op paa det Isdække, som begraver hver eneste én af Frantz Josephs Øerne — og der var jeg falden i en Isbrønd, udhulet af Vand, nu dækket af Sne — fangen, haabløs fangen, sammen med Bjørnen og mine Hunde, uden Vaaben, ganske værgeløs.

Mine Hunde trykkede sig tæt op mod mig — til det sidste vel nok stolende paa Menneskets Uovervindelighed; de rystede af Skræk, de peb af Rædsel, og en Gang imellem hylede de alle højt — ja, vi jamrede for Resten alle, hver med sit Mæle, jeg raabende højt om Hjælp — saa er jo Menneskets Skik, selv om man ved, at Hjælp ej kan faaes, Hundene hylede og Bjørnen brummede dybt — jo, det var et nydeligt Orkester, bævrende af Skræk.

Den første halve Time gav jeg Hals, kraftigt bistaaet af mine Hunde — men saa opgav jeg det,

Digitized by Google

det hjalp jo ikke at hyle, og det gjorde helt ondt i min Strube.

Uha, men nu blev det da rent uudholdeligt, thi nu, da jeg ikke længere havde Hylet at beskæftige mig med, væltede Tankerne ind over mig, nogle frygtelige Tanker, som ikke før var falden mig ind — thi hvor nødig jeg end vilde, saa begyndte dog min Hjerne at tumle med det græsseligste Tankefoster — hvad vil der ske, naar Bjørnen bliver sulten?

Ja, Hundene — hele elleve endda, de vil forslaa en Tid, men naar de er ædt, hvad saa? — saa staar du og Bjørnen alene mod hinanden — og Bjørnen er den stærkeste! Et Slag fra den — og jeg er færdig, sidste Akt kan saa begynde, min sidste Akt i det mindste, alt ud over det har jo ingen Interesse for mig, men den kan ogsaa blive slem nok, thi i den vilde Bjørnen holde Maaltid paa mig.

Jeg gøs, det isnede igennem mig, jeg syntes, jeg baade kunde høre og føle Knoglerne knase under Bjørnens stærke Tænder, jeg syntes, jeg kunde føle Bjørnens varme Aande paa mit Ansigt, jeg kunde næsten mærke, at den lagde sig ovenpaa mig for bedre at kunne æde — det var forfærdelige Tanker — nej, nej, de var ikke til at holde ud — saa jeg hylede igen. Af Skræk? — javel, mon ikke alle andre vilde have hylet lige saa højt som jeg, paa nær de, som var bleven stumme af Rædsel?

Længe havde vi ikke rørt paa os, vi stod som forstenede, jeg allenfals vilde saa nødig give Anledning til

Digitized by Google

Vrøvl — men pludselig foer jeg sammen — Bjørnen rørte paa sig, Herre min Gud, nu kommer Bestiet!

Men nej, det var en unødig Skræk, den gjorde ikke Alvor af sin Trusel, den skiftede kun Stilling, var vel bleven træt af at sidde stille saa længe — igen stod vi urørlige, lige overfor hinanden, hylende og brummende som før.

Men efterhaanden blev vi næsten vant til hinandens Selskab, og de fireføddede i det mindste faldt saa nogenlunde til Ro. Bjørnen brummede kun af og til — men det var forresten ogsaa fuldkommen nok, det lød slet ikke godt i det lille, indelukkede Rum; Hundene havde lagt sig ned, de peb kun en Gang imellem — men vi agtede dog alle paa Bjørnen, saa godt vi kunde i det blaanende Lys — og Hundene røg op, og jeg foer sammen ved dens mindste Bevægelse — Signalet til, at Hylet begyndte paany.

Bjørnen var for Resten heller ikke rolig — den stirrede ogsaa ufravendt paa os, og naar vi hylede allerhøjst, og Hundeklyngen blev altfor livlig — saa sneg noget, der lignede Frygt, sig ind i Bjørnens Øjne, — den var sikkert ogsaa bange, egentlig talt, jeg tror ikke, at den ene havde noget at lade den anden høre.

Men hvad er nu det, hvad gaar der af Bjørnen, hvorfor sidder den nu saadan og vejrer med Snuden, højt mod Sky, hvorfor bevæger dens sorte Næsetip sig, og hvorfor spiler den Næseborene ud — er det mon Forberedelserne til —?

Saa nu lægger den Ørene tilbage, og nu rejser den sig Gud hjælpe mig helt op paa Bagbenene, den strækker

Digitized by Google

sine mægtige Forlabber op i Luften og forsøger paa at hage sig fast med Kløerne i en lille Ujævnhed i Isen — det glipper, der er ikke Hold nok — den flytter sig, stadig paa Bagbenene, med Forlabberne op, forsøgende at faa Tag i Isen. „Naa, saa Du vil op“, tænkte jeg og ønskede saa inderligt at det vilde lykkes, men nej, det lykkedes ikke, den kunde akkurat løfte sig fra Bunden, saa dumpede den ned igen, og prøvede paa et andet Sted.

Bjørnen havde aabenbart glemt os. Den prøvede og prøvede igen hele Isbrønden rundt, langsomt, uden Hast, sindigt og adstadigt forsøgte den paa at klavre op. Kun én Gang standsede den, det var, da den kom til det Sted, hvor vi havde staaet, der laa jo vort Slædegrej, det skulde undersøges. Med Labben rodede den rundt i Bunken, bed lidt i det og snusede til det altsammen — det lugtede af os — men vi var borte, flygtet, vi stod ved Brøndens modsatte Side, og passede svært paa, thi hver Gang Bjørnen tog et Skridt, saa flyttede vi os ogsaa — jeg vilde jo saa rædsomt nødig komme i Vejen for den og minde den om min Eksistens.

„Naa saadan, se, se, var det det, at Bjørnen vejrede?“ — thi mine Hunde begyndte nu ogsaa at spidse Øren, de begyndte at blive kæphøje og udstødte smaa arrige Bjæf, medens de foretog smaa Udfald mod Bjørnen, men Situationen havde ogsaa forandret sig mægtigt til Gunst for os — jeg hørte Stemmer, mine Kammerater havde opdaget, at jeg var bleven borte, og kom for at se, hvad jeg havde fundet paa.

„Hej! Kammerater, hov, Hjælp, den æder mig“ —

Digitized by Google

hylede jeg op i Luften, men saa slemt var det nu alligevel ikke, Bjørnen havde saamænd andet at tænke paa end at æde mig, den Stakkel, den var ved at gaa ud af sit gode Skind af Skræk og vilde saamænd ikke gøre en Kat Fortræd, men det kunde jo aldrig skade at opildne mine Kammerater. Og for Resten, saa kunde der ogsaa i sidste Øjeblik hænde noget, thi Bjørnen var ved at blive Idiot af Skræk, og begyndte at gaa rundt i Brønden, gnidende sig op af Isen, følgende den hele Vejen rundt, — og vi maatte jo holde os den fra Livet — saa vi opførte os omtrent som Cirkusdyr, hvis eneste Maal var at kile af Sted den ene efter den anden, — stadig i samme Afstand.

Men Hjælpen var ved Haanden, der lød tydelige Skridt, og de raabte deroppe, saa det var en Fryd at høre. Nu var de der — et Hovede kom tilsyne over Kanten af Brønden: — „Guds Død Kammerater, han leger Tagfat med Bjørnen.“

Der kom mange Hoveder frem over Kanten, og mange Bøssepiber med dem — det hjalp paa Modet, jeg følte mig helt kry, men alligevel — Vaadeskud! man har jo før hørt saa galt. — „Hør Svende, skyd for Himmelens Skyld ikke paa mig!“

Bjørnen var klar over, at det var galt fat, den stod stille og stirrede mod de mange Hoveder ved Brøndens Kant, og da den jo dikterede vore Bevægelser, saa stod vi ogsaa stille. Jeg foldede Hænderne af Spænding, bare de nu vilde slaa den ihjel med det samme — tænk om de kun saarede den, det vilde blive min visse Død. Nu

Digitized by Google

gjaldt det, jeg hørte det skarpe Klik af mange Haner — saa Bjørn, bed nu dit Fadervor — men Skud, en hel Kanonade rev mig ud af mine Betragtninger — Bjørnen sank sammen, uden en Lyd, en mægtig Hob, død, færdig, men jeg dansede rundt og sang højt af Glæde, „Bjørn, Bjørn, vi Mennesker er dog de umælendes Herrer, Bjørn, Bjørn. Din Saga er endt“.

Saa halede vi Hundene op, saa Bjørnen — den var meget tung — og til sidst kom Turen til mig — jeg blev hjulpen af mange Hænder og satte mig ned og missede med Øjnene mod Solen, medens mine Kammerater stod tavse omkring. Saa aabnede jeg Munden for at fortælle dem min Bjørnehistorie, men de var slet ikke venlige, de var gale endda, de var kommen langt af Vejen, de var sultne, de havde ingen trøstende eller rosende Ord, de var svært korte for Hovedet, — ja — skal jeg sige det, alt hvad de sagde til mig, som jo dog følte mig som Øjeblikkets Helt — det var ikke smigrende, det opmuntrede mig ikke til at fortælle. — „Idiot“, sagde de. Ikke andet. — Kun Idiot.

Digitized by Google

ATLANTERHAVET.

Beskøjthandel til Søs.

Ja unægtelig, det skete udenfor Lands Lov og Ret, derude hvor man ikke tager Købmands Moral og Ære alt for højtidelig, thi der var saadan noget som en smaa femten hundrede Sømil til det nærmeste Land, og da dette endda var Azorerne, kan vi saamænd godt fordoble Distancen og sige, at vi var henved tre tusinde Mile fra nærmeste Kyst, thi naar man ligger og dalrer omkring derude paa Verdenshavet fra den ene Ende af Kloden til den anden, saa regner man virkelig ikke med Smaating som Azorerne.

Det var stille Vejr, saa stille, at der ikke var en Krusning at opdage paa det blanke Vand, som hævede og sænkede sig i lange, rolige Bevægelser. Det eneste, der gav Livstegn fra sig, var Sejlene, disse mægtige Klude, som, udspændt fra Raanok til Raanok og fra Dækket til et godt Stykke op mod Himlen, hang og daskede mod Mast og Rig, spilet ud for at fange de svageste Vindpust.

De var utaalmodige, disse Sejl, de sled i Skøderne saa

Digitized by Google

de raslende og jammerfuldt pibende gled frem og tilbage i Skivgatterne, de hamrede mod Masterne, og naar en rigtig svær Bølges Genganger gned sig ind under Skibet, løftede det op og kastede det over paa Siden, blev det for Alvor galt. Bum, Bum! drønede det, og dybt og hult svirrede Lyden hen over Havet ved Undersejlenes Slag mod Masten — smæk! skarpt og kort, det var Mærssejlet, og, smæk, smæk, jeg er ogsaa med, lød det med dæmpet Røst fra Roylerne — jo, det var en nydelig Koncert, det lød, som et helt Batteri — og om det saa var de totte Reb, saa gav de ogsaa deres Besyv med i Laget med smaa, skarpe Knald — kom, lad os hale, kom, spil jer ud, kom, lad os flyve af Sted over Havet, fremad, hjemad!

Jo, Sejlene var energiske nok og levende — for levende, thi deres Smækken mod Mast og Rig forstyrrede de barbenede Sømænd, som halvnøgne, overvældet af Varme og trykkende Luft, havde søgt Ly mod Solens Straaler og Glemsel i Søvn, hvor bedst vi kunde finde en Plads; men det blev ved Forsøget, Sejlene og Rebenes stadige Smækken og Knalden forhindrede os i at sove roligt og godt.

Uf, hvor vi hadede disse Sejl; men det var for varmt til at blive meget vred — eller i det mindste være det for længere Tid ad Gangen, saa vi skiftedes til at blive vrede og bruge Mund over det Spektakel, som Sejlene fandt sig foranlediget til at gøre, bare for at være vigtige, kun for at vise, at de kunde holde sig vaagne,

Digitized by Google

medens alle andre sov. Thi Agter sov Skipperen, roligt og trygt — han havde jo Lov til at sove — lidt længere forude, men ogsaa paa Agterdækket — man holder jo endnu paa Værdigheden om Bord — sad Styrmanden og nikkede, stadig længere forefter, men nede paa Hoveddækket, havde anden Styrmand slaaet sig ned paa en Luge — et Reb havde han i Haanden, flittig saa han ud, men snorkede dog højt, og helt henne forude, oppe paa Bakken laa hele Resten af Mandskabet, vi simulerede ikke Arbejde, vi havde ikke en Position at opretholde, og naar de kommanderende havde glemt deres ophøjede Stilling i Søvn, saa var det ærligt Spil for os at drive den af. Det gjorde vi efter alle Kunstens Regler, vi laa og døsede, skældte ud, naar det blev for galt med Spektaklet deroppe til Vejrs, men sov dog den meste Tid, og drømte — ah saa dejligt, om strygende Medbør, om Fyr til alle Sider, om Land — Rejsens Maal — ret for, om den første Aften paa Landjorden.

Det var alt sammen saare fredeligt og rart, men saa — ja, saa vaagnede vi, vækket ved et Brøl fra en tilfældig vaagen Mand, vi foer op, spillevende, sprang helt hen for og stirrede ud over det blanke Hav.

Søvnen var glemt, thi dernede mod Syd, langt, langt borte kom — skønt nej, det kom ikke endnu, lad os ikke foregribe Begivenhedernes Gang, men lad os begynde ved Kilden til alt det onde, lad os gaa to Maaneder tilbage i Tiden, samtidig med, at vi gør et Spring, ogsaa tilbage, paa en seks til syv tusinde Mil — nogle faa

Digitized by Google

tusinde mere eller mindre gør ikke saa meget til Sagen og lad os saa kigge ind i Lukafet, med Øjne og Øren aabne.

Altsaa, ind i Lukafet. Det er ikke noget renligt Sted, ikke et vellugtende Sted, ikke et Sted man søger af Lyst, thi det er Lukafet paa en Kaffeskude, som langt imod Syd, ude i det Indiske Ocean, i Stormvejr, higer hjemover med sin dyre Last.

Lampen oser, det gør den altid, thi et Lampeglas i et Lukaf er en skrøbelig Ting, det gaar saa let i Stykker. Og naar man ved det, saa betaler det sig jo ikke at holde noget Glas, i det hele taget man klarer sig godt foruden. Men Følgen er trist, en tyk, fed, skinnende Os hæver sig op over Lampen og daler ned paa mange forskellige Ting, paa en Dørk, glinsende af Vand, paa Skibskister, hvis haabefulde grønne Farve er sværtet sort af for megen Os; paa Køjer, uredte siden sidst vi gik fra Land; paa store, tranduftende Søstøvler, som laa og flød, hvor bedst de kunde; paa glinsende, og heller ikke vellugtende Olietøj, paa Tøj, som ogsaa skinnede, — af Snavs og Tjære og unaturlig langt Brug og hvis Kulør var uendelig langt fjernet fra det oprindelige lysende blaat, og til syvende og sidst, saa dalede Osen ned over Lukafets Beboere, en lille halv Snes Svende, som sad omkring Bordet og spiste til Aften, og som ikke blev Spor af sortere af al den megen Os.

Og lad os lytte — og se paa dem derinde. Hvad er det for mærkelige Lyde og sære Bevægelser, hvorfor

Digitized by Google

høres der en uafladelig Banken, og hvorfor sidder alle Mand og dunker deres Beskøjter mod Bordet? Tys, lad os høre!

De skælder ud, de bruger Mund, de udtaler haarrejsende Ord, nej, ret betænkt, hør ikke for meget, man kunde nemt henfalde til sære Betragtninger over Sømandens Dyd og Moral, hør kun dette: det er Skipperen, det er galt med, de skælder ud over hans Mad, „Hundeæde“ er det mildeste Ord.

Og alt imens de skælder ud, banker de ihærdigt deres Beskøjter mod Bordet, brækker dem i Stykker og banker igen. Og hvad, hvad er dog det? smaa Høje, unge Bjerge dannes foran hver bankende Mand. Hvad samler de paa, hvad er der i de Høje? — ikke meget, egentlig talt det ringeste, man kan tænke sig, det sørgeligste — hvordan skal jeg faa det sagt — naa, naar jeg har spist det, kan jeg vel ogsaa sige det — saa herut med det, frem med den nøgne, grelle Sandhed — det er Lig, ja Lig, ikke andet end Lig!

Men det er kun Ligene af smaa uskyldige Biller og Larver, som — hvis man kan tro Folkenes Ord — *er døde af Sult*, tænk af Sult inde i en Beskøjt!

Saa fortsatte *vi*, hvor Billerne slap, i over en Maaned havde vi ædt dét, som en Gang havde været en Beskøjt, men som nu var et Mausoleum — Skipperen bød det, hans Villie ske, de gode Beskøjter skulde gemmes til næste Rejse!

Vi var gnavne den Aften, vi var vaade og kolde, det

Digitized by Google

havde stormet og regnet i flere Dage. Vi laa for Undermerssejl og drev Pokker i Vold, ompisket af et fraadende Hav, vi var korte for Hovedet, Taalmodigheden var Slut, og da Styrmanden — som lige havde siddet og fraadset i de *gode* Beskøjter derhenne i Kahytten — vandglinsende kom ind i Lukafet med en Ordre „Gutter, til Vejrs, svik Undermerssejl“ saa udløste Spændingen sig.

„Svik det selv“, var det korte Svar, „æd dem selv“, det næste med Sømandens sørgelige Mangel paa Logik, og saa begyndte Beskøjterne at flyve omkring i en betænkelig Nærhed af hans Hoved. — „Ikke et Slag gør vi, inden vi faar anstændigt Brød, lad Undermerssejlene blæse ad Helvede til og vi med; dér er man vel fri for Beskøjter som disse“.

Naa, Styrmanden kunde jo ikke gøre for det, Skipperen for den Sags Skyld heller ikke, thi han var gennemsyret af en udmærket god Vane — intet, der har kostet Penge, maa gaa til Spilde. Og hvad var naturligere end at spise Beskøjterne op, inden vi naaede frem — saa meget desto bedre vilde Maden jo ogsaa smage, naar det endelig skete — han lagde, ret betænkt, Grunden til en stor Glæde for os. Men han var nu alligevel en rar og ræsonnabel Mand, Merssejlene *skulde* svikkes, saa han lovede Bod og Bedring og Beskøjter fra eget Bord.

Han holdt det, men de nagede hans Sjæl, disse Beskøjter, som raadnede dernede i Proviantrummet, de Beskøjter, som han for flere Aar siden, havde købt til

Digitized by Google

Svineæde, men som vi skulde have spist, da Skibssvinet forlængst var ædt af os. Det nagede ham svært, gid han dog kunde slippe af med dem paa en anstændig Maner, men kaste dem over Bord! — nej aldrig, kun lidt havde de kostet, men „lidt“ er ogsaa Penge.

Naaja, det var Forhistorien, den som jeg egentlig talt skulde have begyndt med, og saa kan vi fortsætte, hvor før vi slap — staaende paa Bakken og henne Agter, med Øjnene rettet mod Syd og skærmende dem med Haanden mod den knitrende Sol — thi langt, langt borte saa' vi noget over Horisonten, et Skib, en Vindæder som os selv, der, drevet frem af en sagte Brise, kom listende op over Jordens Runding.

Det var helt morsomt, en Oplevelse. „Hejda Gutter, nu faar vi jo Selskab“ — og i Timevis stod vi og diskuterede vor Ven, hvor kom den fra, hvad er der mon i dens Bug, hvem kan være der ombord, tidligere Kammerater maaske, hvad hedder den mon og hvor kan den have hjemme? Ak ja, der skal ikke ske ret meget derude paa Havet inden Sømanden paa de maanedslange Rejser finder Stof til Samtale.

Langsomt kom den nærmere, stadig nærmere, men Vinden tog af, Skuden sneglede sig af Sted, og vor Spænding steg til Kogepunktet — et skarpt Øje havde opdaget, at Signalflag blev hejst til Tops.

Kikkerten frem — og Skipper og Styrmand fik travlt, medens vi andre glemte, at vi kun var „Mænner“ og hørte til forude, thi langsomt skubbede hele Flokken sig

Digitized by Google

Agterefter — Herregud, der sker jo saa lidt, vi vilde saa gerne være med i Begivenhedernes Centrum. Og „Vor Far“ sagde ingenting, end ikke da vi stod paa det hellige Agterdæk, hvor vi ellers ikke maatte komme uden særlig presserende Forretninger, end ikke da han følte hele Flokken omkring sig — nej, nej, den gabende Kløft mellem Skipper og Mandskab var for en kort Tid bleven udfyldt af fælles Interesser, vi havde alle én Tanke, kun én, — hvad vil han, vor Kammerat dernede mod Syd?

Nærmere kom han, stadig nærmere; nu saa vi hele Skroget, og vi kunde se den glitrende Kobberhud, naar Søen faldt bort under Skuden — endnu nærmere kom den, men saa blev den indfanget af det samme Vindstille, som holdt os i sin Favn — Sejlene slog, Flagene daskede, hun nejede i Søen: God Dag Kammerat, her kommer jeg!

Et sidste fortvivlet Vindpust fik Signalflagene til at flagre ud — ej, ej, nu faar vi snart at vide, hvad hun vil, — vi saa alle paa Skipperen, som stod rodfæstet paa Dækket med Øjet kilet ind mod Kikkerten, Styrmanden stod klar med Blyant og Papir, og anden Styrmand trippede febrilsk omkring, omgivet af en hel Bunke kulørte Bundter, vore Signalflag, som skulde sende Bud og Hilsen til den fremmede derovre.

Endelig! Skipperen brød Tavsheden, — „J — K nej P — S — og hvad er nu det sidste, Pokker da ogsaa, at det ikke kan flagre ud, — naa saadan — R!“ —

Digitized by Google

eksploderede han, smed Kikkerten og hen til Signalbogen, medens Styrmanden, som et meget ivrigt Ekko, der var bange for at glemme sin Lektie gentog „J — P — S — R — — J — P — S — R — — J — P — S — M nej R“, indtil endelig Skipperens tykke, behaarede Finger, som fulgte Kolonne op og Kolonne ned, standsede med et Ryk midt paa Siden, „Jeg har det, J — P — S — R — saa Styrmand, hold nu op — hører De ikke, jeg har jo fundet det!“

Aandeløs Spænding, saa oplod Oraklet sin Mund, — det være udlagt: „Kan jeg købe Brød“.

Tavshed. En Tanke slog som et Lyn ned i os alle, vi saa paa hinanden med forstaaende Øjekast og skelede spørgende hen til Skipperen, medens vi — uden Ordre — bandt Signalflaget „Ja“ fast paa Linen og roligt ventede paa den Besked, vi vidste vilde komme. Vi var alle en Klan, en Familie, vore smaa Stridigheder var glemte, et fælles Baand bandt os sammen, en Tanke, kun én besjælede os — Beskøjterne dernede i Provianttrummet. Men ingen sagde et Ord, vi saa alle, nu aabenlyst, paa vor Fører, der glad og smilende under de buskede Bryn stod ved Rælingen og saa over mod vor Ven.

„Hvad Satan venter I efter“, udbrød han pludselig og saa over mod Klyngen ved Flagene, „Jo, Gu' har vi Brød“, og med et Ryk fløj „Ja“ til Vejrs, foldede sig ud højt over vore Hoveder og sendte Skipperens Bud over Vandet i en noget afdæmpet Form — „Jo, vi har Brød“.

Digitized by Google

„Tak“, svarede han pænt derovre, „vent lidt, jeg kommer saa rask jeg kan“, men han kunde saamænd have sparet sig Ulejligheden, vi skulde nok vente, om det saa havde blæst en Orkan, vilde vi blive paa Pletten, ak I Guder, sikken en Tjans, snyde den fremmede og selv — for bestandig — blive fri for Tanken om de rædsomme Beskøjter.

Der blev Røre om Bord, vi skulde jo gøre klar til at modtage Fremmede. Stewarten, han var for Resten næsten blind — kom løbende med en fin Dug i den ene Haand og en Spand Vand i den anden — et Par Mand blev sat til at spule Agterdækket, andre hen til Braser og Skøder, som blev slækket og totnet efter Skipperens Bud — det gjaldt jo om at fange den mindste Antydning af Vind og udnytte den, for at sejle den Brødsøgende i Møde. Jo jo, der var Liv og Røre — kun Skipperen rørte sig ikke, oppe paa Ruftaget stod han, med Fødderne plantet fast i Dækket, skrævende lidt som Sømænd har for Vane og svajende med Overkroppen — bomstille stod han, kun højre Haands Pegefinger var i Bevægelse — snart stak han den i ind Munden for at væde den, saa ret op i Luften, for at han paa dens vaade Overflade kunde føle det mindste Pust.

Jeg var yngste Jungmand ombord, var klein og lille, saa jeg var som skabt til at puttes ind i Brødtanken — ned til de døde Biller — hvis Ligkister, alias Beskøjterne, jeg langede op til anden Styrmand, som saa puttede dem i en Sæk — jo det var et lysteligt Arbejde,

Digitized by Google

og en Gang imellem hørte vi et Raab fra Skipperen — „de pæneste øverst, Styrmand, de pæneste øverst!“

Jeg sled som en Vild, der var jo noget at se deroppe fra Dækket, det gjaldt om at blive færdig saa hurtigt som muligt, og snart var seks Sække fulde af Beskøjter, Skipperens Bud, de pæneste øverst, var troligen fulgt, det saa helt indbydende ud — og Brødtanken var fejet, ren og pudset, ikke en Krumme var der igen, — ikke et Lig.

Jeg sprang op, men mødte en Kammerat paa Trappen. — „Du, der er Piger ombord“ — og op røg jeg, som skudt ud af en Kanon. „Piger“ paa Verdenshavet er jo en meget sjelden Ting. Men det utrolige var sandt, vi var nu kommet meget nærmere, man kunde tydelig se alt, henne Agter sad en Dame, og to smaa Børn løb og legede paa Dækket — det stak i mig, selv et Barn, jeg havde meget mere Lyst til at lege med dem end til at snyde dem — stakkels Smaa, er mon de Beskøjter til jer?

En Baad blev sat i Vandet fra den Fremmede, tre fire Mand sprang i den, og for kraftige Aaretag blev den drevet over mod os — Brødet trak.

Den skurede langs Siden — „Man en Ende langs — men rapt“, raabte Skipperen, som i sit bedste Skrud stod klar til at tage mod Kollegaen, der langsomt halede sig selv op over Skibssiden, en Røver at se paa, hule Kinder, langt Haar, et stort Bukkeskæg, dybtliggende Øjne under de svære Bryn: „Fremmede, God Dag“.

Digitized by Google

Han og vor Skipper gik ned i Kahytten — Valen var vor, vi kunde spørge saa galt vi vilde — hvor de kom fra? — Buenos Aires, 40 Dage i Søen og ingen Mad ombord, Skipperen, det Bæst, havde drukket alle Pengene op dernede; Beskøjter havde de ikke haft i over fjorten Dage, de levede af salt Rævesul, gid Fanden havde ham! — Det var de Oplysninger, vi fik — jo, ja, og saa var Skipperens Kone ombord, storartet Pigebarn, men aldrig havde man da været paa en saa forbandet Skude som denne.

Der lød Bægerklang dernede fra Kahytten — ah ja, saadan er det at være Skipper, og Styrmanden kredsede nervøst omkring Kahytsnedgangen — men ingen inviterede ham, han, saavel som alle vi andre, maatte nøjes med Lugten og Lyden — den sidste kunde man endda slet ikke undgaa, den Fremmede var ikke nogen tavs Drikker, han smagte paa Varerne og smækkede med Tungen, saa det gav Genlyd over hele Skuden — han havde jo ogsaa forlængst drukket sin egen Skude læns og vilde gerne gøre det samme med vor. Men vor Skipper var en forsigtig Mand, nok smage paa Varerne, javel, men Whisky koster Penge — ikke drikke for meget, og da vi et Par Gange havde hørt den Fremmede sige „med Forlov“, og hørt en herlig, gurglende Lyd, saa mente vor brave Skipper, at Gildet havde varet længe nok. — „Hør Styrmand, kommer der ikke Vind?“

„Jo“, svarede han pligtskyldigst, omend der var saa

Digitized by Google

stille som i Graven, „der er mere Luft, det er bedst, den fremmede gaar“; og endelig kom han op, rød i Hovedet gik han henimod Lønningen og vilde i Baaden, Beskøjterne havde han glemt. Men ikke saa hos os, vi huskede de forbandede Tingester og vore Lidelser derude i det Indiske Hav — en Sæk fik af Vanvare et Puf og faldt for hans Fødder. „Hvad er det? — ja, det er jo sandt, jeg kom for at købe Beskøjter, hid, lad os se!“

Vi havde Mærke paa en Sæk, som indeholdt de bedste Beskøjter, og da de kønneste endda laa øverst, præsenterede de sig nydeligt i den Sæk vi beredvilligt aabnede for vor Gæst. — „Hvor meget koster de“?

Det var Skipperens business, og han kendte Værdien af Beskøjter der ude paa Havet, langt borte fra Lands Lov og Ret, saa den Fremmede blegnede næsten, da han hørte Prisen, men han var et Mandfolk, Whiskyen skulde jo ogsaa betales, saa tavs halede han Pengene frem — mange Penge, de gled ned i Skipperens Buksselomme, Beskøjterne var solgt.

Hvor saa de dog glade ud, de sølle Djævle dernede i Baaden, da vi firede de seks Sække ned til dem — de snusede til dem — Ah! vi kunde se, hvor de gottede sig i Forventning om en Fest i Aften, og vi grinede lumsk ved Tanken om deres Skuffelse, naar de satte Tænderne i dem, velbekomme!

Men nu gjaldt det om at komme af Sted, ellers kunde der maaske nok endnu ske noget, og da der kort efter

Digitized by Google

kom et Vindpust, røg vi alle til Braserne — der behøvedes ingen Ordre — vi *var* samme Klan, Ræerne fløj rundt, Skøderne blev halet tot, og langsomt skød vi over Stevn, bort fra den Fremmede, som paa god gammel Sømandsvis dyppede Flaget, hilste os Farvel og lykkelig Rejse.

Men det sidste, vi saa til vore Venner, spaaede ikke godt for os, hvis vi nogensinde skulde møde en Mand af Besætningen — der stod Skipperen henne Agter og truede ad os, ved Siden af ham hans Viv — hun truede ogsaa, og langs Rælingen stod hele Besætningen, de truede alle — og var saa ædende onde — de spyttede ad os, ikke sindigt, roligt, som en godmodig Sømand, men arrigt, hvæsende, spruttende — som en prustende Hval.

Digitized by Google

Oppe i Alaska, ved Youkon Flodens Bredder findes smaa Hytter, hvor den trætte Slædende kan faa Spise, Drikke og Husly.

De ligger paa Alfarvej, og blæser det en Storm, saa man ikke kan færdes ude, fyldes de smaa Hytter med Mænd, hvis business tvinger dem ud paa Slæderejser. Man spiser, man drikker, man sover, men varer Stormen ved i Dage i Træk, fortælles der sære Historier fra den Gang, da Landet endnu var ungt, og flere Gange har jeg hørt nedenstaaende Historie, medens Stormen susede udenfor Huset, og Sneen føg, saa Slædning var umulig.

Saa følg nu med ind i en saadan Hytte, dejlig fuld af Mados og Dunster fra det vaade Tøj, flyt jer hen til den buldrende Ovn, hal jeres Bylter frem og sæt jer ned, bland jeres Tobaksrøg med de andres — sid stille, ti stille, og hør om

FAIRBANKS GRUNDLÆGGELSE.

Det var i den seneste Eftersommer 1902, at en lille Floddamper arbejdede sig op mod Strømmen paa Youkon Floden, den pustede og stønnede, Røg væltede ud af dens hullede Skorsten, Skroget knagede, og hele Skuden gav sig for at komme frem imod Strøm og Vind og Nyis. Thi skynde sig maatte den, hvis den vilde naa

Digitized by Google

op til Dawson, inden Isen bandt Flodbred til Flodbred — 800 miles skulde endnu tilbagelægges, inden den naaede saa langt, og ak, den var langt tilbage, for mere end tre Uger siden passerede dens lykkeligere Kammerater det Sted, hvor den nu var.

Af alle de fjantede Skibe, som besejlede Youkon i denne Guldfeberens første akute Stadium, var dette det mest forrykte; og at kalde det „et Skib“ var egentlig at give det et Hædersnavn, som det slet ikke havde den fjerneste Adkomst til. Men hvad, Sproget mangler Ord for noget i den Grad forhenværende, og flyde kunde det da — maaske nok med Nød og næppe, men det sank da allenfals ikke — og det var al den Lighed, det havde med andre af samme Klassebetegnelse. Ja, et Vrag var det at se paa, rædsom at høre, Maskinen hylede og peb som i Fortvivlelse over at være tvungen til at drive Misfosteret frem, og alt imens gjorde Dampen sig hæderlige og resultatrige Anstrengelser for at unddrage sig Trællearbejdet i Cylindrene, dybt nede i Vommen paa denne frygtelige Ting.

Ja, det var en Ynk at se Fartøjet komme sejlende, rødt af Rust, lappet med Træ, omspændt af Dampskyer, og det var en Lidelse for Øret at være indenfor Miles Afstand og høre Uhyrets jamrende Stønnen ved at tilbagelægge sin Maksimumsfart af tre miles pr. Time.

Men Skuden havde ogsaa udtjent, forlængst endda; og efter et langt og bevæget Liv havde man halet den over paa Skibenes Kirkegaard henne i et Hjørne af

Digitized by Google

St. Michaels Havn. Det var Meningen, at den dèr skulde ende sit Liv, ruste op, synke, færdig — ganske som de Rester af gamle Kammerater, hvis afpillede Ribben brød Vandskorpens blanke Flade. Her var lidt af alt, hist en Skorsten, rød af Rust, gennemhullet som et Sold, her

Digitized by Google

en Agterende, langt derfra en Hjulkasse, og fornemst i hele Brokkisten en Kommandobro, hvis dør- og vinduløse Styrehus prædikede en sund Lære om alle Tings Forgængelighed.

Saa dybt var vor jamrende Ven dog ikke sunken, og den var uhyre stolt af sin eneste Pryd — et stort forgyldt Navnebræt, dybt indskaaret med en skønne Legende, som forkyndte nær og fjern, at disse sørgelige Rester var alt, hvad der var tilbage af den før saa stolte Skude „Youkons Pryd“.

Men en Dag kom der en Mand, en lille gul én, en Japaneser, han havde Brug for et gammelt Vrag, købte det, og en skønne Morgen halede man „Youkons Pryd“ over til Kajen, ved Siden af en uhyre Bunke Mad — altsammen Japanerens.

Han holdt meget af at arbejde med Tal, og om Aftenen, naar han sad i Kahytten, talte han højt med sig selv og regnede det samme Stykke om og om igen — „jeg har hundrede Tons Proviant, det er to Hundrede tusind Pund, for hvert Pund faar jeg en Dollar naar vi kommer til Dawson, maaske mere, jeg bliver rig, faar mindst to Hundrede Tusind Dollars; gode gamle „Youkons Pryd“, uden dig kunde jeg intet gøre, der var ikke et Skib at opdrive, inden jeg fandt dig, hører du, gamle Ven, gør mig nu ikke Sorg“.

Skuden var slem, men Besætningen var værre, aldrig havde man set en værre Bande. Der var alskens Skrabsammen, Folk, hvis Rygte var saa daarligt, at man

Digitized by Google

tog Afstand fra dem selv i det fordomsfrie Alaska, de var Mordere, Røvere, Falskspillere, Mænd som ingen vilde være sammen med. De havde ikke før kunnet faa en Tjans til Dawson, thi de bragte Ufred, hvor de kom frem, men de var de eneste, som turde vove Skindet ombord paa den gamle Skude, thi intet havde de at miste, men meget at vinde — *hvis* de naaede frem til Dawson.

Med Flag agter og Vimpel paa dens eneste Mast laa „Youkons Pryd“ og ventede paa Lodsen. Kajen var sort af Folk, som glædede sig til at overvære et sjældent Syn, den gamle, skrøbelige overlastede Skude, som skulde ud paa endnu en Rejse — der kunde ske alt, og der var mange, som glædede sig ved Tanken om, at den maaske vilde synke og trække hele Banden med sig til Bunds — det var saadan en nem Maade at befri Alaska for nogle af dens værste Spirer.

Paa Broen stod Japaneren, Ejeren af hele Herligheden, Skipper paa Skuden, Lodsen var ved hans Side, Trosserne blev kastet los, — alt var klart, man ventede kun paa at Maskinmesteren skulde faa Maskinen overtalt til at gaa i Gang.

Endelig! En Piben, Stønnen og Jamren væltede op fra Maskinrummet, det store Hjul Agter begyndte at dreje sig rundt. „Youkons Pryd“ skød over Stevn — men den klagede sig svært, den hylede højt som af Smerte, mens Folk paa Kajen var ved at faa ondt af Grin. Saa drejede den om en Pynt, Rejsen til Dawson

Digitized by Google

var begyndt, den dampede op ad Youkon, flagsmykket, en Rædsel for alt den mødte paa sin Vej.

Langsomt gik det opover, Kaltag var passeret, Tanana var ikke ret langt borte, men Dawson: — ja den kunde lige saa godt ligge paa Maanen som ved Youkon, thi Vinteren stod for Døren, store Flager Nyis kom drivende ned paa Flodens brede Ryg — og de talte et tydeligt Sprog, naar de skurrende gned sig langs Skuden — „for sent, for sent“, sang de, „Narre, som I er, tror I endnu, at I kan naa til Dawson, inden vi slaar Bro fra Kyst til Kyst?“

Nej, det havde man opgivet, der var ikke andre end Japaneren som endnu troede paa Dawson; han havde aldrig før været paa Floden og anede ikke, hvor hurtigt den frøs — de andre, de erfarne, de havde opgivet det; og alskens Planer blev drøftet indenfor det gamle Vrags Sider. Nogle mente, det vilde være bedst at vende om og drive ned ad Floden, saa kunde man maaske naa til Kysten, inden Isen bandt, og saa kunde man gøre St. Michael usikker for Resten af Vinteren; andre vilde bemægtige sig Skuden og Provianten, men den Plan, der fandt flest Tilhængere, var den at blive ved Skibet, indtil det kom til et Sted, som kunde antages at ligge paa Alfarvej, naar Vinterens Slædning begyndte — og der vilde man saa oprette et lille privat Helvede, hvor Rejsende kunde blive modtaget med aabne Arme og betale en Nats Logi med at blive flaaet efter alle Kunstens Regler.

Digitized by Google

Ved Tanana Flodens Munding sneglede „Youkons Pryd“ sig af Sted, dens Brændsel var opbrugt, og alles Øjne var vendt mod Kysten for at opdage et Sted, hvor forsynlige Skippere havde efterladt en Garanti for Fremtiden i Form af en mægtig Stabel Brænde.

Træ er der jo nok af langs Youkon Flodens Bredder, men det stod altsammen paa Rod, det kostede Arbejde at faa det fældet, og var der noget, som Japanerens brave Følgesvende havde Respekt for, saa var det Slid.

Og derfor var man paa Udkig efter Tømmer, fældet af andre, skaaret op i Længder, passende for en Dampkedels Fyrsted og bestemt for Mænd som ikke lægger alt i Forsynets Haand. Man var klar over, at det var Rov, omtrent ligesaa galt som det at tømme en anden Mands Depot, og man vidste saa inderlig godt, at Strikken var den vis, som kunde overbevises om slige Ran. Men hvad, det var altsammen Fremtidsmusik, og den Slags Spekulationer hengav man sig ikke til ombord paa „Youkons Pryd“, thi alle havde jo Hovedet i Løkken og burde have været hængt mangen en Gang.

Naa, Brændestablen fandt man, og Glædeshylet var stort, Fremtiden faar passe sig selv.

Men for Japaneren blev det en Sorgens Dag, og Bekymringerne væltede ind over den stakkels Mand, straks da „Youkons Pryd“ laa ved Siden af Anden-Mands Brændestabel, thi først da betroede man ham, at deres Veje nu maatte skilles, da man var ganske sikker paa, at Skuden aldrig vilde naa Dawson, i det mindste ikke

Digitized by Google

inden Helvede var bleven til en Isklump. Det var lige haardt nok, og man talte endda haanende Ord om Skuden, som havde slæbt dem saa langt, og som Tilgift fik Japaneren i træffende, men ikke nænsomme Ord at vide, hvad man mente om ham, hans Far og Mor og hele hans Slægt.

Dog, for den filosofiske Østens Mand kunde alt dette bæres, men det værste kom tilsidst, man vilde for en Gangs Skyld betvinge sin Ulyst til Arbejde og slæbe Træ ombord paa Skuden — vel at mærke, naar der kunde faaes en ordentlig Dagløn — og de undervurderede ikke sig selv, de hæderlige Mænd, fem Pund Mad af eget Valg blev forlangt som Vederlag for hvert Stykke Træ, der blev baaret over Skibssiden.

Det tog en hel Dag at faa det Spørgsmaal ordnet, men Japaneren maatte bøje sig — hans tidligere Kammerater sad paa Brændestablen og havde den i deres Magt, og med et eftertænksomt Ansigt stod han og talte de Stykker Træ, som hver enkelt bar ombord, — de Hvide havde narret ham denne Gang, men den, der ler sidst, ler dog bedst, hans Tur kom nok, naar først han naaede Dawson City.

Med to Dages Brændsel paa Dækket og Lods og Maskinmester som eneste Besætning, forlod Japaneren det Sted, der havde været ham en Kilde til saa megen Sorg. Men han efterlod en Del af sig selv — noget, der næsten var ham kærere end hans eget Jeg, en hel stor Bunke Proviant, som vilde have indbragt ham en Masse

Digitized by Google

blanke Dollars i Dawson. Han var bitter i Sind, og medens Afstanden blev større og større imellem den efterladte Besætning og „Youkons Pryd“, blev der udvekslet nogle sidste Hilsener, som maa have glædet selveste Fanden at høre, og som maa have givet ham absolut sikker Vished for, at han var uundværlig paa Jorden — saa mange Gange blev hans Navn paakaldt, med Opfordring til at komme og hente de Paakaldendes Øjne eller Sjæl eller lignende Smaating.

Naa, „Youkons Pryd“ var en sympatiserende Sjæl, den hylede og jamrede, saa det kunde høres over Miles Omkreds, og det var et godt Udtryk for dens Ejers Sorg — men næste Dag havde han Lyst til at hyle omkap med det jamrende Uhyre, den Gang da Lodsen kom med den sørgelige Meddelelse, at han havde taget fejl af Vejen, at man befandt sig paa Tanana Floden — en Sideflod til Youkon, langt, langt ude af Vejen til Dawson.

Og hvis der nu skulde hyles og jamres, maatte Japaneren til at gøre det selv, thi „Youkons Pryd“ indstillede samtidig og for bestandig sine smertelige Bevægelser, den lydelige Stemme fra dens Indre var forstummet — Brændslet, man havde stjaalet, var brændt, Dampen, den kostbare Damp sivede vel endnu ud af den lække Kedel, men havde ikke længere Kraft til at faa den modstræbende Maskine i Gang. Saa værgeløs, bunden i Isen drev „Youkons Pryd“, ned paa en Sandbanke og lagde sig til Hvile — ikke for en Vinter, ejheller for et

Digitized by Google

Aar, men for bestandig, Livet var udslukt, og med det Japanerens sidste Haab om at naa Dawson.

Han erklærede sig for overvunden og gik rundt paa det sørgelige Vrag af den før saa stolte Skude — han regnede og regnede, men Regnestykket fik han dog aldrig til at gaa op — den lysende Sum af to Hundrede Tusinde Dollars var noget som hørte Fortiden til, Fremtiden for ham var ikke længere saa lys, han saa sig selv som Kok i en Guldgraverlejr.

Vinteren var over ham, inden han endnu var færdig med at regne, saa han fortsatte med at regne, efter at Isen havde bundet Skibet i sin jernhaarde Favn, han regnede endnu, da November Maaned gik til Ende, og han regnede langt ind i December — men saa tændtes der pludselig et Glimt i hans Øjne — hvordan var den nu, den flygtige Tanke, som havde faaet hans Hjerte til at hamre af Glæde?

Naa saadan, — javel, han vendte og drejede den og spekulerede en Dag eller to — hans Øjne skød Lyn, hans Gang blev spændstig — Regnestykket havde endelig igen faaet et Facit, langt mere straalende end før.

Det var fjorten Dage senere. „Youkons Pryd“ laa stadig i Isen med Lodsen og Maskinmesteren ombord, men der var sket mærkelige, Ting og de to Hædersmænd var bleven smittede af Japanerens Mani for at regne. De havde nu ogsaa begyndt at stille Regnestykker op, og hele Dagen igennem sad de i Kahytten og regnede og blev glade, saa drak de lidt og regnede paany, drak

Digitized by Google

endnu mere og blev overstadig henrykte, det vidunderlige var sket, Landet med de uanede Muligheder havde endelig givet dem en Chance, en stor og gylden — Japaneren var borte, forsvunden, sandsynligvis falden i en Vaage eller frossen ihjel i en Snestorm.

Men Spekulationen over hans sørgelige Afgang fra dette Liv holdt dem ikke vaagen om Natten, han var væk, den Vished var nok for dem, nej det, der optog deres Tanker var Bevidstheden om, at Skuden — slet som den var — og Provianten, alt var deres, de var Herrer ombord, Japaneren var forsvunden, sikkert gaaet til en Verden, hvor mislykkede Spekulationer ikke findes. De indsatte sig selv til hans Arvinger og regnede og regnede og drak og regnede for at finde ud af, hvor rige de nu var bleven, Ære være Halleluja, de var meget rige Folk.

Langt fra Tanana Floden, oppe imellem Bjergene, omgiven af høje Graner, hvis Grene blev tyngede til Jorden af Sne, tæt ved et Lejrbaal, laa en Mand og sov. Han smilte i Søvne, hans Mund bevægede sig, han regnede Gud hjælpe mig ogsaa. Men ved det første Glimmer af Lys var han vaagen, den friske, knitrende Frostluft blev blandet med Osen fra stegt Flæsk, Hundene blev spændt for, og med et stort Hyl satte Karavanen sig i Gang — „mig rig Mand, mig narre hvid Mand, mig meget klog“ — var de Ord, som jublende blev sendt op mod Himmelen, — „hejda Hunde, op, gaa, rask, mig meget travlt, mig snyde hvid Mand“ — det var Japane-

Digitized by Google

ren, den Mand, hvis Gravøl blev drukken dernede paa Tanana Floden af de to Svende, som sad og regnede ud, hvor rige de var bleven.

Han naaede Dawson, han var udkørt og træt, men hans noble Formaal gav ham Styrke, og inden en Time var gaaet, begyndte man at hviske rundt omkring i

Dawsons Hytter og Knejper — Japaneren var med et Slag bleven Byens mest omtalte Mand.

Hvorfor? — ja, Aarsagen var saamænd ikke saa stor, der boede en Japaner i Byen — han havde forresten et Vaskeri og var en pæn og velanset Borger — og til ham havde Landsmanden i Samtalens Løb nævnet Ordet „Guld". Det var alt, men det var mere end nok for Dawson, og Ordet blev hvisket fra Mand til Mand, det fløj som en Løbeild over Byen — Guld, Guld, der er funden Guld paa Tanana Floden!

Digitized by Google

Byen blev sat paa den anden Ende, Japaneren var Dagens Helt, den gule Mand havde faaet sig Venner i Massevis, de standsede ham paa Gaden, de inviterede ham paa Drinks, de lokkede og frittede — men Japaneren var faamælt — „Guld? mig ikke savy Guld, mig ikke kende ham, hvorfor du spørge mig?“

Men Frøet var saaet, og det spirede rask. Inden fire og tyve Timers Forløb var Historien kendt af alle, Japaneren havde fundet Guld og var kørt ind til Dawson for at sende Breve til Yderverdenen. Ja, det var baade sikkert og vist, man havde det fra Postekspedienten selv, som var kommen for Skade at se det indvendige af et af Japanerens Breve — det indeholdt absolut Vished for Opdagelsen og med første aabne Vande vilde der komme en Damper til Japaneren med Maskiner og Proviant. Der var umaadelig meget Guld, det laa ovenpaa Jorden, der var hele Dynger af det, Bjerge endda — „og hør du, snak ikke om det, jeg ved, hvor Stedet er, skal vi følges ad?“

Saadan hviskede man omkring i Dawson City. Beværtere, Synge- og Dansepiger sad rundt omkring i deres forgyldte Bure og kedede sig fælt, Kunderne var borte, der var ikke Gang i Forretningen, Dawsons mandlige Befolkning havde andet at tage Vare paa end at bumle. De udrustede sig til lange Rejser. — „Hvorhen?“ „Aah, op mod Nordvest, eller op til Porcupine Floden, jeg har hørt, der skal være Guld deroppe.“ — „Hvad for noget? Spørger du, om jeg ikke skal til Tanana Flo-

Digitized by Google

den?“ — „Nej, Vorherre bevares, jeg er da ikke Fjols nok til at rende Landet rundt efter det første, det bedste Rygte om Guld“.

Saadan talte de, de gæve Dawson-Mænd, alt imens de arbejdede Overtid til langt ind i Natten for at faa Udrustningen færdig saa hurtig som muligt, de skulde jo alle af Sted til Tanana Floden, og helst som første Mand.

Men i al den Travlhed, som var bleven skabt ved det af Japaneren henaandede Ord „Guld“, glemte man ham helt, det var jo ikke ham, men hans Viden, man interesserede sig for, og hans Viden mente man at have faaet. — Hvordan? Ja, det vidste man ikke rigtigt, men paa en eller anden Maade var en bestemt Del af Tanana Floden, hvor der fandtes en Sandbanke ikke ret langt fra Mundingen, bleven udpeget som Japanerens Arbejdsfelt, der laa Guldlandet, Eldoradoet, det forjættede Land, som havde drevet dem alle til Alaska, der vilde man endelig naa det Fata Morgana, man havde jaget efter i saa mange og trange Aar.

Saa man havde travlt, først paa Pletten skulde man jo gerne være, og i al denne Travlhed opdagede man ikke, at hele Postyrets Ophavsmand, Japaneren, var forsvunden, kørt af Gaarde, uden at sige et Ord.

Men da det blev bekendt, virkede det som en Spore paa en overtræt Hest, som et gjaldende Raab om Hast, man arbejdede og sled, købte Hunde og Mad — og snart var alt færdigt. En Mængde Slæder forlod Dawson City ad alle mulige Veje, men langt udenfor Byen

Digitized by Google

drejede man af og satte mod Sydvest, ret Kurs for Tanana og Sandbanken — man haabede at blive den første, men Chancerne var ikke store, det siges, at over to hundrede Slæder med mere end fem Hundrede Mand kørte ud fra Dawson med Tanana som Maal.

Nede paa Tanana Floden sad Lodsen og Maskinmesteren ombord paa den gamle „Youkons Pryd", de havde glemt Japaneren, som nu havde været forsvunden i et Par Maaneder eller mer, men de var endnu ikke helbredede for Regnesygen, hver Dag regnede de ud, hvor meget Provianten kunde indbringe dem. Og des længere de regnede, des mere drak de, og desto højere blev Facit — jo, det kan nok være, at de havde haft en herlig Vinter og havde Grund til at se frem til en lang og lykkelig Alderdom med en Masse Penge i Sparekassen.

Men én Ting havde de ikke regnet med — og det var Landet, de uanede Muligheders Land —, en skønne Morgen, som de sad og tyggede Drøv paa sidste Nats Bakkenaler med Tal og Whisky, saa' de en Slæde komme strygende henover den blanke Flodis. — „Hejda, her kommer nok Fremmede, gør Bordet i Stand, Kamme-

Digitized by Google

rat, lad os vise den sølle Djævel, at vi har Mad i Huset og et ærligt Sindelag i os.“

Men ak og ve — saa skulde da Fanden, er det den skindbarlige Djævel i egen høje Person, eller er det? — nej, det er da umuligt! — — Jo, saa min Sandten, saa skulde da alle onde Aander annamme hans gule Skind, — det var jo Japaneren, Herren, Ejeren af hele Redeligheden, som svang sig op over Rælingen. Han nikkede til sine to gamle Kammerater, medens hans ellers saa alvorlige Ansigt fortrak sig til et Grin —: „Mig tilbage igen, mig været lille Tur, mig takke jer for passe godt paa „Youkons Pryd“.“

Det varede et Par Dage, inden de to hæderlige Mænd havde revideret deres Opfattelse af Fremtiden, og alt imens gik Japaneren rundt og saa' helt glad ud, saa glad var han, at Maskinmesteren en skønne Dag betroede Lodsen, at han Gud døde ham troede, at Japaneren gik rundt og grinede indvendig.

De spekulerede sig næsten gale for at regne ud, hvor han havde været henne, og hvad det var for Tanker, der huserede i den Gules Hjerne, thi noget havde han for, det var baade sikkert og vist, thi hver eneste Dag baade Morgen, Middag og Aften, gik han en Tur op mod Nordøst og saa' ud over Landet med et spejdende Blik — indtil der endelig, jo saa sandelig, det var ikke til at tage fejl af, kom et mørkt Punkt tilsyne paa Sneen langt, langt borte, endnu et, to endda, og Japaneren sukkede saa dybt og saa glad, alt imens han

Digitized by Google

sendte en Takkebøn op til sin Gud — — „Tak for Hjælpen, kære Gud, nu mig klare mig selv, mig snyde hvid Mand selv!“

Han var om Bord, da den første Slæde kørte op langs Siden — „Hallo Jap, gamle Dreng! hvad, er Du her? og hvad for noget, har Du et helt Skib til at karte din gule Person Landet rundt, hvad skal det dog betyde?“

Naa, den Nysgerrige kunde lige saa godt have be-

gyndt at udfritte Bjergene om deres Hemmeligheder som at faa Japanerens at vide — thi han svarede kun med et vissent Smil eller højst et Skuldertræk. Men hvad, det kom jo heller ingen ved, hver Mand maa skøtte sig selv, og man havde jo andet at tage Vare paa end Japanerens Hemmeligheder — én, den bedste, havde man da — takket være egen Snildhed — faaet lokket ud af ham, Hemmeligheden om Guldet, og Død og Pine, det er jo sandt, jeg har jo slet ikke Tid til at staa her, jeg maa ud, ud og slaa mine Pæle i Jorden, inden den næste Slæde kommer ind.

Digitized by Google

Og der kom en og to og tre og fem og ti og hundrede, de væltede ind, den ene ovenpaa den anden, der kom Guldgravere, ærlige Mænd, som levede og aandede for Sporten — at søge Guld — der kom Mænd, som ikke var fuldt saa ærlige, og som levede af at flaa de andre paa god og kristelig Vis. Der kom unge Damer, kortskørtede og opkiltede — svage og skrøbelige at se, men følgende den bedste Mand i Landet, naar der var Udsigt til Rov, der kom hvide Mænd og sorte Mænd, der kom nogle af alle Nuancer, der kom Indianere og Kinesere, der kom forhenværende Tugthusfanger, som man egentlig aldrig skulde have sluppet bort fra Fader Sams kærlige Forsorg, og der kom Levemænd, hvis eneste Adkomst til Mænds Selskab var de Historier om ødede Formuer, som de yndede at diske op med, særlig naar de havde faaet noget at drikke. Kort og godt, der kom hele den Bande, som hører til en vordende Guldgraverby, baade Sliderne og Snylterne.

Og alle tog de Jord der i det forjættede Land. I Miles Omkreds havde de nyankomne baandlagt Jorden og drevet deres Pæle paa maa og faa i Haabet om, at de maatte være de heldige — og saa slog man sig ned i Skibets Nærhed for at vente paa Sommeren, paa Sol og Vand, som begge Dele skulde hjælpe dem til at løfte den gyldne, men endnu begravede Skat.

Det var en hel lille Teltby, som laa paa den flade Flodbred indenfor „Youkons Pryd“, og paa et stort

Digitized by Google

Møde blev det bestemt, at kalde Stedet „Fairbanks“ i Haab om, at det vilde opfylde sine Grundlæggeres højspændte Forventninger.

Og nu, da Byen havde faaet et Navn, maatte den jo

ogsaa have Huse for at blive til en rigtig By, hvor de Steder findes, som sælger de magiske Ting, der samler Mænd i Verdens Yderkanter.

Snart genlød de omliggende Skove af Øksernes Klang og Grubesavens Hvinen — man fældede Træer og skar dem op, man kørte dem ned til Hovedgaden, som endnu

Digitized by Google

kun var markeret med nogle Pæle, man stablede Stamme paa Stamme og skar Brædder til Gulv, man tømrede og arbejdede, hu hej, hvor det gik, man sled med Liv og med Lyst, Beværtningen, Spille- og Dansebulen „Det gyldne Haab“ blev Fairbanks' første Bygning.

Der var Fest i Byen, da Skuret var færdigt, det skulde jo indvies paa en værdig Façon, men af Spiritus var der ikke meget, og intet mente man at kunne faa derude i Ødemarken. Man klarede sig dog med det lidet, der var, og Festen forløb paa en for Alaska saare anstændig Maner; der blev holdt Taler, og alle saa' sig selv i Aanden som smaa Millionærer — men selv *den* Stimulans blev dog ikke nok i det lange Løb, Spiritus skulde der til, meget mere end der var — hvor fik man det fra? Dog jo, Maskinmesteren paa Skuden sagde det forløsende Ord — „Kammerater, Japaneren har Sprut!“

En Deputation af tørstige Sjæle stillede nede hos Japaneren. „Whisky?“ — „Ja, mig har Whisky, men ham meget dyr, mig ogsaa har Mad, men ham endnu dyrere, mig har alt, men alt meget dyrt“ — det var Beskeden, de Tørstige fik. Men den vakte Jubel derinde i „Det gyldne Haab“ — Gildet kunde nu fortsættes, som det sig hør og bør efter god gammel Alaska Skik, man kunde nu se frem til en Nat, som vilde ende med en herlig Rus — — „storartede Jap, først finder du Guld, saa sælger du os Whisky og Mad, herlige Menneske, det er en Skam, at du ikke er hvid, men du

Digitized by Google

er alligevel vort Forsyn, nu skal Fairbanks indvies med et knitrende Knald.“

Gildet fik et glimrende Forløb. Man drak og spillede, Harmonikaen klang ud i den klare Frostnat, og udenfor glitrede Sneen i det straalende Lys, der faldt ud igennem Shandyens Vinduer. Men det skinnede kun paa de firføddede — alt det, der fortjente Navn af Menneske, om ikke for andet, saa kun for Artens Skyld, var inde i Beværtningen, der var stoppet stuvende fuld — men dog ikke mere, end at Pigerne blev svunget til Dans henne i det ene Hjørne, medens de gamle Graaskæg stod op og ned ad Barren, drak Whisky, raa og ublandet, alt imens de købte og solgte Jord. Det var Fairbanks' første Fest, og den varede til den lyse Morgen.

Man byggede Hus ved Siden af Hus, og snart stod der en By, som tryllet frem af Jorden, man havde nok at bestille, omend man ikke gravede Guld. Det maatte vente, til Sommeren kom, til Sneen smeltede, og Vandet begyndte at rinde, det vilde vare en Maaned endnu, maaske halvanden.

Slæde efter Slæde kørte ud til „Youkons Pryd“, de var tomme, naar de stævnede udover, men tungtlastede, naar de vendte tilbage til Land, svingende fulde af Japanerens dyre Mad. Man købte alt, hvad der kunde faas, det gjaldt jo om at samle i Lade, til Skatten skulde hæves — man betalte det godt, et Par Dollars eller tre for Pundet, og som Betaling fordrede han Guld, kun Guld, Forskrivninger paa Sommerens forventede Ud-

bytte brød han sig ikke om, denne drevne Søn fra den opgaaende Sols Land, nej Guld, det rene, skære Guld fra vægtige Elsdyrposer var eneste gangbar Mønt.

Han regnede derude, han regnede Dag og Nat og vejede sit Guld, hans Blik var uudgrundeligt og sløret som før, men indvendig var han glad paa sin stilfærdige Maner — det jublede igennem ham, han sang og lo — „mig snyde hvid Mand godt, det kan aldrig opdages, inden mig er borte, dejlige „Youkons Pryd“, mig bliver — nej, mig er meget rig!“

Men alligevel opdagedes det, og det ganske tilfældigt. Bag efter kunde han ikke rigtig regne ud, at han havde været saa dum og ladet sig fange — men Skæbnen indhentede ham en Aften i den valgte Registrators Lignelse — Stærke Jim var hans Navn.

Japaneren var ude at gaa en Tur i Byen, da han traf den Mand, som af Guldgraverne var bleven valgt til at føre Bog og Kort over de baandlagte Jordlodder. Han bad Japaneren om at komme ind i sin Shandy, og havde aabenbart gransket omhyggeligt og længe og var kommen til et forbavsende Resultat: af alle de Mænd, som fandtes i Fairbanks, var der én, kun en eneste én, som ikke stod opført i hans Bøger, hvis Navn ikke fandtes paa hans Kort — Japanerens, Opdagerens!

„Hør Jap, et Ord med Dig! Du ved, jeg fører Bog over de indmeldte Jordlodder og tegner dem ud paa et Kort — men hvor er *Din* Lod, hvor har *Du* drevet Dine Pæle i Jorden?“

Digitized by Google

Som et Lyn slog det ned i Japaneren — det har Du glemt, Du har givet Dig selv bort — Du har ikke taget Land, altsaa maa alle kunne regne ud, at Du ikke har fundet Guld, at det hele er Bedrag. Aah, dum som jeg er, forbandede Skæbne, nu ramler det hele!

Foran ham sad den selvbestaltede Øvrighed og saa' paa ham med kolde, ubarmhjertige Øjne.

„Jap, hvad siger Du? — hvorfor har Du ikke taget Land, hvorfra har Du hentet Din Viden om Guld, naar Du ikke har sat Spaden i Jord? Jap, ved Du, hvad det betyder for Dig, ved Du, hvad Fairbanks vil gøre, naar den opdager, at det hele er Løgn og Bedrag? Hvad tror Du, at alle disse Mænd vil gøre ved den, som har lokket dem bort fra Dawson og de uanede Muligheder ned til et Land, hvor der ikke findes Guld, kun en raadden Skude og en Masse Mad, som Du nu har solgt til de bedragne Mænd, Jap — Jap — svar mig, er *det* Din Guldgrube?"

Japaneren tav, han overvejede Chancerne, han vidste, at han var sat til Vægs, og at han ikke kunde haabe at bortforklare den uhyggelige Sigtelse — saa hvad var bedst — at lyve sig fra det hele, eller gi' det op, være et Mandfolk, tage Skraldet, naar det kom — han havde været dum nok til at fortjene alt.

Det arbejdede i den Gules Hjerne, — og hans før saa rolige Øjne flakkede hvileløst omkring — det var for meget for ham at se paa den spørgende Mands bydende Øjne. Han vaklede endnu, hvad skal jeg gøre?

Digitized by Google

„Naa Jap!“ kom det bydende og kort som et Sabelhug. Det virkede, de flakkende Øjne blev rolige og gnistrende haarde, han rankede sig op, hans Læber trak sig tilbage fra de hvide, stærke Tænder, saa de skinnende traadte frem og Huden strammedes over de høje Kæbeben — Ansigtsudtrykket forstenedes, Beslutningen var taget, det var lige saa godt at tage Tørnen først som sidst — „Ja, mig snyde Jer, mig ikke kende Guld, Du gaa til Helvede!“

Tyst og stille var der i den lille Hytte, hvor de to Mænd stod overfor hinanden, den ene opfyldt af retfærdig Harme, den anden af stædig Trods — men et var fælles for begge, de haarde, de glimtende Øjne, som huggede sig dybt ind i hinanden tværs over Bordet, oplyst af en flakkende Tællepraas.

„Bliv her, jeg kommer tilbage,“ kom det haardt og bydende fra Stærke Jim, og inden Japaneren kunde forhindre det, var den anden ude af Døren, Slaaen blev smækket for, og Vinduesskodden lukket — der lød bløde Skridt i den knitrende Sne — saa tabte de sig — Japaneren var alene med sine mørke Tanker.

Men ikke længe — saa naaede en uheldsvanger Brummen ind til ham, og den spaaede ikke godt. Den blev til uartikulerede Raab, i hvilke der snart kunde skelnes hastende Fodtrin, højere blev Larmen, stadig højere, det lød som et frembrusende Uvejr, og det stavede Død for Japaneren, som rolig og fattet, men med haarde Øjne, stod inde i Hytten, klar til at lade sig overmande

Digitized by Google

af Uvejret, — han vidste, at Spillet var tabt, uvægerlig tabt, alt Haab var ude.

Slaaen blev knaldet fra, saa det sang i Hytten, Døren smækket op — der stod Stærke Jim med hele Fairbanks' Befolkning bag sig. — „Jap, kom ud!"

Han lystrede straks og gik med faste Skridt mod Døren, lige ind i Flokken, som aabnede sig for ham, indtil han naaede ind i Midten — saa lukkede den sig — for og bag, til højre og venstre var der en Kreds af Ansigter, haarde og ubarmhjertige, han var Fange, og man passede paa ham, Revolverløb glimtede i Maaneskinnet.

„Til „Det gyldne Haab"", var det hundredtungede Raab, „det er det største Hus," og Flokken satte sig i Gang, Japaneren med den, han var den eneste rolige, var ganske kold og resigneret — hvorfor al denne Staahej; hvortil al denne Støj, disse hvide Mænd var da saa larmende — var den Gules Tanker.

I et Nu var „Det gyldne Haab" lavet om til et Retslokale, Dommer blev valgt, det blev Stærke Jim, og Jury udpeget. Aktor fandt man ogsaa, det var nemt, men Defensor, nej — det maatte Japaneren selv være, hvem kunde med Held forsvare sligt et Bedrag?

„Stille i Retten" — tordnede Stærke Jim, „mine Herrer, Dommeren er her, det er mig, og Juryen er paa Plads, Anklagede, kom frem!"

Lydigt og roligt traadte Japaneren frem i Shandyen og saa' sig om i Kredsen af de Mænd, som indram-

Digitized by Google

mede ham — alle var de fordums Venner, nu hans bitreste Fjender; der var ikke en eneste én, som havde den mindste Medlidenhed med den allerede dødsdømte Mand — han bukkede for Juryen, han var i dens Magt.

„Mine Herrer“ — begyndte Stærke Jim og tog straks Ordet fra Aktor — „her ser I en fordums Ven, den Mand, som kom slædende ind til Dawson og udspredte Rygtet om Guld paa Tanana Floden. Det lokkede os hertil, vi døjede meget ondt paa Vejen, men det er vi vant til og kunde bære det let, Guldet vinkede. Vi kom hertil og fandt Landet godt, vi grundlagde denne By og indviede den, her i dette Hus. Vi købte Japanerens Mad og betalte ham godt, vi stolede paa ham, og omend han aldrig har nævnt Ordet „Guld“, saa vidste han dog, at det var det, som trak og bandt os alle hertil. Vi troede, han havde fundet det — men hvor — det anede vi ikke. Saa opdagede jeg, at hans Navn ikke fandtes i mine Bøger, og at hele Landet var taget op af Dig, af Dig og af Dig“ — her pegede han rundt paa forskellige Mænd i Kredsen, „jeg fandt alle vore Navne, hver eneste et, kun hans var der ikke. Han har ikke taget Jord, han har ikke søgt efter Guld som en ærlig Guldgraver, han har narret os alle, en Guldgrube har han — det er sikkert og vist, men hvor tror I, han hentede det skinnende Metal? — Mine Herrer, skal jeg sige det? — fra vore Lommer!“

„Jeg spurgte ham: Hvor har Du gravet Dit Hul? — Han svarede: „Nar, som Du er, jeg har snydt Dig og alle

Digitized by Google

de andre med Dig!" — „Mine Herrer, mens han har givet os Haanden, og vi har taget imod den som en ærlig Vennehaand — saa har han leet indvendig — de Narre, jeg har snydt dem alle!"

„Anklagede!" — han vendte sig mod Japaneren, som rolig og ligegyldig havde hørt paa den lange Tirade — „overfor mig har Du tilstaaet, gør det nu igen her i Retten, saa Du kan blive dømt paa ærlig Vis — Jap, hvad siger Du nu?"

„Ja, Du tale godt" — kom det højt og klart fra Japaneren, medens hele Forsamlingen stod og lyttede — „Du tale godt, ja, mig har narret jer, mig snyde hvid Mand, I gaa alle til Helvede for mig!"

En Orkan brød løs, de hujede og skreg, de stampede i Gulvet og halede Revolverne frem, de knyttede Hænderne i afmægtig Harme og raabte højere end før, de raabte paa Død over Snyderen, Død over Japaneren, Død over deres fordums Ven — men højere endnu raabte Stærke Jim: „Gentlemen, Gentlemen, ti stille i Retten, lad ham blive dømt paa kristelig Vis!"

Stormen lagde sig. „Har Du noget at sige til Dit Forsvar" — lød Stærke Jims Røst — „saa sig det nu, inden Juryen træder tilbage." Men Japaneren var tavs; han rystede paa Hovedet, som en Støtte stod han mellem de oprørte Mænd — „dog ja, mig sige kun et, I gaa til Helvede for mig!"

Igen brød Harmen alle Skranker, man raabte i Munden paa hinanden: „Skyd ham, hæng ham, brænd ham,

Digitized by Google

tag Livet af ham, men rask!“ — Og det varede længe, inden Stærke Jim kunde overdøve Spektaklet. „Han har tilstaaet, Gentlemen af Juryen træd sammen og udtal et fælles Votum!“

Juryen blev siddende, man hviskede sammen, saa rejste Formanden sig, og Stærke Jim slog Lyd med Skæftet af sin Revolver — alle var tavse, man vidste, hvad der kom, det fældende — skyldig!

„Anklagede — Juryen har erklæret dig skyldig, og paa vort Lands Vegne udtaler jeg din Dom. Du skal dø — men hvordan, det overlader Retten til de bedragne at bestemme.“

Der blev et Øjebliks Tavshed, den første Dom i Fairbanks var falden, nu skulde den udføres — men hvordan, fem Hundrede Stemmer raabte i Munden paa hinanden, der var ikke Ørenlyd at faa, og midt i dette Hav af Vrede stod Japaneren rolig og tavs, som vedrørte det hele slet ikke ham.

Men over Støjen hørte man en harmdirrende Latter, den blev højere og højere, en Mand sprang op paa et Bord, Tavshed, ti stille, lad os høre paa ham. „Kammerater,“ raabte han ud over Flokken, „han er dømt til at dø“ — og med Fingeren pegede han paa den rolige Japaner — „Kammerater, vi har af Retten faaet Lov til at bestemme Dødsmaaden. Kammerater, at skyde ham er det nemmeste, det kan jeg gøre — nu“ — og en Revolver blev holdt frem i hans Haand — „men,“ — og han slyngede Revolveren langt bort — „han er

Digitized by Google

ikke Krudtet værd! Saa kan vi hænge ham, men — han har forset sig for haardt, det er for let en Død. Kammerater! — saa hør, hvad siger I om dette: lad ham grave i Jorden, der hvor vi bestemmer, lad ham grave ned til Moder Jords faste Stenkerne, finder han Guld, er vi ikke narrede, og saa kan han gaa, men finder han det ikke, saa kommer han aldrig mere op. Der er Jord nok i Alaska, lad ham saa blive levende begravet i den Jord, han lokkede os til!"

Det isnede igennem Forsamlingen, det løb dem koldt ned af Ryggen. De var alle haarde Mænd, men denne Straf var dem dog næsten for haard. Dog, — det uanede Forslag har altid Chancer for at vinde Sejr, om ikke for andet, saa fórdi man bliver overrumplet. „Ja, ja," raabte man fra alle Sider, „lad ham grave sin egen Grav, og lad ham gøre det her, dèr, hvor han staar paa Gulvet i „Det gyldne Haab"!"

Retten var hævet, Dommen var afsagt, og Dødsmaaden bestemt. „Det gyldne Haab" var mørk og øde, men inde i det forhenværende Glædens Tempel gik Japaneren frem og tilbage med rastløse Skridt. Der var altsaa Haab endnu, Alaska var gennemsyret af Guld, der kunde findes noget, endnu var alt ikke tabt.

Den næste Morgen brød man Gulvet op i „Det gyldne Haab", og de møjsommelig tilvejebragte Gulvbrædder blev skaaret op til Brændsel. Et mægtigt Baal blev lagt tilrette, man stak Ild til det, og Røg væltede ud af de aabne Vinduer; men da det var brændt ned, begyndte

Digitized by Google

Japaneren at skovle den optøede Jord bort, medens interesserede Tilskuere stod rundt omkring eller lænede sig rygende mod Væggen og saa' paa Arbejderen med hadske Blikke.

Om Dagen sled han med Hakke og Spade — man undte ham ikke Tid til Mad, men om Aftenen, naar han ikke kunde arbejde længere, gik han nede i sit Fængsel, op og ned, frem og tilbage, opfyldt af en fortærende Uro. Under Arbejdet, naar de mange Øjne hvilede paa ham, strammede han sig op, han vilde ikke have, at hans Bødler skulde ane hans Skræk for den frygtelige Død, der var ham i Vente.

Men naar han var alene, naar alt var mørkt og han kun hørte de dæmpede Fodtrin af Vagten udenfor Huset, saa hengav han sig til Tankerne om Fremtiden. Men det var kun den nærmeste Fremtid, der beskæftigede ham, den aller nærmeste endda, thi ikke nok med, at hans Krop var i Fængsel — hans Aand og Tanker sad ogsaa fangne, de kunde ikke svinge sig op over den Mur, de stødte imod — paa den anden Side af Skakten.

Nej, de var jordbundne, han kunde kun tænke paa det store, gabende Hul derhenne i det ene Hjørne af Huset, han kunde kun tænke paa, hvor langt han alt havde gravet ned, og hvor langt der mon var igen — jo, og saa en Tanke til, hvorledes vilde han være til Mode, naar de mange hadefulde Mænd begyndte at skovle Jord ned over ham? Kunde han saa beherske

Digitized by Google

sig — kun den lille Stund, hvor Beherskelse var nødvendig, kunde han tilbageholde et Skrig, naar Jorden begyndte at falde ned over ham? — De maatte ikke faa den Triumf at se ham bange. Men det gøs i ham ved Tanken om den vaade, klamme Jord, som vilde falde ned om ham og lægge sig fast om hans Krop, højere og højere op, indtil — !

Og alt som Dagene gik led han mere og mere — vel var der Haab, der kunde findes Guld — men alligevel — det var svært at holde Haabet vedlige. Men mest led han dog ved Tanken om sin egen Dumhed, den som havde forraadt ham.

Dag efter Dag gravede den tavse Slider paa sin egen Grav, Dag efter Dag kom han længere og længere ned, han naaede igennem det frosne Lag og ned i den bløde Jord, som ikke behøvede at tøes, saa det gik raskere, og stadig voksede Jordbunken ved Skaktens Rand, den Jord, som skulde skovles ned over ham, naar han naaede Stenlaget — uden at finde Guld.

Tavs sled han videre — han gravede sig ned, dybere og dybere, men ikke et Ord kom over hans Læber. Han sled og arbejdede, tyst og stille som hele hans tidligere Færd — lad dem bare tale, de, der staar der oppe for at passe paa ham, hvad vedrører det ham, han sled for at faa Ende paa Uvisheden, for at naa til Bunden — til Knald eller Fald.

Nu kunde der ikke være langt ned til det faste Stenlag, og Fairbanks' Befolkning flokkedes omkring hans

Digitized by Google

Skakt — eller Grav, man vilde være der, naar hans Spade stødte mod de Sten, som ikke havde været afdækkede, siden Verden var ung, man vilde være paa Pletten, naar den sidste Spand Jord blev halet op for at vaskes ud i Guldgraverpanden.

Nu talte man ikke mere, Spændingen var for stor, man lyttede til den arbejdendes tunge Aandedræt, dernede, dybt under Jordens Overflade, man hørte hans Spade støde i den bløde Jord og følte hans Ryk i Tovet, naar Spanden var fuld — efter alle kyndige Folks Mening havde han kun et Par Fod igen.

En Spand Jord blev hejst op og kastet ud over Bunken — synlig for alle, der var Sand i den, kun lidt, en Haandfuld maaske, men det var gode Tegn. Spændingen steg, blev næsten uudholdelig, endnu en Spand Jord kom op, den indeholdt endnu mere Sand, og tavse, med spændte Ansigter, stod de nærmeste bøjet over Hullet. Dybt nede under sig kunde de se den Gule, oplyst af en flakkende Lampe, bar til Bæltestedet, slide og arbejde i Jorden.

En skarp, klingende Lyd steg op fra Skakten. Der gik en Gysen igennem de forsamlede Mænd — Spaden havde rørt ved Stenlaget, nu, nu skulde det vise sig, nu i Løbet af nogle Minutter vilde man være klar over, om man skulde fuldbyrde den mest barbariske Dom, der nogensinde var fældet i Alaska, eller om man havde fundet Guld paa det Sted, de alle havde betraadt med saa højspændte Forventninger!

Digitized by Google

En halv Snes Mænd stod klar med Spader, parate til at skovle Jorden ned — men én, den bedste Guldvasker i Landet, sad med sin Vaskepande paa Knæene og en Pøs Vand ved Siden af sig.

Et Ryk i Tovet, et kort og nervøst, og man halede Spanden op, den sidste. Det gik langsomt og sindigt; det var som forhalede man Afgørelsen, saa meget stod der paa Spil for alle disse Mænd, som maaske havde spildt den bedste Sæson, lokket dertil af denne Bedrager dernede dybt under Jorden. Men endelig var Spanden oppe, og Indholdet blev hældt ud i Panden.

De mest erfarne spidsede Øren ved den svage metalliske Klang, som sagte dirrede igennem Rummet ved Sandets Berøring med Jernet — hvad, hvad for noget? — bedrog deres Øren dem? I et Spring var de ovre ved Siden af Vaskeren, men nede i Hullet, dybt under Jorden, satte Japaneren sig ned, hans Hverv var endt, han bøjede sin Forkrop, lagde Spaden fra sig, og hans nøgne Ryg glimtede vaad og klam i det flakkende Lys.

Men oppe paa Jordens Overflade var der tyst som i den dybe Grav, og en enkelt Jordklump, som trillede ned fra Bunken og faldt paa Japanerens Ryg, gav Genlyd i Huset. — Men man ænsede det ikke, tavse og spændte stod man omkring Vaskeren, saa' ham hælde Vandet i Panden, ned over Sandet og Jorden, saa' ham røre det sammen til en stiv Vælling med

Digitized by Google

en Pind og saa' ham begynde at dreje Panden frem og tilbage med hurtige, nervøse Bevægelser.

Et Sekund holdt han inde, og en Mand var straks rede med mere Vand. Vællingen blev tyndere, nu begyndte han den sidste Proces, Vand og Jord og Sand blev slynget ud over Pandens Kant. Mere Vand kom i den, endnu en Drejning — og Vand og Jord og Sand blev slynget ud — det sidste; én Mand kendte Resultatet, det var Udvaskeren, men han sagde ingenting, han sad ganske stille og stirrede ned i det mudrede Vand. Saa trak han Vejret dybt og rankede sin bøjede Krop, kastede endnu et Blik ned i Panden og rakte den over til den nærmest staaende.

Han stirrede ogsaa paa den, kun et Sekund, saa satte han den fra sig, løftede sit Hoved og saa', med et langt, meget sigende Blik paa de forsamlede Mænd.

Saa bøjede han sig igen og stak begge Hænder ned i Panden. „Kammerater, se her“ — og højt over sit Hoved løftede han sine knyttede Næver, der drev Vand ned over hans bare, senede Arme, Vand og Mudder — saa aabnede han sine Hænder, og hele Forsamlingen stod som rodfæstet og ganske tavse: det dryssede ned over ham, det lagde sig i hans Haar og Skæg og paa hans brede Skuldre, det trillede ned af hans Dragt — Guld, Guld, det skinnende, rene Guld, i Støv og Klumper!

Det varede flere Minutter, inden de forsamlede Mænd

Digitized by Google

sagde et Ord — men saa brød det løs paa en Gang. Der var Jubel i deres Stemmer, der var Jubel i deres Ord, og Raabet blev taget op af de mange, som stod udenfor „Det gyldne Haab“, men dybt under Jorden bøjede Japaneren sig en Kende, hans Muskler spændtes, Dommen var paa Nippet til at blive fuldbyrdet!

Der fulgte Tavshed efter det første, jublende Raab — man saa' paa hverandre — saa lød der et mangestemmet Raab: „Jap, kom op!“

Det puslede dernede under Jorden, han rettede sig op og lyttede. Jo rigtigt, Raabet blev gentaget: „Jap, kom op!“ — og langsomt kravlede han op ad Stigen, hans Hoved kom frem, Sveden haglede ned ad ham, hans Ryg skinnede af Sved, og han missede med Øjnene mod det stærke Dagslys — det han havde ventet aldrig mere at se. Og hvad var det? — Der stod en Mand med Armene hævede mod Himlen, der laa Guld i hans Haar, Guld i hans Skæg og Guld paa hans brede Skuldre, og ned over hans Tøj trillede smaa Stykker Guld — Solen skinnede paa ham ind igennem den aabne Dør, den skinnede paa utallige større og mindre Partikler Guld — den skinnede paa et passende Alaska Symbol — en vejrbidt Guldgraver, overdrysset med det ædle Metal.

Ikke et Ord blev der mælet. Japaneren sad og gned sin Ryg, der hvor han var bleven ramt af den nedfaldende Jordklump, saa rettede han sig op, strakte sig, rakte sig og gik med lette, spændstige Skridt hen

Digitized by Google

mod Døren, en Trøje blev kastet over ham, og Mændene stod som en Mur paa begge Sider, han kravlede over Jordbunkerne, ud af Døren, gik ned mod Floden og „Youkons Pryd“ — man saa' ham aldrig mere.

Det er seks Aar siden, og Fairbanks har for længst gjort sig fortjent til sit Navn. Det er Alaskas fagreste Guldleje, og paa Stedet staar nu en moderne By. Den Fremmede, som kommer igennem den, maa undres, — der er store Butikker, der er Forretninger, i hvilke alt kan købes, hvad en Guldgraver behøver; der er Forretninger, i hvis Vinduer man ser de sidste Nyheder i Damedragter, der er Restaurationer — ikke længere Træhuse, nej, nej, deres Tid er forlængst forbi, nu er de bygget op af Sten og forgyldt fra øverst til nederst. Der er en Rulleskøjtebane, hvor en Tredjedel af Fairbanks ti Tusinde Mennesker kan muntre sig uden at blive generede af hinanden, der er store Banker og Guldsmedebutikker, hvis Vinduer straaler af Guld og Ædelstene, der er Hoteller, tre à fire Etager høje, der er alt, hvad der behøves i en moderne By, der er Fabrikker, Maskinværksteder og Jernbane til de fjernere liggende Dele af Fairbanks Distrikter. Der er Telefon, og Telegrafens Traade forbinder Byen med New York og for saa vidt med hele Verden, og om Aftenen, naar Dagens Arbejde er endt, saa skinner det elektriske Lys ud fra klare Spejlglasruder.

Digitized by Google

Og inde i Husene skinner det paa kjoleklædte Herrer, som holder Fest i Byens fineste Klub. Der mødes Honoratiores, og medens Champagne til 35 Dollars Flasken bruser i fint slebne Glas, fortæller man sære Historier fra en længst forsvunden Tid — fra Dagene inden Fairbanks' Fødsel, — og man roser Byen, som paa seks Aar har vokset sig saa stor og stærk, at ikke alene dens egne Indbyggere, men alle, der ser den, kalder den ved det over hele Alaska gængse Navn — Alaskas Paris.

Digitized by Google

ØST GRØNLAND.

Posten fra Danmark*).

Iversen og jeg sad fast i Grønland paa andet Aar. Det var Midvinter, det var ravende mørkt uden for Huset, Stormen hylede og Sneen føg, jeg tror, at det var paa tredie Døgn, og i al den Tid havde det ikke været muligt at komme udenfor Hytten, som næsten var begravet af mægtige Snedriver.

Saa vi sad inde i den mørke Hytte og lyttede til Stormens Bulder, naar den med et Brag slog mod den stejle Fjeldvæg lige bag ved os. Vi sad med Hænderne i

*) Delvis bearbejdet efter „Tre Aar paa Grønlands Østkyst“.

Digitized by Google

Skødet og saa' paa hinanden tværs over den lille Ovn, som gjorde sit bedste for at varme os, og alt imens spekulerede vi paa, hvad vi dog kunde sige til hinanden.

Thi Humøret var forfærdelig trist, og vi havde ikke talt sammen i flere Timer. Vi havde forsøgt alle de sædvanlige velprøvede Forsøg paa at holde Modet ved lige, men alt var fuldkommen glippet, og vi var forlængst kommen til det ulyksalige Punkt, hvor Hjernen var tom for alle Tanker — foruden en, nemlig den, hvad skal jeg dog tænke paa?

Vi saa' paa hinanden, vi ønskede saa inderligt at tale sammen, at sprede det Mørke, som sænkede sig over vore Hjerner, alt som Tavsheden blev mere truende, vi vilde saa gerne sige noget til Kammeraten; men Herre min Gud, hvad skal jeg dog sige til Iversen, alt er jo sagt forlængst!

Tavsheden vedvarede længe endnu — saa rejste Iversen sig med et Suk og saa' paa mig med store, spørgende Øjne. Vi kiggede lidt paa hinanden, men han var tom for Idéer, jeg var tom, saa jeg rystede kun paa Hovedet — der *var* ikke noget at sige.

Iversen gik over til de to Kasser, en større og mindre, som henholdsvis var hans private Bord og Stol, satte sig ned og kløede sig i Hovedet med en Blyant. Længe sad han og suttede paa den, saa bøjede han sig over sit Bord, Blyanten gled hen over Papiret, han havde fanget en Idé.

Digitized by Google

Han rejste sig op, tog sit Vindtøj paa og gik hen mod Døren — „Iver, vil du ud?“ „Ja,“ nikkede han, et isende Vindpust strøg ind i Hytten, Sne fulgte med, saa smækkede Døren i, og jeg var alene med min tomme Hjerne. Jeg vidste, at Iversen var gaaet ud, men gad ikke en Gang se efter eller spekulere over hvorfor, det var for meget Arbejde, nej, jeg blev siddende bom stille med Ryggen mod Døren og stirrede ind paa Ilden i den varme Ovn.

Længe havde jeg siddet saadan, saa hørte jeg det banke paa Døren. „Uh“ — tænkte jeg uden at svare — „Gud ved, hvad Fjolleri Iver nu har for“, men da han bankede igen, raabte jeg ærgerligt — „kom ind, Iver, lad vær' med de Narrestreger!“

Igen strøg det kolde Pust igennem Hytten, Sneen føg ind og forsvandt spruttende og hvæsende paa Ovnen, men over Stormens Bulder hørte jeg Iversens Stemme — „Posten fra Danmark!“

Saa smed han en lille sammenfoldet Billet ind til mig og smækkede Døren i. Men jeg blev rørt. „Brave Kammerat,“ tænkte jeg, „Du rædsomme Idiot, men Du er nu alligevel min Ven,“ og med et Smil, det første i Dage, bøjede jeg mig ned og tog Billetten op. Den var adresseret til mig — Hr. Grønlandsfarer Ejnar Mikkelsen, p. t. Bass Rock, Grønlands Østkyst.

Jeg aabnede den og læste Indholdet, noget grusomt Snak, men Smilet paa mit Ansigt trængte ind til min Hjerne, de mørke Skygger forsvandt, og Tankerne kom

Digitized by Google

vrimlende, den første var vel nok ogsaa den bedste — Tak Himmel for en god Kammerat!

Men mine Ord svarede ikke til Tanken — „Iver, dit Fjols, kom ind, nu er det overstaaet,“ og straks kom han ind, en vandrende Snemand, Næsen var frossen hvid, men hans Øjne gnistrede af Glæde — „naa, saa du har faaet Brev, er der noget nyt fra Danmark?“

Iver skød Udendørstøjet af sig, sprang omkring og var glad, han snakkede, jeg snakkede — vi var kommen over det døde Punkt, nu kunde vi tale igen, maaske en Uge i Træk.

Men Iver kendte mig; han vidste, at et Tilbagefald var indenfor Mulighedernes Grænser, og for at forhindre det satte han sig ned paa Dørken og rodede op i det kæreste, han havde, en Kasse fuld af alskens Skrammel, og hvori blandt andet han havde fundet sine gamle Breve. Dem læste han højt, vistnok for hundrede Gang, men pludselig holdt han inde — imellem alt Skramlet havde han fundet en lille Pakke, som før havde undgaaet hans Opmærksomhed. Han greb den ivrigt, og ud af Pakken faldt en Snes Postkort.

Han hylede af Glæde, men jeg kendte ham godt nok til at vide, at han endnu ikke var klar til at vise mig sit Fund, saa jeg drev frem og tilbage over Gulvet med Hænderne i Lommen, ventende paa, at han skulde blive færdig med det, der beskæftigede ham.

Endelig — „Du, kom her!“

I et Nu var jeg henne ved ham og saa’ hans Værk,

Digitized by Google

Postkortene, som han havde lagt frem paa Bordet, Side om Side. Det saa pragtfuldt ud; de drev den sidste Følelse af Forladthed ud af min Hjerne, og faa Minutter efter sad vi ved Siden af hinanden, lige ivrige, lige glade, lige sprudlende fulde af Liv.

Thi her var Bindeleddet med Omverdenen, her var Stof til at beskæftige vore arbejdsløse Hjerner.

Tænk Interiøret — — en lille, snavset Hytte, fuld af alle vore Ejendele, en Kabys som gjorde sit bedste for at varme vort triste Hjem, et lille Bord med Tallerkener og Spiseværktøj skubbet sammen paa dets ene Ende, og midt paa Bordet en osende Petroleumslampe, som kastede et forknyt Lys ud over de to tjavsede Hoveder, der tæt sammen, næsten rørende hinanden, var bøjet over vor Skat.

Udenfor hylede Stormen, Sneen drev frem over den frosne Jord og piskede mod vor Hytte, med større og mindre Knald og Smælden, men vi hørte det ikke, tænkte ikke længere paa, at der var Tusinder af Mile hjem; for i Tankerne stod vi paa Torvet i Esbjerg og talte om de omliggende Huse og Folkene, der gik over Gaden. Thi foran os laa et Postkort fra denne By, et pragtfuldt koloreret Stykke, og Iversen forklarede — han slog ud med Armene — — dér havde han boet i flere Aar.

Der var Postkort med Skibe — — ak, ak, naar ser vi et saadant igen? — men i Tankerne foretog vi en Rejse til England med „I. C. la Cour“, vi spiste lækre

Digitized by Google

Retter ombord, ligefrem fraadsede i al den gode Mad, og saa tog vi med Toget til London, — herligt, dejligt, omtrent saa godt som i Virkeligheden.

Og en Ko stod i en dejlig, spinatgrøn Eng, igennem hvilken der snoede sig en dybblaa Elv, Himmelen havde en umulig Farve, og selv om karmoisinrøde Huse kun findes paa Postkort, saa syntes vi dog, at det hele var saare skønt og vistnok ogsaa naturtro — — vi havde næsten glemt, hvorledes et saadant Landskab saa' ud og tog det ikke saa nøje. Men Koen var dog det bedste, vi tænkte os til Brølet, den dejlige, hjemlige Lyd, og saa kunde vi bilde os ind, at vi laa paa Ryggen i en Høstak, at Solen skinnede og Fuglene sang — — jo, Koen var god, det bedste endnu.

Men ikke længe, saa fandt vi et Kort fra vor kære København — — „nej se, Iversen, der har vi jo Hesten paa Kongens Nytorv, og gaar vi derfra i denne Retning, saa kommer vi til d'Angleterre“ — — Ja, dér sidder man jo ikke udenfor nu for Tiden — men vi har Lov til at bilde os ind, at vi er sluppen igennem Dørene ind i Restaurationen og derfra ind i Palmehaven.

Der morede vi os i lang Tid, ikke mindst ved Tanken om, hvad Folk vilde sige, hvis vi virkelig var der, snavsede, med Haar, der ikke havde været klippet i Aar, og Skæg, som sidst var soigneret ved Hjælp af et brændende Primus, ej, ej, vi ler, saa det klukker — tænk de smukke, velklædte Københavnerinders Rædsel!

Digitized by Google

Der var mange Postkort, alle gav Anledning til lignende Tanker og uendelige Diskussioner, men to Postkort var dog højst i Kurs, det ene var fra en Husholdningsskole ved Sorø, det andet fra Frederiksdal.

Til at begynde med var vi vistnok gladest for det første, der var noget særligt at se paa, — udenfor Huset var alle Eleverne samlede, hele tre og halvtreds unge Piger, der alle smilede og lo — — arme Mænd, vi bildte os ind, det var til os. Men vi elskede disse mange glade Pigebørn, vi ødelagde vor Kikkert for at faa et Forstørrelsesglas, saa vi bedre kunde studere dem, og mange er de Timer, som vi fordrev med at se paa og tale om vore Veninder. Thi her var Stof, men først skulde alle Pigerne døbes, det var jo nødvendigt, ellers kunde vi jo ikke tale om dem uden at se paa Kortet, og det skulde der spares paa — vi smittede jo af — vi maatte ikke røre for meget ved det. Saa Pigebørnene fik Navne, og i flere Dage gik vi og granskede over, hvem vi holdt mest af.

Frk. Black var en køn Pige, men hun havde et Drag om Munden, som vi ikke syntes om, da vi lærte hende bedre at kende; Frk. Skabesen saa' godt ud, men det var da fælt, som hun stod og vred sig, men Lille Solstraale gav Anledning til en lang Disput, hun var saa sød, den Lille, og tændte straks Ivers Hjerte i Brand. Vel smilede hun gladere end alle de andre, og Haaret var sat saa koket, men, ja, jeg holdt nu ikke af hende og advarede Iver mod Faren — hun saa' mig ikke helt

Digitized by Google

paalidelig ud. Saa blev Iver vred og mente, at hun altid kunde være lige saa god som Karen Støt, paa hvem jeg havde kastet min Kærlighed — hun stod saa frit og frejdigt og saa' ud, som kunde hun overvinde en Verden. — „Men hun er stram", var Ivers Prædikat om hende — — „all right, hun har da ikke et Mælkebrødsfjæs som din Solstraale, hun er en Pige, som man kan lide paa, naar det kniber mest."

For Resten var det svært at blive klar over, hvem vi holdt mest af, og vi var lidt flakkende i vor Kærlighed, der var jo saa mange at vælge imellem — alt for mange, og Pigerne selv kunde jo ikke protestere og dermed lette os Valget. Naa, det var forresten en Trøst, for saa kunde vi jo bilde os ind, at vi var genelskede.

Men — ja, der var nu alligevel noget galt med *det* Postkort, det skulde behandles med største Forsigtighed, for det indeholdt en Spire til Uenighed, og et Par Gange gav det Anledning til et nyt Anfald af Hjernemørke og Tomhed. Thi Iversen var for ukollegial, han stjal min Pige og gemte hende bort.

„Postkortet er mit", sagde Iversen, „og saa maa Pigerne jo ogsaa være mine, nu gemmer jeg dem" — og Postkortet forsvandt.

Det var ikke rigtigt; det pinte mig svært at vide lille Karen Støt i Iversens Magt, og værst var det, at han gik rundt og lo af mig.

„Støt, Frk. Støt", sang Iversen, naar han rørte i Gry-

Digitized by Google

den, „Frk. Støt, Støt", jublede han, naar han knuste Kaffebønner i en gammel Strømpe. „Frk. Støt, kære Karen Støt", sang han hele Dagen igennem paa alle tænkelige Melodier, hver Gang han saa' paa mig — og desto højere han sang, desto vredere blev jeg, hvad vil han ogsaa med min Pige, jeg har kun een, men Iver har hele fire, thi Solstraale, Miss Small, Frk. Black og lille Inger Hvid stred alle om Førsterangen i Ivers vaklende Hjerte.

Der rugede Tavshed i Hytten.

Støt, Støt, søde Karen Støt, nynnede Iversen videre, rigtig i Drillehjørnet, først glad og fornøjet, efterhaanden mere stille og betuttet, alt som han saa' Uvejret nærme sig — men han blev dog ved med at nynne, da han kun nødig vilde indrømme at have forløbet sig, og samtidig opførte han sig saa vidt som muligt, som om intet var sket. Men alle Ivers smaa Kunster prellede af paa mit onde Humør — han havde vist sig som en daarlig Kammerat og havde taget min Pige — og det tilgiver man ikke saa let.

Situationen blev uholdbar, jeg gik rundt og lignede en vandrende Tordensky, alt imens jeg spekulerede paa en passende Straf, en Hævn, som kunde ramme haardt. Men hvad skulde jeg gøre? — det bedste var jo at tage *hans* Piger fra ham — men der var jo hele fire — min foruden, og mit Hjerte var virkelig ikke elastisk nok til at skrømte Kærlighed for alle fem.

Saa jeg tav, medens jeg spekulerede; Iver fik ikke

Digitized by Google

Svar, naar han talte til mig — og saa blev han ogsaa trist i Hu, han gik og græmmede sig over sin Letsindighed — den som han saa inderlig gerne vilde gøre god igen — det frygtede Mørke havde sænket sig over vore Hjerner, vi talte ikke sammen i en Dag eller to.

Iver gjorde Tilnærmelser; han lagde Kortet med de tre og halvtreds over paa mit Bord, men hvad — jeg rørte det ikke, saa' ikke paa det, det var jo hans, og han maatte sige det forløsende Ord, inden jeg igen kunde føle min Ret til Stridens Æble — Karen Støt.

Iver gik rundt med Brevkortet i Haanden og forsøgte at stikke det til mig uden at sige et Ord — men han havde ranet min Pige, der maatte gøres Afbigt, lille Karen var ikke længere min, jeg forstod jo ogsaa saa inderlig godt, at hun maatte synes bedre om den raske, glade Iver end om saadan en tung og gnaven én som mig.

Det sled slemt paa vore Nerver, vi havde snart naaet det Punkt, hvor Taalmodigheden vilde briste, hvor der vilde blive sagt Ord, som aldrig vilde glemmes i vor Ensomhed — og saa gik Iversen ud i Mørket og Kulden.

En halv Times Tid senere kom han tilbage — aabnede Døren ganske lidt og smed en Pakke ind til mig — adresseret til mig, med et Frimærke tegnet i det ene Hjørne, men han havde ikke Humør nok til sit sædvanlige — Posten fra Danmark — han lukkede sagte Døren og lod mig være ene.

Jeg aabnede Pakken — Postkortet med de tre og halv-

Digitized by Google

treds faldt ud. „Det er Dine“, stod der skrevet, „Dine alle sammen, selv lille Solstraale, tag hele Banden og bliv glad igen.“

Det virkede, det var de forløsende Ord.

Jeg sad lidt for at finde mig selv og skammede mig fælt — her kom han og gav mig sine Piger, god Kammerat som han var, han gav Fanden i dem alle sammen, det var ikke dem, men Venskabet, han brød sig om, han opgav alle sine Erobringer, kun for at gøre Vennen glad igen — brillante Kammerat, jeg kunde ikke modstaa Tilbudet, og saa gik han derude og frøs, indtil jeg naaede op paa Højde med ham og havde faaet Bugt med mit onde Humør.

Jeg var bleven glad igen — „Iver“, raabte jeg, „kom ind, lad det være glemt, lad os opføre os som voksne Mennesker, tag min Pige, hvis Du gider — lad os være Venner igen“ — og Iver kom ind, glad og lykkelig, — „Du, jeg er et Æsel“.

Saa var det glemt — til næste Gang; igen kunde vi i Fællesskab glæde os over Postkortene, og i hele to Aar saa' vi paa disse unge Piger, i hele to Aar talte vi om dem, som om de var vore bedste Venner, som om de var her i Huset — saadan rigtigt til at føle paa, af Kød og Blod, — og ikke et Foster af ensomme Mænds halvgale Fantasier.

Det andet af vore Favorit-Postkort opvakte derimod ikke slige Følelser, men vi holdt ligefuldt af det, fordi det var saa dejligt Dansk — og saa var det ko-

Digitized by Google

loreret. Der stod nogle herlige grønne Træer, Himmelen var mørkeblaa, og i Græsset laa et Par rødklædte Piger. Vi syntes, det var saa smukt og tilbad omtrent Billedet, som blev hængt op paa Væggen, for at vi hver Morgen kunde nikke til det smilende danske Landskab — og tænke — saa nu er der en Dag mindre til, at vi ser det in natura.

Dette Postkort vakte altid Hjemlængsel, men det var alligevel en dejlig Følelse, vi kælede for den — tænk naar den Tid kom, da vi kunde gaa ud og se paa dette smukke Landskab.

Men det var kun saa længe Sommeren stundede til, at vi tænkte saaledes, da først den var forbi, og med den Haabet om at komme hjem, myldrede det med bitre Tanker, hver Gang vi saa' paa de smukke, grønne Træer, der stadig hang paa Væggen og mindede om Danmark, om Sol og Varme.

En Dag gemte jeg Kortet, lagde det ind i min Dagbog, men kiggede lidt paa det i Smug, jeg vilde ikke være ved, at jeg længtes. Iver spurgte aldrig efter det, han vidste vel, hvor det var blevet af, ogsaa han vilde helst ikke se paa det og blive mindet om Fædreland, om Forældre og lykkelige Dage.

Men Efteraaret blev til Vinter, igen peb Vinden om vor lille Hytte, og Sneen drev af Sted i en vild danse macabre — triste Tanker regerede, Postkortet, det smukke fra Frederiksdal, var gemt men ikke glemt. Thi efter Vinter kommer Vaar, Solen kom op over

Digitized by Google

Horisonten med Bud fra lysere Egne, fra Landet bag Isbarrièren, samtidig med at den banlyste Polarnattens triste og mørke Tanker. Der kom Foraar i Luften, Sneen begyndte at smelte, Vand piblede ned over Stenene, Ryperne fik graa Stænk i deres før saa pletfri hvide Fjer, og en Dag vaagnede Iver og jeg ved at høre et sagte Pip — vi lyttede lidt, saa opklarede et stort Smil vore Ansigter, og sammen løb vi ud af Døren — Snespurven var kommen — Sommeren begyndte, og Kortet fra Frederiksdal fik igen sin gamle Plads paa Væggen — lidt mørkere i Løden end før, men Herre Gud, vi var jo ikke saa forfærdelig rene, og mange, mange Gange var Fingrene gledet hen over det smukke Billede.

Det var vor Sommerbebuder, vort Løfte om gladere Timer, og som før vor stadige Kilde til Samtale, thi hver Gang Øjnene faldt paa det og kærtegnende gled hen over det smukke grønne, saa jublede det inden i os — Gud være lovet, nu kommer Sommeren igen, nu kommer Du snart hjem.

Vi talte om Hjemkomsten, om de dejlige Dage, der vilde følge, om det fredelige Liv i Lys og Glæde, og vi elskede vort Billede, det og alle de andre, først iblandt hvilke var vore kære Smaapiger fra i Fjor.

Det var glade Dage med Sindet let og fuldt af Forhaabninger — men Vaaren svandt og blev til Sommer, Sommeren skred frem og vilde snart blive til Løvfald paa Steder, hvor Løv kunde falde — men her til Efter-

Digitized by Google

aar med Storm og Sne — og stadig intet Skib, kun skuffede Forhaabninger.

Nu talte vi ikke længere om at komme hjem, ak nej, ak nej — det var alt for trist et Emne, thi farlige Spøgelser sad rundt om os og lurede paa en Lejlighed til at slaa ned i den forpinte Hjerne med samme frygtede Spørgsmaal — tror Du endnu, at Du kommer hjem?

Og saa var det forbi med Modstanden. Den ene Tanke mørkere end den anden drev igennem Hjernen indtil den mørkeste — en fjerde Vinter — nej, den *vil* vi ikke tage, saa hellere — — ja, hvad hellere? — der var kun to Veje ud af vort Fængsel, enten Skib i Løbet af en Maaned eller — evig Glemsel!

Billedet paa Væggen kom i daarligt Ry. Derfra stammede jo alle vore triste Tanker, og hver Gang vi saa' paa det, jog den Tanke igennem Hovedet — mon Du nogensinde igen vil se et grønt Træ? Øjnene kunde næsten fyldes med Taarer, naar vi sad og saa' paa Postkortet, det var saa kønt, saa smukt og hjemligt — Herregud, var dette Enden, skulde vi da aldrig mere se det i Virkeligheden?

Der maatte gøres noget, slige sygelige Tanker var ikke heldige, Syslen med Død og Tilintetgørelse er et farligt Legetøj, det sløver, og en Dag brændte vi vort kære Billede i det Haab, at vi ikke oftere vilde blive mindet om Hjemmet og Hjemkomsten.

Men det var et barnligt Haab, dette at narre vore Tanker. Det glippede, og Straffen blev stor, thi hver

Digitized by Google

Gang vi saa' paa den tomme Plads, hvor Postkortet før havde hængt — saa raabte det højt i Hjernen — „saa Farvel da Haab, du genser jo aldrig mere de smilende Enge, du Pjalt, du brændte det eneste Bindeled, du havde med det uopnaaelige for at faa Fred — Freden, som aldrig vil komme," — thi i det Øjeblik, Postkortet fortæredes af Luerne, saa fortæredes ogsaa vort Haab om at komme hjem til Fædrelandet, det herligste, det mest smilende og lokkende Land paa Jord.

Digitized by Google

ØSTGRØNLAND.

Smaa Fugle.

Vi havde siddet der saa tit; det var vor Yndlingsplads ude paa det yderste Skær, thi derfra kunde vi se et stort Stykke af den sydlige Horisont — derfra kunde vi spejde efter det saa længselsfuldt ventede Skib, og hver Dag, naar Solen skinnede, sad vi troligt derude, stirrede imod Syd og talte om Skib og Hjemmet.

Men det syntes saa fjernt. I over tre Aar havde vi været i Grønland og havde nu ventet paa Skib i godt to Aar; maaske maatte vi vente endnu et Aar, maaske vilde vi aldrig se Synet af Masterne derude i Syd — — ak ja, det var saa tungt, saa tungt at tænke derpaa, vi følte os saa uendelig alene.

Meget talte vi ikke om, vi havde jo ogsaa haft Tid til at tale ud i den lange Ventetid — men den arbejdsløse Hjerne havde travlt med at finde Stof til Be-

Digitized by Google

handling, den havde tvunget Syns- og Hørenerver til Tjeneste, længe uden Resultat, men saa fandt Ørerne Beskæftigelse — der lød Pippen og Snadren, og ved at se os om opdagede vi en Flok Tejster lige neden for os.

Hvor var de dog glade, de prægtige, sortglinsende Fugle; de svømmede omkring, langsomt, adstadigt, saa formede de Række og satte Farten op, det skummede for Brystet, og de knaldrøde Ben glimtede i Vandet. Men saa fik de andet at tænke paa — vips, forandrede de Kurs, kom tilbage i en Kolonne — delte sig, svømmede om Kap, og som paa Befaling stod de alle paa Hovedet i Vandet, et Nu — et Par baskende røde Ben med udspilet Svømmehud i Luften — og saa var Havets Overflade glat og ubrudt, Pletterne paa det, de smaa, glade Tejster, var forsvundne, var nede ved Bunden, hvor de favnedybt under Havets Overflade fandt Føde til sig selv og deres Unger, der sad i lune Reder, højt oppe i Fjeldet, hvor Ræven ikke kunde komme og Ravnen ikke finde dem.

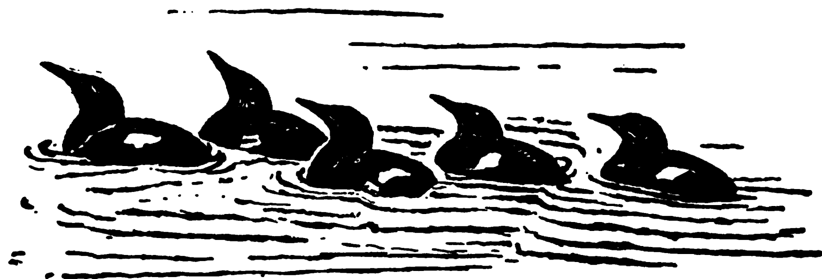
Det var Selskab, det morede os at se paa Fuglene, det gav Stof til Underholdning — — og ikke mindst dette — hvad saa' de sidste Vinter, mens vi sad isbundne heroppe tusinde Mile fra de nærmeste Folk, havde de været dernede, hvor Mennesker lever, og Solen aldrig forsvinder — tal Smaafugle, tal og fortæl os alt!

Men Smaafuglene havde andet at gøre, travlt svømmede de omkring, pilede af Sted i lange Rader, trak sig sammen i Kolonner, eller dykkede ned paa Havets Bund, og alt imens sad vi to forladte Sjæle og talte

Digitized by Google

om, hvor Fuglene havde været sidste Vinter, og om vi vilde se dem drage bort endnu en Gang, eller — — ja, eller om Skibet vilde komme inden da. — Ej, ej, tænk om det kom med Bud fra venlige Egne, fra Far og Mor og alle Vennerne dernede — — hvad var det, der ligesom snærede Brystet sammen, — var det mon Tanken om, at vi maaske aldrig vilde se dem mere?

„Halløj Iver, hvad gaar der dog af os," udbrød jeg

forarget, „sidder vi ikke her og maler Fanden paa Væggen, længe inden der er Grund dertil, op, lad os lave noget, lad os slaa Tejsterne ihjel, vi mangler Kød, der svømmer vor Middagsmad til i Morgen!"

Men i samme Nu hævede en af de smaa Fugle sig op fra Vandet, fløj opover til Rederne til Ungerne, der pippede højt af Glæde, højere og højere, alt som Moderens kraftige Vingeslag drev hende opefter — et mangestemmigt Pip, og saa Tavshed — Reden var naaet. Søstjernen, Moderens Bytte og Mad til de Smaa, blev fordelt imellem de sultne Unger.

Det frelste Flokken. Faa Minutter før havde vi tænkt

Digitized by Google

paa vore Kære, paa vor egen Mor — og kunde vi nu, med hendes Billede frisk i Tankerne og en Genklang af hendes Sorg i Brystet, koldblodig skyde disse glade Mødre og lade de Smaa deroppe dø af Sult?

Nej, det kunde vi ikke. Lidelser havde vi gennemgaaet, Skuffelser havde vi haft, store og bitre, og det havde lært os Nænsomhed og Barmhjertighed samtidig med, at den store ensomme Natur havde lært os at frygte en Nemesis.

„Lad dem leve, lad de Smaa deroppe faa Mad, vi klarer os nok deres Mødre foruden, lad os gaa til Køjs — — kan hænde, der kommer Skib i Nat, og saa kan Fuglene leve, glade og fornøjede som vi selv — hvis der kommer Skib!“

Og med Bøssen paa Nakken sprang vi fra Sten til Sten, indtil vi naaede Hytten, vort tarvelige Hjem. — Dér krøb vi ned i vore Soveposer og laa og talte om de smaa Tejster, laa og forsøgte paa at bilde hinanden ind, at en god Gerning vilde — ja maatte bære Lønnen i sit Skød. Den gjorde det. Tilfredse med os selv sov vi ind — — vor *sidste* Nat i Grønland.

Thi tre Timer senere kom den i to Aar ventede Frelse; tre Timer efter var det uventede sket, kun tre Timer senere trykkede vi andre Menneskers Hænder efter otte og tyve Maaneders Forløb, i Løbet af tre Timer var vor Hjemrejse sikret, Drømmen gaaet i Opfyldelse, Lønnen betalt.

Lykkelige, det var vi, det siger sig selv, ellevilde af Glæde var vi vel ogsaa — det var kun naturligt —

Digitized by Google

Hjernen slog Klik, — hvor kunde den andet? — thi Glæde, som kun har været meget faa forundt at opleve, fyldte vort Sind og drev alt andet bort, alt paa nær en Tak for den uventede Frelse, og saa en jublende Glæde over at have skaanet Tejsternes Liv, — vis Barmhjertighed, og Dig skal Barmhjertighed forundes — det følte vi, og det første, vi sagde til hinanden, da Glæden havde sat sig lidt og Hjernen igen kunde arbejde, var ikke noget om det herlige Skib eller den forestaaende Hjemkomst, nej, — det var om Tejsterne. Iversen løb rundt og kaldte paa mig — — „du, hvor er du henne, hvor var det dog godt, at vi ikke skød de smaa Fugle.“

Digitized by Google

PAA GAMBIA FLODEN, AFRIKA.

Da jeg var Skolekommission.

Jeg var Styrmand paa en Fragtslæber, som fuld af Jordnødder laa paa Rheden udfor Gambia og næsten stønnede af Varme.

Pyh, hvor var det dog hedt! Sveden randt ned af os i Strømme, skønt vi med Omhu havde udsøgt os det mest skyggefulde og blæsende Sted paa hele Skuden, hvor vi laa udstrakt i vore Hængekøjer, sløve og udmattede, kun beskæftigede med at skælde ud over den forbandede Varme. Men selv dét blev for anstrengende i Længden; det var forresten heller ikke Umagen værd, og saa henfaldt vi i Dvale, indtil et Hvin fra en Sirene og umiddelbart efter et arrigt Brøl fra en Dampfløjte rev os ud af vor hendøende Tilstand.

Der var Bal i Gaden, det var tydeligt nok, og trods Varmen kunde vi ikke modstaa Fristelsen til at lette

Digitized by Google

paa os og kravle ud af vore Hængekøjer for at gaa op paa Broen og beundre det Uhyre, der havde Energi nok til at udstøde slige Hvin i denne infernalske Hede.

En stor, fornem Passagerdamper kom glidende ind paa Rheden, flagsmykket fra Ræling til Mastetop. Dens Messing skinnede skærende blankt i det stærke Sollys, den havde blændende hvide Solsejl fra For til Agter, dens Officerer var i hvidt, og Passagererne sad magelig henslængte i Kurvestole — — det hele var umaadelig fint. Men man lider for Stadsen, og det var vel derfor, at den stønnede saa fælt, thi anden Grund var der tilsyneladende ikke — Banen var fri, ikke et Skib, ikke en Baad rørte sig, man kan jo ogsaa lige dy sig for at føjte rundt med et Fartøj, naar Termometret viser Blodvarme eller derover.

Raslende røg Ankerkæden ud gennem Klydset, der lød et sidste Brøl fra Dampfløjten, en Mængde Piften og Fløjten, Besætningen løb frem og tilbage — at de gad — og saa sank ogsaa den Fornemme hen i Dvale, Stilhed sænkede sig over Havnen, alt var tyst og dødt som før.

Kort efter kom Lodsen fra den Fornemme langs Siden, og da han havde os at takke for mange smaa Venligheder i Form af hurtigvirkende danske Snapse, var han ivrig efter at fortælle om al den Herlighed derude. „En Skolekommission er ombord,“ gispede han, „gid Fanden havde den, vi har klaret os godt foruden

Digitized by Google

den i mange Aar, og nu gaar den gamle Skolemester da ganske ud af sit gode Skind, og Ungerne! — puh ha, at lære noget i denne Varme, næh, saa var det rigtignok bedre, da jeg var ung, da lærte man heldigvis ikke noget.“ Men det var anstrængende at tale, og efter denne Straale opgav han det, det var for varmt selv til at bevæge Munden, og med et Tørklæde, gyldenrødt som den dalende Sol, stort som et Bramsejl, tørrede han Sveddraaberne af sit sortglinsende Ansigt og sank udmattet tilbage med Tørklædet udbredt over sit Hoved som et Solsejl.

„Naa,“ tænkte jeg, „nu har Du hørt det med, er der virkelig en Skole derinde, Gud ved, hvor den er henne?“ — og nysgerrig kiggede jeg ind til de faa Huse, der laa og blev stegte paa den knaldhvide Strandbred.

„Det kunde da forresten være morsomt at se den,“ tænkte jeg videre i min Ensomhed, men endnu var det alt for varmt til at gaa i Land, og det var først, da Solen havde flyttet sig saa meget, at der kunde være Tale om en smal Strimmel Skygge, at jeg fløjtede efter Baadfolkene og blev roet ind til Byen for at gaa paa Opdagelse efter Skolen.

Byen var nu alligevel større, end jeg havde troet, og jeg travede op ad den ene Gade og ned ad den anden, snublede over sovende Unger og Grise, der strakte sig velbehageligt i Gadens Snavs. Jeg nikkede til gamle Negere, saa hæslig grimme, saa dyriske, at jeg omtrent er villig til at sværge paa, at jeg kunde finde en behalet

Digitized by Google

Bedstefader eller lignende nær Slægtning ved en Spadseretur derude i Urskoven, som tæt og mørk indrammede Byen.

Men Tanker er toldfri, de gættede ikke den Træskhed, der rummedes i min Hjerne, de grinede indsmigrende til mig, medens Haanden kom stikkende frem — „hvide Mand, giv en Skærv!"

Unge Møer, sorte som Ibenholt, sparsomt klædt, med gnistrende Øjne og leende Mund, vinkede opmuntrende fra smaa, lerklinede Hytter — men jeg havde travlt, ikke Tid til Narrestreger, den Skole skulde findes.

Endelig — der var den vist! Jeg hørte en Summen og Brummen af klingre Barnestemmer og et enkelt Grynt af en sprukken Gammelmands-Røst; der var ingen Fejltagelse mulig, det maatte være en Skole, kunde ikke være andet, Lyden mindede saa forbløffende om den, der udstrømmer fra Landsbyskolerne derhjemme i Danmark — jeg havde naaet min Rejses Maal. Naa, jeg spekulerede jo lidt over, om jeg saadan uden videre kunde vandre ind eller ej, men Tilbageholdenhed har aldrig været min stærke Side, og saa trampede jeg ind uden at bryde mig om, at jeg maaske nok kom som en Hund i et Spil Kegler.

Men det saa' næsten ud, som om jeg var ventet, thi knap havde jeg vist mig indenfor Døren, inden Børnene tav saa brat som en Grammofon, naar Fjederen springer. Der lød et enkelt forventningsfuldt Grynt, ellers var der Tavshed, og hundrede Par forbavsede Barne-

Digitized by Google

øjne overgloede mig alt, hvad de kunde, men ellers sad Ungerne stive som Trædukker, stille som Mus, de rørte sig ikke af Flækken, trak knap engang Pusten — det var saamænd helt rart en Gang imellem at føle sig som Centrum.

Jeg var lige ved at blive klar over, at jeg ikke havde gjort noget galt og næsten var velkommen, da jeg pludselig blev ramt af noget, som kun kan sammenlignes ved en Hvirvelvind, det var noget sort noget, det var foran, bagved, til højre og venstre, altsammen paa samme Tid, det greb fat i mine Hænder, det dunkede mig paa Ryggen, halede og sled i mig, ind i Huset.

„Halløj“ — tænkte jeg — „der traadte Du vist slemt i den; Gud ved, hvad der nu skal ske! Gid da ogsaa Pokker havde Din forbandede Nysgerrighed,“ og det var først, da jeg blev skubbet, saa jeg faldt ned paa en Stol, at jeg fik Tid til at se paa det sorte, som havde angrebet mig — Skolemesteren i egen høje Person.

Sikken en Fremtoning. Øjnene blev helt stive i Hovedet paa mig, aldrig før var de falden paa noget lignende, aldrig havde jeg tænkt mig, at det kunde ses. Thi Skolemesteren var pyntet, — umaadelig fint, Haaret var graat, næsten hvidt, Skæg havde han ogsaa i Tjavser og Totter, og det stod slet ikke godt til den sorte Hud; men fint var det friseret, Pomade havde han brugt, Haaret var klistret ned paa hans Hoved, og det lugtede langt væk. Hans Krop var dækket af en lang, sort Diplomatfrakke, som oprindelig var lavet til en

Digitized by Google

meget spinkel Mand, og Skolemesteren var alt andet; men han var vis, han vidste Raad for mere end det — Ryggen var sprættet op, et Stykke Shirting syet ind, og selv om Frakken bulede baade for og bag og hang om ham som en daarlig syet Sæk, saa var det dog en Diplomatfrakke, noget man maa være stolt af, noget som smager af hvid Mand og et Klædningsstykke, som ikke ejes af alle og enhver.

Bukserne var for korte, han viste en halv Alen af sine tynde, krogede Ben, og Fødderne! — rynkede, støvede, med Tæer, der strittede til alle Sider. Men een Beklædningsgenstand havde han, som nok var værd at eje, hans Vest — Gud ved, om han selv havde komponeret Stykket? — der var en Symfoni — eller rettere en Disharmoni — af Farver, noget som man skal rejse Jorden rundt en Gang eller to for at finde, rød i Bunden, oversaaet med grønne Terninger, omsluttende en lille, gul Blomst.

Ja, fin var han, og jeg havde ondt ved ikke at le højt, da han bukkende stod foran mig, slog bagud med Haanden og fortalte, at hele sit Liv havde han set hen til denne Time, at han havde arbejdet som en Nigger for at oplære de kommende Slægter, men, „oh, vise Mand, dem Niggerbørn er saa dumme, bær over med dem, tænk kun paa mig, jeg er dog den vigtigste. Jeg kan, jeg er klog, har lært meget og altid forberedt mig paa dette Møde — klogeste af de kloge, lyt til den gamle Niggerlærers Resultater!“

Digitized by Google

„Skør," tænkte jeg. — „Skrup skør! Hvad gaar der dog af Manden? Ikke én, men hundrede Skruer maa være løse i hans stakkels Hjerne; han har Pip; det er vist bedst, jeg forsvinder, inden han bliver voldsom, hvad vilde jeg ogsaa her?"

Men det var lettere tænkt end gjort, Vejen til Døren var spærret af Skolemesteren, der stod og bukkede, saa Frakken slog de særeste Folder — om jeg vilde høre noget?

„Ja" — tænkte jeg — „Du kan jo sagtens, lade som om det er Dit højeste Ønske, Du er jo herinde og kan ligesaa godt tage hele Festen med, inden Du bliver smidt ud — det kan jo ogsaa være Sjov at se, hvad dette kan udvikle sig til."

Saa vendte jeg mig mod den forventningsfulde Pædagog og sagde værdigt: „Lad os saa høre, hvad du, oh vise Mand, har lært disse Fremtidens Støtter" — og saa henfaldt jeg igen i Spekulationer over et stadig tilbagevendende Spørgsmaal — hvorfor i al Verden har Du faaet denne hjertelige Modtagelse? Det er saa sjældent, man træffer en Neger, der saa ubetinget anerkender de Hvides Overlegenhed.

Men brat blev jeg revet ud af mine Spekulationer, — hvad — hvad er dog det for en Støj, hvad er det, der faar Skolen til at ryste? Jeg sprang op, men blev straks beroliget, det øredøvende Spektakel, som fyldte mine Øren og truede med at sprænge Skolens Vægge, stammede kun fra de hundrede Unger, som aabnede

Digitized by Google

Munden paa Kommando af min vise Ven og aflirede Alfabetet fra A til Ø i et brølende, rungende Kor.

Skolemesteren stod oppe paa sit Kateder og nikkede Takten, hans Briller hoppede op og ned paa Næsen; der var et spændt Udtryk paa den Gamles Ansigt — mon det nu vilde gaa godt, dette her med Alfabetet, det er jo saa voldsom svært, kunde de det mon alle?

Men det gik storartet endda, det var en Stemmepræstation uden Lige, og da det igen blev stille, og Ungerne trak Vejret efter Anstrengelsen og tørrede Sveddraaberne af Panden, saa' Skolemesteren spørgende paa mig.

Jeg tænkte jo ikke, at en Udtalelse fra mig var ventet og var da forresten ogsaa for lammet til at tænke ret dybt; men da den aabenbart forventede Ros udeblev, var han heldigvis selv Mand for at komme frem med den. — „Fint, ikke sandt?“ nikkede han. „Ja,“ svarede jeg, „storartet, ingen hvid Mands Skole kunde præstere en lignende Støj, det var ligefrem fænomenalt!“

Skolemesteren smilede og bukkede, og samtidig dalede en ophøjet Følelse ned over mig, et Billede fra mine Skoledage foresvævede mit Øje: — Jeg, en stakkels lille Synder, der ikke kunde noget som helst, foran mig et ærværdigt Væsen, en Censor, som saa' strengt misbilligende paa mig, der forgæves spejdede efter et opmuntrende Glimt i hans Øje — det, som jeg aldrig saa'.

Digitized by Google

Og nu — Forholdet var vendt om, foran mig hundrede anspændte Barneansigter, jeg paa Censors Plads — det var en ophøjet Følelse, og intet brød Illusionen, der var grønt Klæde paa Bordet, Karaffel og Glas var der ogsaa, Papir og Blyanter, hele det ydre Apparat var i den skønneste Orden — og saa rankede jeg mig i mit Sæde, fik mit Ansigt lagt i værdige Folder og sagde „Umh“ — det eneste Ord, jeg nogensinde har hørt fra en levende Censors Mund.

Men forresten var jeg forbavset; hvad betød hele denne Opstilling, hvor kunde han ane, at jeg vilde nedværdige mig til at aflægge hans modbydelige Skole et Besøg? Men Løsningen paa Gaaden kom omgaaende og faldt over mig med en næsten knusende Vægt, Skolemesteren rev mig ud af mine Tanker — om jeg vilde høre dem stave?

„Ja,“ — nikkede jeg værdigt og træt, det Trick laante jeg forøvrigt ogsaa fra Barndommens Censorer, men Virkningen var forbløffende, forfærdende, alle Hundrede stavede „Hr. Kommission“ i Kor, saa hele Skolen rystede.

Det kan nok være, at det ruskede mig ud af min Censorværdighed. „Hr. Kommission“ — Død og Plage, den gamle Idiot antog mig for Skolekommissionen! Himmel og Hav, den var gruelig gal, hvad skulde jeg gøre, tænk en Skandale, hvis den rigtige Kommission arriverede! Det løb mig trods Heden koldt ned af Ryggen, — Politiet — Fængsel — Dom — Straf — sam-

Digitized by Google

menkoblet med en Slave — ud og feje Vejen ren! Græsselige Muligheder foresvævede mig — alt sammen for min Nysgerrigheds Skyld, mon Verden nogensinde før havde set en mere ynkværdig Censor?

Forfærdeligt — det var slet ikke Spor af Sjov mere, og jeg sendte en indtrængende Bøn til Himmelen om Hjælp i min Vaande — var der ikke noget at gøre, kunde Kundskabens Lys mon ikke skinne uden al denne Støj? — Og med Rædsel huskede jeg paa, at det var den selv samme Støj, som havde vejledet mine Fjed, da jeg for lidt siden søgte efter denne fordømte Skole — den kunde ogsaa lede andre — f. Eks. den ægte Kommission!

„Ven“ — sagde jeg, da en lys Tanke kom som Svar paa min Bøn — „lad dem skrive lidt,“ og jeg lo indvendigt, det gør da allenfals ikke Støj og vejleder ingen Søgende til dette Sted — men ak, Glæden var kort, Skolemesteren aabnede sin Mund, netop som jeg følte mig aller sikrest: „Vise Mand, Hr. Kommission, Papir koster Penge, Penge har vi ikke, derfor kan de ikke skrive, det er mit Livs Sorg, oh Hr. Kommission, lov mig Penge til Papir.“

„Du skal faa dem, min Ven“ — løj jeg frækt, det skader jo ikke at være gavmild med Løfter, og jeg havde saamænd megen Glæde af det, thi Visdommens Ypperste i Staden Gambia lo, nikkede og var saa inderlig glad. „Jeg vidste jo, at det vilde komme en Gang“ — sagde det gamle Skind — „ikke sandt Hr. Kommis-

Digitized by Google

sion, De giver mig sikkert Ret, der findes ingen virkelig Dannelse, uden man kan skrive, men jeg skriver godt, se!" — og paa Tavlen skrev han med store, kantede, barnlige Bogstaver: „Velkommen". — „Stav det Unger!" raabte han udover Marken af sorte uldne Hoveder, og igen bævrede Skolen, medens jeg sad og tænkte paa den Fryd, jeg vilde føle, hvis Himmelen slog hele Banden med Stumhed — ak, den Kommission, den rigtige Kommission, den spøgte jo i mit Hovede, tænk om den kom og fandt en Selvbestaltet i dens Sæde!

Og hver Gang Visdommens Sluser havde været aabnede, sad Ungerne stille som Mus — herlige Stilhed! — Øjnene var stive og rettede mod mig, Sveden randt dem ned af deres nøgne Kroppe, men de rørte sig ikke, de vogtede paa min mindste Bevægelse, og nikkede jeg anerkendende, saa grinede alle Hundrede og raabte højt: „Hr. Kommission, Skolemester har lært os det, Skolemester meget klog!" og det havde han sikkert ogsaa lært dem at sige — for Tilfældet. Det gjorde jo heller ingen Ting — men de raabte det saa skingrende højt, at jeg gøs, naar Ordet „Kommission" rungede igennem Huset og ud paa Gaden — tænk hvor mange der kunde høre det!

Der blev fremsagt et Vers, ogsaa i Kor, et skønt Vers om den vise Kommission, som kom hele Vejen fra England til Gambia, kun for at høre paa Børnene og for at belønne den rare Skolemester — og da Verset

Digitized by Google

var fremsagt, vendte han sig imod mig: „Mig lave Vers, mig meget dygtig, glem mig ikke!“

Jeg forsikrede ham, at han havde en Ven i mig, og han blev saa rørt, at Taarerne kom ham i Øjnene. — „Børn,“ sagde han, „Gud skal takkes for alt, glem ikke det, lad os sige Fader vor.“ Og igen løftede det hundredtungede Kor sin Røst — „Fader vor, Du som er i Himlen“ — og jeg fulgte med, men min Slutning var ikke videre from og kommer sikkert paa min Debetside, naar Regnskabet en Gang skal gøres op — den var omtrent som denne — „oh, lad Kommissionen drukne, faa Solstik eller omkomme paa en eller anden Maade, lad den ikke komme hid!“

Aldrig havde vist en Censor været lettere at tilfredsstille end jeg, og jeg forsikrede Gang paa Gang min gamle, graahaarede Ven, at nu kunde det være nok, da jeg forlængst var overbevist om, at Børnene sad inde med et usædvanligt Forraad af Kundskaber. Men han blev ved, et Regnestykke blev udført i Kor, baade Addition og Subtraktion, men at høre dem gange og dividere blev jeg dog forskaanet for, det havde de ikke lært, „for det var der ingen, der kunde, da jeg gik i Skole“, underrettede den Gamle mig om. Og jeg frydede mig inderligt, saa slap jeg da for det Spektakel, men det kan nok være, at jeg var paa Pinebænken, da der blev læst et lille Stykke højt, men værst blev det, da alle som Afslutningsnummer begyndte at synge „God save the King“.

Digitized by Google

Men saa var det ogsaa forbi. Børnene havde vist mig alle deres Kunster, og Skolemesteren stod foran mig og tørrede Sveden af sit Ansigt. Det var gaaet godt alt sammen. „Hr. Kommission, hvad siger De saa?“

Jeg maatte aabenbart sige noget, det var ventet af mig, og da det ikke gjorde Støj, kunde det jo ikke gøre noget ondt, saa jeg rejste mig, takkede Skolemesteren i velvalgte Ord for den uforglemmelige Time, jeg havde oplevet i hans Skole, jeg berømmede ham, skamroste ham, saa jeg rødmede ved det, kaldte ham et sjældent klartskinnende pædagogisk Lys og endte med at opfordre Børnene til at følge i hans Fodspor. — Det var virkelig en rigtig pæn lille Tale, og Skolemesteren var ogsaa uhyre glad og meget rørt, han bukkede hele Tiden, men da jeg var færdig, saa rankede han sin Ryg: „Børn“ — sagde han — „I hørte, hvad Hr. Kommissionen sagde, husk det og sig det til jeres Forældre, — og nu, da I har været saa flinke og Hr. Kommissionen er tilfreds, saa kan I gaa, men først et Hurra for jeres gamle Skolemester!“

Hurraraabene drønede, og Skolemesteren glemte ganske, at han selv havde opfordret til det, han stod og nikkede — „Børn, det er altfor meget“ — Stemmen slog Klik, Taarerne løb ham ned ad Kinderne, jeg tror virkelig, at dette var hans gladeste Dag, hans Arbejde var for første Gang bleven paaskønnet — og det endda af en Kommission!

Børnene forsvandt, nogle enkelte igennem Døren,

Digitized by Google

men til min store Forbavselse de fleste igennem Hullerne i Muren, der tjente som Vinduer, og snart stod jeg alene med Skolemesteren og nød den herlige Stilhed. Jeg følte mig usigelig lettet, nu kunde jeg da ikke blive greben helt paa fersk Gerning, og selv om Kommissionen kom nu, saa kunde jeg jo nok give den en Sludder for en Sladder, eller, om galt skulde være, forsvinde igennem Vinduet, den samme Vej som Børnene — de vellærde Herrer dyede sig nok for at følge efter.

Jeg kunde dog først føle mig rigtig sikker, naar jeg var ude paa Gaden, saa jeg gav Skolemesteren Haanden — „Farvel, min Ven, og Tak.“ Men han vilde ikke lade mig gaa. „Oh kloge Hr. Kommission, glad har jeg været i Dag som aldrig før, men end gladere vilde jeg være, om De vilde nedværdige Dem til at træde ind i mit ringe Hus, der vil De træffe min Kone, Hr. Kommission, gaa med, jeg *tør* ikke komme uden Dem!“

Jeg gik med — Fru Skolemestersken havde pyntet sig, saa fint, saa fint — hendes Overkrop var dækket af et fornemt Kniplingsliv, nu noget medtaget af Tidens Tand, men det havde kendt bedre Dage, og hendes velnærede Underkrop var omsluttet af et sort Silkeskørt. Det var saare fint, men der var destoværre en Skavank ved hele Stadsen — Skørtet kunde ikke naa omkring den velnærede Negerinde.

Men hun var ikke raadvild, fin skulde hun være, og da hun ikke kunde blive det baade for og bag, saa foretrak hun at være det for — hendes fine, sorte Silke-

Digitized by Google

skørt var egentlig kun et Forklæde, det var aabent bag, og der var ikke noget under!

Der blev en trykkende Pavse, da jeg opdagede det, og Skylden var selvfølgelig min, jeg burde ikke have set det, særlig da Madame med megen Omhu holdt sig op ad Væggen. Men paa en eller anden Maade kom jeg bag om hende — og det var virkelig pinligt — og-saa for mig — det var jo umuligt at undgaa at se den halve Alen sorte Kød, som struttede ud imellem „Skørtet" — og sandelig, hun gjorde det værre endnu, da hun nejede og næsten rødmende fremstammede: „Oh Hr. Kommission, Hr. Kommission, se mig forfra, om De behager."

Jeg holdt mig Opfordringen efterrettelig — Udsigten var jo heller ikke den bedste — og igen smilede hun huldsalig med sit allerbedste Selskabssmil, — hendes tandløse Mund aabnede sig: „Herr Kommission, vil Hr. Kommission ikke drikke et Glas Vin?" — det var drøjt at have saa fin en Gæst, Herren og Fruen svedte, saa det randt.

„Ja saamænd" — tænkte jeg — „et Glas Vin kan jo ikke skade, og det er ogsaa godt at faa en Hjerte-styrkning oven paa den sidste Times vekslende Indtryk" — „Skaal, Skolemester, Dagen i Dag vil være mig et uforglemmeligt Minde!"

Om jeg vilde sidde? — Ja lad gaa — jeg satte mig paa Værelsets eneste værkbrudne Stol — der i Huset sidder man vistnok som Regel paa Gulvet, — og saa

Digitized by Google

gik vi i Staa, uhjælpeligt, jeg havde ikke mere at sige, Hjernen var tom, men de andres arbejdede saa meget desto mere — der var noget, der skulde siges, om det saa skulde presses ud imellem Ribbenene.

Hun begyndte: „Hr. Kommission“ — han afbrød, — „det er hende, der har fundet paa det“ — hun fortsatte — „han vil gerne forflyttes“ — han bukkede — „det er hende, der synes — —“ han gik i Staa, men blev hjulpen af sin bedre Halvdel — „han er for klog“ — „sig ikke det, min Skat,“ gispede han, „Hr. Kommissionen har hørt mig og ved det bedre selv, men“ — han kunde ikke fortsætte og vred sig som en Slange af Forlegenhed, saa hun maatte igen i Brechen — „jo Du er for klog, for dygtig, det siger Du jo selv“ — „aah, aah,“ stønnede han og vilde løbe ud af Huset, men hun slog en Klo i hans side Diplomatfrakke: „Du bliver!“ „Ja, hvor var det, jeg slap?“ — „jo, for dygtig for dette Hul.“ Men nu stod hun alene tilbage med den slunkne Diplomatfrakke i Haanden, Mesteren havde skudt den af sig, som en Ham, han havde ingen Skjorte under og undslap i Bukser og sin skønne Vest — „Hr. Kommission, han vilde gerne forfremmes til Bestyrer for Seminariet i Cape Town“ — „Puh, kom ind“ — raabte hun til den frakke- og skjorteløse, „nu er det sagt, kom bare ind, Du behøver ikke at være bange!“

Den forsagte Skolemester kom tilbage og stillede sig op ved Siden af sin Viv, han bukkede, hun nejede, stadig med Diplomatfrakken i Haanden, det gik op og

Digitized by Google

ned i et langsomt, adstadigt Tempo — „Til Seminariet i Cape Town, til Seminariet i Cape Town“ — gentog de i Kor, og da jeg en Gang var begyndt at give Løfter, saa blev jeg ved — „ja, hvorfor ikke, det har jeg slet ikke tænkt paa, jeg skal huske det,“ og lige overfor mig stod det gamle hvidhaarede Ægtepar, holdt hinanden i Haanden, bukkende og nejende, hun havde saa ganske glemt det snævre Skørt — „til Seminariet — —“. „Ja,“ afbrød jeg, „jeg skal huske det, det var jo i Cape Town, ikke sandt? Jeg skal nok ordne det saaledes, at De faar Pladsen. — Skaal igen da, nu maa jeg af Sted.“ Og da jeg kom ud af Døren og vendte mig om, saa stod de to Gamle i Døren og bukkede og nejede, „til Seminariet i Cape Town“ — hørte jeg for sidste Gang, da jeg drejede om Hjørnet og løb ned til Kajen, Landjorden begyndte at brænde under mine Fødder.

I en Fart fandt jeg min Baad — „her Gutter, om Bord — men rask!“ Aarerne dyppedes i Vandet, det skummede for Boven — og det var godt, jeg skyndte mig, thi halvvejs ude mødte jeg den lærde Kommission, den var ogsaa i en Baad med Kurs mod Land, den skulde ind til Skolen — stakkels Skolemester, Verden er ond, nu bliver Du aldrig Seminariebestyrer i Cape Town.

Digitized by Google

VANCOUVER ØEN.

Saadan var han!

Jeg sad hjemme en Aften, og da „hjemme“ for mig er et noget flydende Begreb, saa maa jeg tilføje, at denne Gang var jeg hjemme i en lille Villa ovre i Britisk Columbia, lejet fuldt møbleret.

En Kineser holdt Hus for mig, og efter én Gang at have opdaget at jeg — ensomme Mand, som aldrig drak Te og som hadede Ris — ikke desto mindre havde brugt fem Pund af det første og en Snes Pund af det sidste i mindre end en Maaned, saa fik jeg Orden i Husholdningen og en storartet Kinamand ud af ham. Men det tog mig næsten en Time, og bagefter, da Bølgerne havde lagt sig, og der igen var Fred og Ro i Lejren — saa betroede han mig, at Mage til Time havde han endnu ikke oplevet, at hvide Mænd var

Digitized by Google

strenge og manglede Forstaaelse af en stakkels Kinamands Længsel efter Te og Ris — nydt i Familiens Skød.

Det var Aften, jeg sad hjemme og forsøgte paa at slaa Tiden ihjel, jeg læste lidt, drak lidt, røg lidt og havde det forholdsvis rart; men saa bankede Kinamanden paa Døren — „Gentleman at se Dem Sir, ham komme ind?“ Men den Besøgende havde aabenbart travlt, han ventede ikke paa mit imødekommende Svar og slog bagfra en Klo i Kinamanden, trak ham med et Ryk tilbage ud i Gangen, og saa kom den Fremmede ind. Han lukkede Døren bag sig, og en høj, tynd Mand med brunligt Haar og et mægtigt stort, rødt Overskæg stod foran mig og sagde „God Dag!“

Jeg saa' spørgende paa ham. Han opfangede Vinket og præsenterede sig selv — „Larsen“ sagde han, „Mister!“ føjede han til med Eftertryk, da han aabenbart ikke var ganske klar over, at jeg af hele Fremtoningen, Dragten ikke mindst, kunde slutte mig til, at han var Gentleman født med Ret til „Mister“ foran sit Navn.

Men jeg var lige klog: „Mister Larsen?“ gentog jeg for mig selv, som et ganske svagt Ekko af min Gæsts noget høje Anmeldelse af sit agtværdige Navn, og samtidig foer mine Tanker tilbage i Fortiden — „Larsen, Mister Larsen, hvor Pokker har Du dog sejlet sammen med ham?“

Men Larsen var aabenbart vant til at maatte forklare, hvem han var, thi han greb ind i mine Overvejelser,

Digitized by Google

„ja, De kender mig ikke," sagde han, „men en Mand, som af og til grifler noget — London hedder han forresten, Jack er hans Fornavn, har skrevet noget Sludder om mig og kaldte mig Ulf Larsen."

Saa var jeg med — „ej — ej", tænkte jeg — „naa saa du er den litterære Bandit, der gør Havet usikkert," og straks gav jeg ham Haanden — „Mister Larsen", sagde jeg, „det glæder mig at møde saadan en —" — Skurk, havde jeg nær sagt, men greb mig heldigvis i det — „saadan en Hædersmand."

„Ja, ikke sandt," svarede han og trykkede Gang paa Gang min Haand, „ja, ikke sandt, det er storartet, saa berømt jeg er bleven af de Skriblerier," og han var saa overstrømmende i sin Glæde og sin Sigen God Dag, at man næsten skulde have troet, at han og jeg var bleven drevet ud af Paradisets Have sammen med Adam og Eva og ikke truffet hinanden siden da.

Endelig var vi da bleven klar med at sige god Dag til hinanden og kunde begynde at tænke paa noget mere fornuftigt — „en Drink?" henkastede jeg spørgende, og Mister Larsen var ikke sen til at opfange Hentydningen; han postede Whisky i et Glas, mere og mere, jeg blev helt misundelig — nej da, hvor kunde han drikke, det var rent fænomenalt.

Det kneb jo lidt med straks at finde et Samtaleemne, og jeg forsøgte et Par Gange at faa hans Ærinde at vide ved halvhøjt at mumle — „hvad skylder jeg Æren, Mister Larsen?" Men han var Diplomat og havde

Digitized by Google

den udmærkede Egenskab at kunne blive slaaet med Døvhed, naar det passede ham bedst, saa han hørte det aldrig — men saa' kun spørgende paa mig med sine store, blaa Øjne og sugede Overskæggets lange Spidser ind i Munden for at fange de enkelte Draaber Whisky, som havde forvildet sig ud paa hans mægtige Skæghaar — langt uden for Mundens normale Rækkevidde. Denne Manøvre var aabenbart noget, han havde god Øvelse i, men jeg kunde næsten ikke lade være med at le, — thi medens jeg sad og saa' paa ham, blev hans Ansigt mere og mere sørgmodigt — Overskæggets Spidser blev tunge af Væde og hang saa bekymret, det saa' ud, som trak de Mundvigene med, og Skæg og Mund dannede en Bue, hvis højeste Sted sad lige under Næsen. Men det var kun hans Underansigt, der græd, Øjnene gnistrede af Fryd under de tykke Bryn.

Og hver Gang jeg begyndte: „Hvad skylder — — ?“ saa sagde Mister Larsen „Uhm“, smækkede med Læberne og saa' paa min Flaske, stirrede tankefuldt ud i Luften, stak Haanden frem efter den, forsigtigt, prøvende, som af Vanvare, og naar jeg ikke sagde noget, saa gjorde han det for mig — „med Forlov“, sagde han, og saa fyldte han igen sit Glas med Whisky.

Jeg sagde ikke ret meget, men min Hjerne arbejdede saa meget desto mere — jeg forsøgte at rekonstruere den berømte Skipper og belæste Mand fra Jack Londons „Sø-Ulven“, og jeg tænkte med Gru paa den kommende litterære Diskussion.

Digitized by Google

Hvad var det nu, der var hans Speciale, var det Shakespeare, Goethe eller noget lignende stærkt litterært, eller var det ikke Samfundslære, han diskuterede med den shanghaiede Litterat?

Det var forfærdeligt. Overfor min noget lasede Gæst vilde jeg saa nødig røbe min Uvidenhed og bad sagte til Himlen om, at den vilde vende hans Tanker i en shakespearesk Retning — thi Shakespeare kender jeg som mit Fader vor, mange, mange Gange har jeg læst ham, medens jeg rystede af Kulde i min Sovepose, og Stormen truede med at vælte Teltet over mit Hoved.

Men i Tankerne gennemgik jeg alt, hvad jeg vidste om Litteratur, jeg repeterede det med Lynets Hastighed for at være saa vel rustet som muligt til en saglig Samtale om Livets store Problemer med den højt dannede Ulf Larsen, men ak — der var saa store Huller, og jeg var saa sikker paa, at hans første Samtale vilde træffe mit allerstørste og mest gabende Hul.

Naa, tænkte jeg, Litteratur vil Manden jo have, og det er vel bedst at lede Samtalen ind i et Spor, hvor jeg er nogenlunde hjemme — saa staa fast, nu kommer det.

„Mister Larsen," sagde jeg, „jeg har læst saa meget om Deres Filosoferen, om Deres store Viden, sig mig, synes De ikke, at Shakespeares Hamlet er en trekantet Person?"

„Trekantet," svarede Larsen, „tre—kant—et, jo saa Gu' — hvem var det, De sagde? Hamlet? — saa—aa,

Digitized by Google

ja, nej jeg tror ikke, jeg har sejlet sammen med hverken Hamlet eller hvem var nu den anden — jo, Shakespeare — nej, dem kender jeg bestemt ikke, hvor holder de til?"

Puh — tænkte jeg — den gik ikke, saa maa du ud paa mere gyngende Is. „Hør, hvad mener De om Faust, jeg har aldrig kunnet forstaa ham, saavidt jeg husker, er De særlig paa Hat med ham, jeg vil gerne belæres, fyr væk!"

Men Mister Larsen rystede paa Hovedet og saa' paa mig, som man ser paa en halvgal Mand — det var tydelig nok at se, han havde endnu mindre Begreb om det end jeg, saa jeg begyndte at føle mig lidt mere sikker og forbandede i mit Indre Jack London for at have lavet saadan en Type ud af min Gæst og derved jaget mig en slem Skræk i Blodet, men jeg blev først helt glad, da Mister Larsen sagde: „Hør, hold nu op med det Snak, jeg kan nok huske, at ham Jack London skrev, at jeg talte om en hel Del Mennesker, hvis Navne jeg aldrig har hørt, men ham om det, jeg har min Salighed ikke læst andet end Lovparagraferne om Sælrøverier i Beringshavet, ja — og saa for Resten nogle andre, om Smuglerier og den Slags Ting. Det kan vi saa godt tale om, hvis det har nogen Interesse for Dem, thi dem kan jeg udenad, men det andet Sludder — tænk at man overhovedet gider!"

Det var det meste, min Gæst havde sagt endnu, og det udtømte aabenbart hans Kræfter, han tog min

Digitized by Google

Flaske, studerede Mærket omhyggeligt — „ja, jo, jeg har ogsaa læst andre Ting, Mærker paa Whiskyflasker f. Eks., der er ikke mange af dem, som jeg ikke kan udenad — maa jeg?“ og saa drak han igen.

Men saa gik der et Lys op for mig, og jeg følte mig umaadelig lettet, Mister Larsen var ikke ude for litterære Diskussioner, nej, det var noget meget mere menneskeligt, han havde i Sinde, han var kun bleven whiskytørstig, og da han ikke havde Penge paa Lommen og ikke saa fint et Navn, at Byens brave Borgere vilde svinge Bægeret sammen med ham — saa slog han sig ned paa mig, en Fremmed, vi var jo ogsaa noget beslægtede, Sømænd begge.

Mister Larsen fyldte mange Glas med Whisky og drak dem ud, hans Overskæg blev mere og mere hængende, og hans Øjne begyndte at løbe lidt i Vand, det saa' ud, som vilde han opnaa Formaalet med sit Besøg — at blive dejlig, dundrende fuld. Nu talte han — men noget skulde han jo betale for min Whisky — og han fortalte mig om mange smaa Uheld, som stadig forfulgte ham, hvordan han — stakkels Mand — var født under en forkert Stjerne og altid kom i Kollision med Loven, hvorledes han den ene Gang efter den anden vilde gribe efter den guldbringede Tjans og straks befandt sig i et haabløst Mix-op med de stedlige Myndigheder. Det var saa trist, saa trist, men Skæbnen, forklarede han mig, og ikke han, var den ansvarlige.

Digitized by Google

Det var gaaet ham galt den ene Gang efter den anden, og saadan gik det ham ogsaa, da han en Dag drev omkring nede i Valparaiso og var kommen i Tanker om, at Solen skinnede oppe i Beringsstrædet og Sælen var fangstbar. Saa fik han saadan en forfærdelig Udlængsel, men Skib havde han ikke og heller ikke Penge, hvormed han kunde købe et Skib. Saa gik han en Tur ned til Havnen, dèr og traf han en Mand, som havde et Skib. De to Gentlemen kom i Snak sammen, og Enden paa det hele blev, at medens den Skibsejende blev drukket under Bordet og ganske fra Vid og Sans, saa sejlede Mister Larsen af Sted med den anden Mands Skib og med en bandende og sværgende Besætning ombord.

Som Følge af denne lille uskyldige Spøg var Valparaiso bleven tabu for Mister Larsen — der blev udsat en Pris paa hans Hoved, — og saadan var det gaaet ham mange, mange Steder.

Stakkels Larsen, han havde det ondt og følte sig noget ensom, men der var dog mange pæne Mennesker langs hele Vestkysten af Amerika, som gerne vilde tale et Ord med ham, Mennesker, som havde noget med Loven at gøre, Dommere og slige Folk. De gjorde sig endda mange Anstrengelser for at faa fat paa ham, men han kunde dy sig, d'Herrer vilde beholde ham alt for længe!

Nu var det igen galt fat med ham, og det endda saa nederdrægtig nær som Seattle. Dèr var der ogsaa Pris

Digitized by Google

paa hans Hoved, og nordpaa kunde han ikke komme, thi der laa nogle storsnudede Orlogsmænd og passede paa de brave Mænd, som uden Forlov tømte Sælens Ynglepladser i Beringshavet — og de vilde meget gerne tale med Larsen. Ak ja, Mister Larsen havde al mulig Grund til at sukke, naar han tænkte tilbage paa Fortiden — da kunde han besejle Amerikas Vestkyst fra Kap Horn til Beringsstrædet — fra det sydlige til det nordlige Ishav — men nu? Ja, hans Virkefelt var bleven noget beskaaret, Victoria B. C. var hans sidste Fristed.

Alt det fortalte han mig med mange sørgmodige Ord og grædende Gebærder, kun nu og da afbrudt med et spørgende „med Forlov“? — og saa tømte han endnu et Glas Whisky, det var mit Tilskud til Aftenens Fest.

Vi drak, og vi røg og Klokken blev mange, men stadig snakkede Mister Larsen og fortalte om alle sine mislykkede Transaktioner. Men han var en behagelig Fortæller, han virkede ikke oprivende paa mine Nerver, han fortalte saa jævnt og stille, afbrudt af lange Pauser — naar Tankerne var paa Langfart — saa jeg foer helt sammen, da han pludselig slog et Slag i Bordet, saa Glas og Flasker dansede.

„Hov, hov!“ indskød jeg beroligende og bjergede, hvad bjerges kunde, men Larsens Tanker arbejdede aabenbart med voldsomme Minder, thi han sad ganske stille og bandede hen i Vejret, saadan rigtigt med Følelse og Inderlighed, som kun en meget forurettet Mand

Digitized by Google

kan gøre, naar han tænker paa sit Livs største Skuffelse. Aldrig havde jeg hørt Mage, og med Flasken i den ene Haand og et Glas i den anden sad jeg og saa' maabende over paa min Gæst — jeg var klar over, at jeg sad overfor en Mester i Kunsten, og det endda en af en forbløffende Ydeevne.

Naa, han blev jo træt til Slut, og med en Cigar daskende i Mundvigen sad jeg og ventede en Forklaring paa Udbrudet.

Jeg hjalp ham lidt paa Gled — „De bandede noget, syntes jeg, er det over begaaet Uret?"

„Uret!" busede det ud af Hædersmanden — „ja, De kan jo gerne kalde det Uret, men jeg havde en Gang en glimrende Forretning, en som gav mig Penge, en som vilde have gjort mig rig — og saa kom der en Snylter og tog den — hvad kalder De det?"

Ja, jeg mente jo nok, at det var beklageligt, og at man ogsaa nok kunde kalde det en skammelig Uret, men jeg vilde jo gerne kende den Forretning og spurgte ham derfor: „Hvad handlede De med?"

Han svarede ikke paa mit Spørgsmaal, men kom med et andet. — „Kender De „Thetis"? spurgte han, „De ved denne Toldkrydser, som gør Farvandet usikkert op til Seattle", og saa bandede han igen, næsten lige saa galt som før.

Men uden at vente paa Svar og uden nogen Overgang fortsatte han — „Ja, kender De den ikke, saa kender jeg den saa meget desto bedre, jeg har set den hæs-

Digitized by Google

lige Fregat mange Gange — sidste Gang for et halvt Aar siden. Jeg havde en Skonnert, den hed saamænd „Trust“, og det var Forretninger, som tvang mig af Sted med den, ellers kunde jeg dy mig, kan De tro.“

Nu lod det til, at han var godt i Gang, og han mente aabenbart, at han fortjente Føden, thi han langede ud efter min Whiskyflaske uden at sige „med Forlov“, ja, han var virkelig en storartet Mand.

„Sagen var nemlig den,“ fortsatte han, „at en Dag, da jeg gik og drev rundt i Viktoria og ikke havde noget særligt at gøre, kom et Pár Kinamænd til mig som Talsmænd for en hel Bunke — hele halvtreds. Alle halvtreds havde Lyst til at komme en Tur til Amerika, men Tolden pr. Hoved er jo høj, ikke mindre end fem hundrede Dollars, og Kinamændene fortalte mig, at de havde hørt noget om, at jeg var en rar Mand, som gerne vilde hjælpe mine Medmennesker.“

„Ja, det kan I bande paa,“ sagde jeg, „og for at det hele kan være fuldkommen i sin Orden, saa forestil jer, at jeg har en guldtresset Kasket paa Hovedet, at jeg er Amerikas Repræsentant og den øverste Toldmyndighed, som skal modtage Pengene. Naar I saa har faaet den Idé ind i jeres Hoveder, saa kan vi begynde at handle om Tolden — hvor meget mener I, at det er værd for jer, at komme ind i Amerika?“

Kinamændene mente jo ikke, at det at komme til Amerika var noget saa særlig attraaværdigt, særlig da de kun skulde ned og besøge noget Familie. Søge Ar-

Digitized by Google

bejde? — Ih, gaa væk, nej ikke paa Vilkaar, ret betænkt saa mente de ikke, at de kunde betale mere end halvtreds Dollars for hver — kun for Fornøjelsen at hilse paa en elsket Søster.

Det varede jo noget, inden det gik op for disse her gode Kinamænd, at vel kunde man handle om Tolden pr. Hoved med Amerikas befuldmægtigede Repræsentant, men der var dog Grænser, og efter megen Snakken frem og tilbage blev man enige om, at Mister Larsen skulde have to Hundrede Dollars for hver Kineser, der gik ombord paa hans Skude — „men Pengene blev forudbetalt“ — sagde Mister Larsen, — „ingen Kredit, naar man først har Pengene og Kinamændene ude paa Søen, saa kommer man nok til Rette om Resten“, og Hædersmanden kneb det ene Øje sammen og blinkede med det andet — jo, jo, en fiffig Hund er jeg, det sagde de Øjne saa tydelig og klart.

Kinamændene skulde have Kosten ombord. „Den skulde jeg betale,“ indskød han, „det var med i Kontrakten, men der blev jo noget Vrøvl over det, da de syntes, at den Kost, jeg gav dem, ikke var god nok.“

„Det kan vi snart komme overens om,“ sagde jeg, „se her er Mad, dejlig Mad — men det koster ekstra.“ „Og vil De tro det,“ tilføjede min Ven — „det tjente jeg Penge paa, thi de Gule var jo ombord hos mig i nogle Dage, ja, jeg tror saamænd, det trak ud til næsten en Maaned, og jeg havde jo skrevet Kontrakten saadan, at den Kinamand, som gik i Land for at købe

Digitized by Google

Mad, han kunde ikke komme ombord igen uden at betale Tolden paany."

„Hvorfor dog?" — indskød jeg forbavset, og Mister Larsen havde Svaret parat — „jo ser De, Sagen var jo den at jeg, som Skipper paa Skuden maatte passe paa Vind og Vejr, og da det var Meningen at starte, saasnart Forholdene blev passende, saa maatte alle blive ombord, fuldt rejsefærdige, vi skulde kunne komme af Sted med Øjebliks Varsel."

„Men jeg var slet ikke forhippet paa det," fortsatte min Ven, „for ser De, jeg tjente jo godt paa Provianten — og forresten ogsaa paa en anden Ting, thi vel stod der i Kontrakten, at Kinamændene skulde have Mad, og det fik de jo ogsaa — men der stod ikke noget om Vand, og da Maden var salt, saa blev de tørstige og drak meget. Det kunde jeg jo ikke finde mig i, og vilde de have Vand, saa maatte de betale ekstra for det — jo, det var en dejlig Forretning, som den forbandede Toldkrydser ødelagde for mig!"

„Endelig fik jeg mine Passagerer blokket for alt, hvad der var af Mønt, og da der ikke var mere at tjene, saa kunde vi jo lige saa godt starte med det samme — særlig da det tilmed faldt i med Taage. Vinden var frisk, og det varede ikke ret mange Timer, inden vi kom ind paa amerikansk Territorium og ned i Fjorden, der fører op til Seattle, — der, hvor den fordømte Toldkrydser holder til. Men det gik storartet, og Kinamændene havde allerede begyndt at samle alt deres

Digitized by Google

Kluns sammen for at være klar til at hoppe over paa Kajen, saasnart vi lagde til. Alt tegnede saa godt, og mine Passagerer havde fuldstændig glemt min Ordre om Tavshed, de kæftede op og glædede sig som Børn til at komme ind i Amerika, det Land, som for dem betød saa store Rigdomme — Sludderen om den elskede Søster var glemt.

Men bedst som vi sejlede, saa' jeg en Lysning ret for. „Fanden“ tænkte jeg, „skal det nu til at klare op?“ — Men knap havde jeg tænkt Tanken til Ende, inden Taagen forsvandt, Solen skinnede — og saa min Salighed, der laa Toldkrydseren opankret, ikke langt borte.

Ejsa, hvor Kinamændene blev tavse — de løb lidt omkring, ganske forvildede, og saa forsvandt de, kravlede ned i alle mulige Huller ombord — akkurat som Rotter, der træffer en Hund. Og det hjalp jo paa „Trust“s Udseende, den saa helt tilforladelig ud, og lignede fuldkommen det, den skulde ligne, en sølle Fragtskonnert, som passede sin lovlige Dont. Det saa' ud som vilde det gaa, og jeg begyndte allerede at blive helt kry og troede, at Krydseren havde ladet sig narre, thi den laa endnu til Ankers — det var i Middagstiden og alt var stille ombord.

Men pludselig skingrede et Fløjt hen over Vandet, nogle Signalflag blev hejst til Vejrs, og jeg behøvede saamænd ikke at se paa dem, jeg vidste aldeles bestemt, at de skulde tydes saaledes: „Kom ombord, din Røver, og lad os se dine Papirer!“

Digitized by Google

„Papirer“ — grinede Larsen og skænkede et Glas — „ho, ho, Papirer, han troede min Salighed, at jeg havde Papirer paa *den* Last, som var ombord — nej, min fine Ven, jeg kan holde mig,“ og saa lagde jeg Roret haardt over og forsøgte at liste af, det bedste jeg havde lært.

Satan saa de fløjtede ombord paa Krydseren, og de fik saa lynende travlt, Dampchaluppen i Vandet — en hel Bande Mariner i den, og saa af Sted efter os.

„Ja,“ sagde han og saa' paa mig — „hvad vilde De nu have gjort i mit Sted?“ — og da jeg bare trak paa Skuldrene og lod være at svare, saa fortsatte Larsen — „jo, ser De, noget skulde gøres, denne her raadne Baad kom jo futtende efter os, fuldstændig som en gammel astmatisk Kælling. De vilde jo svært gerne snakke lidt med mig, thi vi havde nogle gamle Regnskaber at opgøre, men jeg vilde kun nødig betale. Og saa dette her med Kinamændene — det var jo ogsaa galt — der staar i Loven — den kan jeg nemlig“ — oplyste han mig — „at en Mand faar fem Aars Tugthus for at hjælpe en Kineser over Grænsen — og saa kan De jo selv regne ud, jeg havde halvtreds — hver à fem Aar — hvad behager? — det kunde jo ligegodt blive gratis Kost og Logi i nogle Aar! Saa jeg begyndte at spekulere i en vis Hurtighed — og stadig kom dette her Bæst stønnende og pustende efter mig. Der stod en guldgalloneret Hertug henne agter i Baaden og raabte til mig igennem en Raaber, lige saa stor som han selv,

Digitized by Google

„drej til, eller jeg skyder“ — men jeg holdt jo min Kurs, og „Trust“ strøg af Sted for fulde Sejl, det gjaldt om at naa den fordømte Taagebanke, som stadig flyttede sig udefter.

Men Baaden kom nærmere — nu maatte der gøres noget — og pludselig kom jeg i Tanker om Kinamændene. De havde jo betalt for at komme til Amerika, og til Amerika skulde de min Salighed ogsaa komme — thi, føjede han til, jeg skal nemlig sige Dem noget, jeg er en ærlig Mand og holder mit Ord, det betaler sig bedst, saa jeg sprang hen til det nærmeste Hul, hvor en Kinamand sad og rystede, stak Haanden ned i det, fik fat paa en Pisk og halede Kalorius op. Gud Fader bevares, hvor han hylede — men jeg hen til Lønningen, op med ham, ud med ham, og pladsk, hylende og skrigende laa han i Vandet.

Ah, sagde Larsen, det var sku Synd, at De ikke var der — sikken en Fest — og Hædersmandens Øjne glimtede af Glæde — De vilde have revnet af Grin over at se ham dernede i Vandet hyle som en stukket Gris, og naar der saa kom en Stump Sø og skyllede ned i Maven paa ham, saa sprællede, hvæsede og sputtede han, slog med Armene, Øjnene blev helt stive, og naar han saa endelig fik Vejret igen, saa hylede han værre end før — jo, det var meget morsomt!“

Og tænk! — fortsatte Mister Larsen — sikken nogle Idioter, der var i Baaden. I Stedet for at lade Kinamanden ligge, det vilde da enhver ordenlig Mand

Digitized by Google

have gjort — saa standsede de, fiskede ham op, dunkede ham i Maven for at faa Vandet hældt ud af ham, og saa efter os igen, pustende og stønnende som før, skraalende som en Flok vilde Indianere.

Men nu var jeg klar over, hvad der skulde gøres. — „Pst, Styrmand!“ raabte jeg, „hid med en Kinamand“! — og han grinede helt ved Tanken om at se Styrmanden komme langs Dæk, slæbende paa en skraalende Kinamand, som troede, han skulde dø. Og saa skulde De bare have set, hvor Mandskabet tog fat, de syntes, det var mægtig Sjov. De fangede Kinamænd, halede dem hen agter og smed dem overbord, baade en og to og tre ad Gangen. Sikken en Vrælen, sikken en Skraalen — og Dampchaluppen havde lige saa travlt som vi — de samlede Kinamændene op omtrent saa hurtigt, som vi smed dem overbord.

Efterhaanden blev deres Baad jo saa fuld af mere eller mindre halvdruknede og skraalende Kinamænd, at der snart ikke var Plads til Besætningen, og ham, den Guldgallonerede, raabte til mig: „Vent lidt, jeg kommer snart igen“ — og saa vendte han Enden til os og dampede af Sted, fut, fut — sagde Larsen og slukkede sin Tørst. Men sikken en Idiot, han vilde have jeg skulde vente paa ham — nej, jeg havde andet at tænke paa — den forbandede Taagebanke da ogsaa, den var stadig lige langt borte.

Saa kom Chaluppen langs Siden af „Thetis“, og De kan tro, jeg passede paa dem gennem Kikkerten og

Digitized by Google

grinede, thi selveste Chefen stod ved Faldrebet og tog mod Kinamændene. — Han lykønskede dem maaske til, at de var komne paa amerikansk Territorium — thi det var de jo, oplyste han mig, og de kunde ikke mere smides ud, for de var endda fiskede op i amerikansk Farvand — jo, det var altsammen godt nok, jeg havde opfyldt min Kontrakt som en Hædersmand og afleveret Slaverne i Amerika.

Men nu kom „Thetis“ i Tanker om, at den partout vilde tale med mig — saa op med Ankeret og af Sted efter os.

Røgen væltede ud af Skorstenen, Vandet skummede for Boven, og den løb sine tolv Knob til mine fem, men jeg havde endnu en Snes Kinamænd ombord, og da de endda alle sammen var stuvet sammen nede i et lille Rum, vidste vi, hvor vi kunde tage dem uden at spilde Tiden med at fange dem først. Saa jeg ventede, til „Thetis“ var kommen godt i Gang — og saa fodrede vi den igen med en skraalende og vrælende Kinamand. De maatte standse og samle ham op, hvis de ikke vilde se ham drukne for deres Øjne, og de var morderlig gale — Skipperen rendte op og ned af Broen som en Vild, og saa begyndte de at skyde efter mig med en lille Legetøjskanon. „Puf“ — sagde det, og Kuglen slog i Vandet, Fanden i Vold fra os — jo, det var nogle nydelige Skytter, og hver Gang Skuden havde faaet Farten op, saa hit med en Kinamand, én Mand fat i

Digitized by Google

Hovedet paa ham, én i Benene, og saa — en — to — tre — ud over Siden med ham.

Jeg begyndte nu at blive rolig, thi der var ikke langt til Grænsen, og var jeg først paa den anden Side af den, saa kunde de ikke gøre mig noget uden at komme i Krig med Kanada, og det vidste jeg jo nok, at de ikke vilde for nogle Kinamænds Skyld. Men for Resten havde jeg ogsaa nok til at fodre Bæstet med, ti Kinamænd sad endnu nede i Hullet og skreg.

Da jeg omtrent kom hen til Territorialgrænsen, havde jeg endnu fem af dem ombord, og da jeg jo havde lovet at aflevere dem i Amerika, saa skulde de ogsaa afleveres i Amerika. Men Krydseren forhindrede mig jo i at naa Land, saa det næstbedste, jeg kunde gøre for mine Passagerer, var at aflevere dem i Vandet til de Guldgallonerede og lade dem besørge Resten. Saa lige inden jeg passerede Grænsen smed jeg alle fem overbord paa én Gang — saa kunde de holde hinanden med Selskab, indtil de blev fiskede op.

De fire faldt indenfor Grænsen, det er jeg sikker paa, men den sidste — ja, jeg er lidt ked af, at jeg ikke helt opfyldte min Kontrakt for hans Vedkommende — thi jeg tror nok, at han dumpede i Vandet *uden for* Grænsen — og saa kan det jo være, at Toldkrydseren lader ham ligge — det vilde jeg have gjort i hans Sted — føjede han eftertænksomt til.

Men jeg slap da fra ham og morede mig lidt med at

Digitized by Google

sejle frem og tilbage lige for Næsen af denne modbydelige Tolder — men i kanadisk Vand, hvor han ikke kunde gøre mig noget, og da vi havde gloet lidt paa hinanden — vendte han om og holdt nedefter Seattle. Sikken en Bølle for Resten, nu kommer jeg i Tanker om, at han ikke dyppede Flaget, som Svar paa vor Hilsen til Farvel og Tak.

Saa listede jeg af Sted til Victoria B. C., hvor jeg jo fik lidt Vrøvl med Loven, men det ordnedes nemt — og et Par Dage efter læste jeg i en Seattleavis, at „Thetis“ var ankommen med halvtreds Kinesere, som var fisket op i amerikansk Farvand. Skipperen havde jo haft en hel Bunke Vrøvl — for nu var det jo egentlig talt ham, der havde smuglet disse her sølle Kinamænd ind i Amerika, thi var Tolden ikke erlagt ved Indgangen til Amerika, altsaa den Gang de kom ombord paa Toldkrydseren, saa kunde de ikke senere gøre dem noget.

Det blev for Resten en meget bedre Forretning, end jeg havde ventet,“ oplyste Larsen mig om, thi jeg havde glemt at smide Kinamændenes Kluns overbord sammen med dem, og da jeg undersøgte det, viste det sig, at disse Slyngler havde snydt mig den Gang de sagde, at de ikke havde flere Penge at købe Mad for, thi der var Penge, mange Penge endda, og da det var herreløst Gods ombord paa mit Skib, saa syntes jeg, at det maatte tilhøre mig.

Ja, sagde Larsen eftertænksomt, det var en glim-

Digitized by Google

rende Forretning at smugle Kinesere ind i Amerika. Men nu er det forbi, sukkede han, de passer godt paa dernede, og kan De saa ikke godt forstaa, at jeg hader denne storsnudede Toldkrydser, som har ødelagt mig denne fine Tjans?“

„Hvor Pengene er henne?“ sagde Mister Larsen som Svar paa et Spørgsmaal fra mig, der havde foretaget et lille rask Regnestykke, „ja Gud ved, — Besætningen skulde have sin Del — man er jo ikke med i den Slags Forretninger bare for sit Helbreds Skyld — og de Penge, jeg fik, de er væk — Fanden ved hvor!“ — „De er væk,“ sagde han igen, „se her!“ og med en sørgmodig Mine stak han begge Hænderne i Buksetommerne — halede dem ud igen — og mellem Tommel og Pegefinger holdt han Bunden af hver Lomme; han strakte dem ud til Siden — en lille Mønt trillede ud af den ene og en Rulle Skraa af den anden. „Mere har jeg ikke,“ sagde Gentleman Larsen, „og — derfor kom jeg til Dem for at faa Whisky — og jeg kommer maaske nok igen i Morgen.“

Digitized by Google

ALASKA.

Gæstfrihed paa Kysten.

Jeg var kommen ind i et frygteligt Uføre, hvor vældige Isskruninger omgav mig, og hvor Sneen laa i alenhøje Driver, jeg var sulten og træt, og alt dette forøgede mit i Forvejen stormende Raseri — det sydede i mit Indre, jeg var saa gal, at jeg gnistrede, Kulden til Trods.

Blæsten kneb i mine Kinder, der hang Istapper i mit Skæg, og Næsen frøs stiv, men den om det, man finder sig i meget, naar man er tilstrækkelig vred. Men slide gjorde jeg, som en lille Hest endda, jeg baksede med Slæden og svang den mægtige Pisk henover mine Hunde, — „Røverpak, Krapyl, forbandede Tyveknægte, vil I se, I kan hale!“

Hundene skuttede sig forarget og gav nu og da et lille Bjæf som en svag Protest imod den haarde Behandling, men det hjalp ikke, det forøgede kun mit Raseri, Pisken hvinede, Hundene hylede, jeg bandede

Digitized by Google

og svor, „Røvere, Pak, modbydelige Køtere, vil I hale, eller jeg slaar jer ihjel.“

Det lød jo slemt, men var dog ikke ment saa galt, skønt jeg skældte Hundene Huden fuld som aldrig før. Thi de var i Virkeligheden rigtig rare Dyr, og det var slet ikke dem, der var Tyve og Pak, det var ikke dem, der havde forset sig, men Verden havde været mig gram, og det lettede saa rart i det betrængte Bryst at lade sin Vrede gaa ud over noget levende — og Hundene var nærmest ved Haanden. Det var ondt — javel, men det blev værre endnu, og hver Gang mine Øjne faldt paa min Slæde, øgedes min Harme.

Thi i Gaar var den fuld af dejlig Mad baade for Mand og Dyr, og jeg var Ejer af tredive Pund Mel, femten Pund Flæsk, et Par Pund Sirup eller saa, mere end et halvt Pund Kaffe og to hundrede Pund Hvalroskød til Hundene — men nu, ja nu var den tom, hvis man da ikke medregner tre frosne Pandekager — Resten var væk, tyvstjaalen!

„Pak,“ mumlede jeg og gav et Ryk i Slæden, som fik mine Hunde til forbavset at vende sig om for at se, om det var Meningen, at vi skulde standse. Men de fik snart andet at tænke paa, de var ikke mere end et Sekund om at opdage, at i Dag var jeg ikke til at spøge med, thi Pisken var der lige med det samme, den hvinede ned over Dyrene, jeg brølede, de hylede og peb — jo, det var et muntert Optog, som sneglede sig langs Alaskas barske Kyst.

Digitized by Google

Igaar Aftes var jeg nemlig ogsaa sulten, forfrossen og træt og havde slædet — saa syntes det mig — et Utal af Timer, og saa længe, at Benene bevægede sig ganske mekanisk. Aabent Vand havde forsinket mig, derefter kom jeg ind i dyb, blød Sne, hvor Slæden næsten groede fast og endelig, for at sætte Kronen paa Dagens Genvordigheder, foer jeg vild i Tusmørket. Jeg maatte kampere paa Isen, ret hvor jeg var, og først da Maanen kom op, kunde jeg orientere mig saa meget, at jeg kunde fortsætte. Telt havde jeg ikke paa Slæden, og jeg var for forfrossen til at lave et Snehus, men jeg vidste, at der laa en Eskimohytte i Nærheden, den skulde naaes, saa jeg spændte min Rem fastere om Livet for at dulme Sulten, tog et godt Tag i Slæden og blev ved at gaa.

Mine stakkels Hunde; jeg havde helt ondt af dem, de var ogsaa forfærdelig trætte, og jeg maatte tvinge dem til at gaa frem — men naar Slæden blev for tung eller mødte en større Forhindring end sædvanlig, saa standsede de, stod lidt og rokkede paa Benene, inden de kastede sig ned i Sneen — krøb sammen, rullede sig op som en Bylt med Snuden ind under Halen. De maatte hvile, saa jeg lod dem ligge, men jeg trængte jo ogsaa selv til Hvile og greb gladelig den mindste Anledning dertil — men det var saa koldt, saa koldt, og da jeg ikke havde en Hale til at beskytte de mere udsatte Dele af min Krop, saa lagde jeg mig ned imellem Hundene, der hvor de laa tættest, for ikke at fryse

Digitized by Google

ihjel. Og Dyrene krøb tættere ind til mig, de lagde sig ovenpaa mig og slikkede af og til mit Ansigt — vi havde det saamænd efter Forholdene hyggeligt og rart, men ét generede, og det var Tanken — nu skal vi snart af Sted igen.

Det var i et af disse Smaahvil, jeg opdagede, at Vejs Ende ikke var langt borte, thi jeg laa med Øret mod Isen og hørte noget, der lød som Skridt. I en Fart var jeg paa Højkant — hvad var det? Jeg lyttede anspændt, enten maatte det være en Bjørn eller Ulv, som luskede omkring i Mørket, eller ogsaa var der Mennesker i Farvandet. Men der var intet at se — saa jeg lyttede igen, skulde det være Mennesker? Jo, saa min Sandten, der lød et Slag der forude i Mørket, og Nattens Stilhed blev brudt ved et skingrende Hundehyl — hejda Hunde, op, Dagens Arbejde er endt!

I et Nu var de parat til at hale, de hylede og sprang frem i Skaglerne, vilde efter at komme af Sted, og langt borte fra svaredes der med Hyl paa Hyl. Sult og Træthed var glemt, vi strøg af Sted igennem Mørket — Kusk og Hunde lige opsat paa at komme frem, frem mod det Hus vi vidste, der laa et Sted derinde i Natten.

Jeg saa' et svagt Glimmer af Lys; en mørk Silhuet af et Hus, og jeg saa' Folk komme løbende imod os, fulgt af et helt Kobbel Hunde. „Holdt da, Hunde, holdt, vi er kommen til By's!"

Men Ordren til at standse kunde jeg godt have sparet,

Digitized by Google

thi Bopladsens Hunde faldt over mine, de sloges saa Haarene røg, men hvad, der var jo Eskimoer omkring mig, og efter at jeg havde givet en særlig nærgaaende Hund et almægtigt Spark, smed jeg min Træksele og lod Eskimoerne om Resten, som bedst de kunde, for jeg havde andet at bestille og satte Kurs mod den lille Rønne, medens jeg gned Liv i Næse og Øren.

„Hvor Du komme fra?“ — „Du slædet længe?“ — „Du træt?“ — „sulten?“ — var Spørgsmaal, som mine venlige Værtsfolk overfaldt mig med, og jeg besvarede dem alle under et med den trætte Mands Svar: „Aah, lad mig i Fred og hold Kæft!“

Saa vidste de Besked. „Aha, hvid Mand ham gnaven, hvid Mand ham træt, ham slædet længe, ham sove snart, vi hjælpe“ — og villige Hænder spændte Hundene fra, løste Surringerne paa min Slæde, bar Proviant og Sovepose ind i Huset, did ind, hvor jeg forlængst var gaaet.

Der lugtede ikke godt derinde i Hytten. Luftet ud? — nej, det tror jeg ikke, man havde tænkt paa, siden Vinteren holdt sit Indtog. Der boede en Mængde Mennesker derinde i det lave, lille bitte Rum, mindst en halv Snes foruden de mindre Børn — de sov derinde, de lavede Mad, de arbejdede, de gjorde de særeste Ting — og alt, hvad de lavede, havde sin egen Lugt. Der var Lugt af Mad og af halvnøgne Mennesker, der var en Os fra Tranlamper og Skind, tilberedt eller under Tilberedelse — de sidste, de værste, de laa endnu i Bal-

Digitized by Google

jer med et Ammoniak-stinkende Indhold, ja, der var Dunster af, — jeg ved ikke hvad, men af alt, der lugter ilde. Disse Dunster var bleven fortættede, man kan næsten sige preserverede, de smeltede sammen til en uendelig ram Stank, sammensat af alt, der er en Fornærmelse mod Næsen.

Men hvad, selv lugtede jeg vel ikke for lifligt efter et Par Maaneders Slædekørsel og gav sandsynligvis endog mit Bidrag til den kvælende Stank. Det sved i mine Øjne, jeg virrede med Næsen, nøs et Par Gange og indaandede forsigtigt den forpestede Luft for at vænne mit Indre dertil; men snart var jeg akklimatiseret, mærkede den ikke mere — kun den tunge, døsige Varme, skabt af Tranlamper og nøgne Folk. En dejlig Varme var det, den lagde sig omkring min forfrosne Krop som en fast, varmende Masse, den tøede mig op, Livet var igen værd at leve.

Saa jeg skuttede mig af Velvære, medens Kvinderne halede Tøjet af mig, og Mænd i Flok og Følge kom halende ind med alt mit Kluns — Mel, Sirup, Kaffe og Flæsk, foruden alt det andet.

Jeg havde en Følelse af, at jeg var ved at blive maset, saa mange Mennesker var der, men jeg var saa dødsens træt, og det sidste jeg saa', inden jeg udmattet faldt i Søvn, var en Snes blanke Øjne, der stirrede paa mig. De forfulgte mig i Søvne, disse mange blanke Øjne. Jeg drømte, at jeg var omgivet af Ulve, som sad og stirrede paa mig, jeg kunde se de blodrøde Tunger

Digitized by Google

hænge dem langt ud af Munden, og jeg vidste, at Dyrene kun ventede paa, jeg skulde falde i Søvn, for at falde over mig, rive mig i Stykker og fortære mig helt. Jeg drømte, at jeg var saa søvnig, aah, saa forfærdelig søvnig, og at jeg gjorde alt for at holde Øjnene aabne, men jeg følte, det lakkede mod Enden med min Modstand. Jeg drømte, at jeg rutchede lige ned imod de ækle Dyr, saa lukkede jeg Øjnene og gav mig Gud i Vold, med Tanken — „færdig, Du bliver ædt“ — men i samme Øjeblik fo'r jeg op, lysvaagen, noget havde rørt ved min Skulder. De mange blanke Øjne stirrede endnu paa mig — ikke fra Ulvehoveder, men fra menneskelige Ansigter, og en gammel, tandløs Kælling stod bøjet over mig: „Hvid Mand, mig koge Din Mad, mig forstaar godt?“

„Ja,“ nikkede jeg træt, og saa sov jeg ind, en træt Mands tunge Søvn, uden Drømme, men med en Følelse af, at jeg befandt mig i en Bagerovn eller maaske rettere i en Afdeling af Helvede, hvor en stakkels Synder bliver bragt til at indse sine jordiske Fejl, ved at være tvungen til at sidde i en kvælende Os.

Jeg maa have sovet længe, tung i Hovedet, fortumlet vaagnede jeg ved, at den tandløse ruskede i mig — — „Hej, hvid Mand, vaagn, mig færdig!“

Alle de blanke Øjne stirrede endnu paa mig, og nu lignede de virkelig Ulveøjne, begærlige og lumske, nu var det Virkelighed og ingen Drøm, at de Væsener, der sad omkring mig, slikkede sig om Munden, de smilede

Digitized by Google

halvt forventningsfuldt, halvt spodsk — men Smilet forsvandt, blev til et aabent Grin, da jeg udstødte et inderlig ment: „Aah, I Helvedes Pak!“

Hvorfor? — ja, Forklaring er jo nødvendig, men hvorledes kan jeg mon bedst bibringe andre min Følelse af Harme?

Men, lad mig prøve — tænk Dig et Bjerg af Pandekager, udmal Dig stegt Flæsk i saa store Mængder, at et Regiment kunde faa en god Frokost, forsøg at indse, hvorledes en Spand Kaffe vil se ud, og saa Haanden paa Hjertet — hvis det var *Din* sidste Proviant, der var brugt, og Du vidste, at det, Du levnede af al denne Mad, tilfaldt dine Værter, og værre endnu, at Du havde over halvtreds miles til det næste Madsted, — hvad saa? — tror Du saa ikke, at Du vilde have hylet som jeg — „I Helvedes Pak!“

Nu var jeg helt vaagen, skønt jeg inderlig gerne vilde bilde mig ind, at jeg sov og drømte en ond, ond Drøm, i hvilken jeg saa' alt mit dejlige Mel forvandlet til et Bjerg af Pandekager, alle femten Pund Flæsk skaaret i Stykker og stegt paa en Pande, hver Kvint af min Kaffe kogt, — men desværre, det var ingen Drøm, alt spiseligt paa min Slæde var klar til at ædes!

Der var en Mados derinde i Hytten, som næsten fortrængte den tidligere Stank, og der var nu saa varmt, at alle Husets Beboere havde afført sig alt deres Tøj og sad i Adams eller Evas Kostume, stirrende paa mig med gridske Øjne, ventende paa, at jeg skulde blive færdig med at spise.

Digitized by Google

Men endnu havde jeg ikke begyndt, skønt den tandløse havde ryddet en lille Plads midt paa Gulvet, og der udbredt en gammel Anorak, som en Gang i sin Ungdom, for længe siden, havde været hvid. Nu var den alt andet, men tjente dog som Dug, — det skulde jo være lidt festligt — og hun havde lært godt, thi hun havde tjent hos Præsten. Paa Anorakken stod en Skaal med stegt Flæsk, Pandekager laa henkastet overalt, og dannede en ikke appetitlig Ramme om Husets eneste Kop, som var fyldt til Randen med alt mit Sirup.

Den tandløse opfordrede mig til at fange an: „Spis, hvide Mand, ham Flæsket snart koldt“ — — men „hvid Mand“ havde andet at gøre, endnu var han ikke kommen sig af sin Harme og fortalte i flydende hvid Mands Sprog — nu og da ispækket med eskimoiske Gloser — hvad han mente om Hytten, dens Beboere, deres Forfædre og Afkom.

Jeg talte med Følelse og beklagede kun, at de for-

Digitized by Google

stod saa lidt af mine Hjerteudgydelser, men man bliver træt af alt, selv af at skælde ud, særlig naar det er saa uendelig virkningsløst som her, og med det prisværdige Formaal, hellere revne end levne, begyndte jeg paa Maaltidet, medens hele Sværmen af blanke Øjne forsvandt, skjult bag de sænkede Øjelaag. De bad de Hyklere, formelt at Maden maatte bekomme mig vel, reelt — „Herre Du hvide Mands Gud, se i Naade til Dine eskimoiske Tilbedere, og lad ham ikke spise for meget!"

Og saa vendte de sig alle omkring, for Høflighedens Regler i Alaska er sære, de byder, at Ryggen vendes til spisende Mand. For mig var det en Lettelse ikke at se alle disse blanke, gridske Øjne, men helt dy sig kunde de ikke, de Slubberter, stjaalne Øjekast strejfede mig og Stabelen af Pandekager og Flæsk, men alle var dog tilsyneladende skandaliserede og tyssede paa en lille Dreng, da han forfærdet spurgte sin Moder: „Han kan da ikke spise det alt sammen?"

Ak nej, det kunde jeg desværre ikke, tiltrods for ihærdige Forsøg. Jeg aad Pandekager dyppet i Sirup, derpaa Flæsk, saa bællede jeg Kaffe i mig og foer igen løs paa Pandekagerne. Jeg aad, som jeg aldrig har ædt hverken før eller siden, og de Voksne havde forlængst holdt op med at tysse paa de Smaa, naar de kom med deres forskrækkede Spørgsmaal, om jeg virkelig kunde faa det alt sammen ned. Alle saa' nu paa mig, Høflighedens Bud var glemt, Mage til Appetit havde man aldrig set. Det var forbløffende, men efterhaanden begyndte

Digitized by Google

det ogsaa at falde mig forfærdeligt svært at sluge endnu en Bid, jeg vendte og drejede hver Mundfuld og gjorde mig prisværdige Anstrengelser for at spise mere, men til sidst gav jeg tabt, tørrede mine Fingre af i Haaret — ikke en Tyvendedel var spist.

Der fulgte en forventningsfuld Tavshed. Den tandløse fristede, hun skubbede flere Pandekager hen til mig, men jeg vendte mig bort i Væmmelse, jeg kunde ikke faa mere ned. Det var Signalet for Eskimoerne til at fange an, hvor jeg havde endt, men først skulde der bedes Bordbøn, en ganske kort Bøn — sikkert en inderlig Tak til den hvide Mands Gud, fordi jeg ikke kunde spise mere, og saa foer de løs paa Retterne. Min Drøm var bleven til Virkelighed — vel var det ikke glubende Ulve, der aad mig, men Eskimoer, som aad alt det, jeg skulde have levet af i de kommende Dage, og det var omtrent lige saa galt. Der var ikke noget at gøre, og jeg fandt mig i min Skæbne, thi saa er den uskrevne Lov deroppe paa Kysten, at alt, hvad der levnes af tilberedt Mad, er Husets Ejendom.

Hvor de dog aad! Det kan nok være, at de gjorde lyst imellem mine Pandekager, de aad og slikkede Fingrene og aad saa igen, medens de grinede over hele Hovedet ved Tanken om at have fundet en saa fortræffelig Hr. Givesen.

Men ogsaa de maatte give tabt, inden al Maden var spist; fem Pandekager laa paa den fedtede Anorak, da de var færdige med Maaltidet, og dem tog jeg, pak-

Digitized by Google

kede dem ned i min Sovepose uden at bekymre mig om Skik og Brug.

Saa kravlede vi allesammen til Køjs, ned i en stor Søsterseng, og Børnene fandt en Plads, hvor bedst de kunde, inde imellem os voksne, eller ovenpaa, man tog det ikke saa nøje. Store Skind blev bredt ud over os, Lamperne blev slukkede, og man begyndte saa smaat at tænke paa at sove — men Aftenens Oplevelse havde været for morsom, de laa i lang Tid og fniste fornøjet eller hviskede halvhøjt om mig — de havde haft en herlig Fest og havde snydt den Hvide.

Natten var lang, jeg kunde ikke falde i Søvn — havde vel spist for meget — saa jeg laa og lyttede til de sovendes Aandedræt og var glad, da Dagen brød frem — saa kunde jeg tænke paa at komme videre.

Men inden da maatte jeg have lidt at spise, saa jeg halede en Pandekage frem af min Sovepose, pillede Rensdyrhaarene af den og spiste mit frugale Maaltid, misundt af Husets Beboere, der var højlydt forargede over min Mangel paa Dannelse.

Mine Værter var alle villige til at hjælpe mig med at spænde for og pakke min Slæde — „Du hvid Mand rejse langt inden Aften — mig hjælpe, Du ikke træt“ — men lige til det sidste var de dog Slyngler alle til Hobe, thi selv min Hundeproviant havde de stjaalet som Foder til deres egne Dyr — saa behøvede de ikke at gaa paa Jagt den Dag.

Afskeden var ikke overstrømmende venlig fra min

Digitized by Google

Side i det mindste, og rasende blev jeg, da de alle stillede sig op, foldede Hænderne og fortalte mig, at som gode Kristne vilde de nu bede til den gode Gud om godt Føre paa min Vej, god Vind og om, at jeg inden Aften vilde træffe rare Mennesker, som kunde give mig Mad. De bad, saa det stod efter, men kunde dog ikke undertrykke et smørret medlidende Smil, da de saa' mig rive i min Slæde for hurtigst muligt at komme afsted fra denne Røverhule.

Saa knaldede Pisken, Bjælderne klingrede, Hundene kastede sig fremover i Selerne, og knirkende drog jeg af Gaarde, langt maatte jeg slæde, inden jeg igen kunde faa Mad — min Slæde var tom for Proviant, men selv var jeg rig paa Erfaring — blev rigere endnu paa denne dyre Vare, thi næste Nat maatte jeg skyde en af mine Hunde som Aftensmad til mig selv og mine Dyr.

Digitized by Google

SYDLIGE ATLANTERHAV.

Til St. Helena i ond Hensigt.

Barken „Anna“ var for hjemgaaende og St. Helena passeret. Under normale Forhold skulde vi alle længes efter Land og det første store Slag i Havnebyens Kipper — og det gjorde vi ogsaa nok paa en vis Maade, men dog ikke som ellers med en altopslugende Længsel, nej, der var kommen Alvor ind i vor Tilværelse, Begivenheder paa Rejsen havde hos os vakt stærke Følelser af Had, og disse Følelser fik os til at danne et Slags Broderskab, hvis Løsen var *Hævn*.

Vi var helt glade for det Indhold, der saadan pludselig var kommen ind i vort Liv, og fandt, at Had, saadan et rigtig godt inderligt Had, var et opløftende Moment — vi vilde have kaldt det „sublimt“, hvis vi havde kendt saa fint et Ord — det bandt os sammen og borteliminerede Livets mindre Sorger, det gav Indhold i Tilværelsen og saa dejlig meget at tale om paa de lange Nattevagter.

Ja, ja, jeg ved det nok, dette her med et Slag paa den ene Kind, hvorefter den anden skal vendes til, det ly-

Digitized by Google

der saa pænt, men det gjaldt bestemt kun i gamle Dage, da Folk var gode, og ikke gik rundt og gjorde deres Medmennesker Fortræd, bare for Morskabs Skyld. Nu finder man sig i Slaget, hvis dets Giver er tilstrækkelig stor, men vende den anden Side til, nej, det gør man da ikke, det er for meget forlangt — man vil gerne slaa igen, men ofte maa man nøjes med at knytte Hænderne i Bukselommerne — hvis man er den lille.

Ja, Tanken om Hævn og Haab om Held til at udføre den, saadan rigtig knusende, saadan at den kan huskes i lange Tider, det er en opløftende Tanke, det lærte vi den Gang vi blev saa forurettede, saa haanede, saa forfærdelig snydt, at alle gamle Tvistspørgsmaal — af hvilke der jo samles ikke saa faa paa et helt Aars Rejse — var glemt, tilgivet, druknet i den ene Tanke — — Vi vil ha' Hævn, Hævn, Hævn!

Under andre Forhold vilde vi — efter at have naaet Land — være fløjet hver for sig til alle Verdens Kanter, men nu blev vi enige om at gøre endnu en Rejse med Skibet, thi vi var bange for, at blev vi først skilt, saa vilde vi snart glemme det — og saa vilde alle jo ogsaa gerne have en Finger med i Spillet, naar endelig Gengældelsens Time slog.

Men det vilde vare længe, der vilde gaa baade Aar og Dag, først skulde vi til Amsterdam, derfra et eller andet Sted hen i Verden, til Ostindien, Kina, Australien — et eller andet Sted, meget langt borte, og først paa Hjemrejsen fra dette Sted „meget langt borte“

Digitized by Google

kunde Hævnen fuldbyrdes. Det vilde vare længe, men det var næsten en Fordel, thi nu havde vi Tid nok til at gaa og spekulere over Hævnen, at glæde os over den, at kæle for den og fremkomme med Forslag, frygtelige, grusomme — men en passende Straf for et saa infamt Snyderi.

Og vi glemte aldrig dette infame Snyderi, dertil blev vi mindet om det for hyppigt, mindst to Gange om Dagen i over halvandet Aar — hver eneste Gang vi spiste, hver eneste Gang vi fik Kartofler — saa tænkte vi, „aah, de Slyngler, de Kæltringer — Himmel, hvor skal vi dog hævne os!"

Over hvad? — Kartofler? — umuligt, der er da ikke nogen Grund til at tage saadan paa Veje for Kartofler! — men jo, jeg forsikrer, Kartofler til Søs betyder noget mere end Kartofler til Lands, og det var over en Kartoffelhandel, at alt dette kom.

Le bare — en foragtet Kartoffel! Men prøv at være uden Kartofler Maaneder i Træk, prøv at foretage en Rejse med et Sejlskib til Jordens Ende og et lille Stykke forbi, prøv det, men vel at mærke, paa den gode, gamle Sejlskibskost, salt Kød og Beskøjter — prøv det — saa først kan man tale med om, hvor godt Kartofler smager, og hvormeget man længes efter dem.

Kartofler — umh, vi faar dem paa St. Helena! Herlige Tanke, sikken et Gilde den Dag — skynd dig Skib, løb alt hvad du kan, blæs op Passat, blæs saa frisk

Digitized by Google

som du vil, pib, lad det fløjte i Riggen, lad det skumme fra Boven, fremad, bare fremad mod St. Helena!

Kartofler! — de faaes jo altid paa St. Helena, men — ja det er et brændende Spørgsmaal paa de lange Nattevagter, hvormange vil Skipperen nu købe? Han er ikke videre spendabel med sine Penge, det har vi opdaget forlængst, han ødsler dem ikke bort, men han længes vel ogsaa efter den attraaede Frugt — trods det han er Skipper, saa er han jo da kun et Menneske som vi, og har ikke smagt Kartofler i lange Tider — mon han ikke vil købe mindst en Ton?

Kartofler — dejlige Spise, hvor vi længes efter den melede Frugt; du forlener St. Helena med Glans, den Ø og Kartofler er uadskillelige i Sømandens Tanker, naar Skibet er for hjemgaaende, naar Boven vender mod Nord, efter Kap det gode Haab er passeret.

Kartofler og St. Helena — ja, det er det eneste Samtaleemne, som formaar at tiltrække sig almindelig Opmærksomhed ombord — mest dog naar der skaffes, saa lyder der tilfredse Grynt — aha, St. Helena og Kartofler! — Øjnene straaler af Glæde.

Det skurrer mig jo lidt i Ørerne, dette evindelige Mad, Mad — men det maa indrømmes, jeg synger saamænd selv den samme Sang rigtig kønt, og sommetider synger jeg endda for, men — man har da lært noget i Skolen, det er ikke alt svedt ud, hvad var det nu, der skete paa St. Helena? Der foresvæver mig no-

Digitized by Google

get — hvad er det dog? — aha, jo nu har jeg det, det er noget om Napoleon og St. Helena. Hvad var nu det? jo Død og Pine — — „Hør her Kammerater, hold Kæft med St. Helena og Kartofler, husk paa Napoleon, her sad han fangen i en hel Bunke Aar, alle andre Mennesker i Verden taler om Napoleon, naar de hører om St. Helena, vi hyler paa Kartofler — uf, Kartofler! Hvor simpelt, almindelige Mennesker aner end ikke, at man kan faa Kartofler paa St. Helena, synes I ikke, at vi kunde afvinde Øen større Interesser?“

„Interesser“ — sagde en af mine Kammerater forarget — „ja, saa Gu' maaske for Dig, Dit lærde Uhyre (gid hans Ord var sande), men blæse være med Napoleon, ham kan vi da ikke æde, og saa er det jo forresten ogsaa saa længe siden, at det sikkert er Løgn, næh, Kartofler, Kartofler, Kar—tof—ler,“ hylede han, „Kartofler for mig, æd Du saa Din Napoleon!“

Endelig saa' vi St. Helena; som en Sten, henkastet af Kæmpehaand, hæver den sig op af det blaa Hav, Søfugle sværmer om den, lave Skyer hænger over dens Top, paa Sydsiden Brodsø og Brænding, der slaar højt op ad de nøgne Bjergvægge, paa Nordsiden en lille By, hvis hvide Huse kryber op ad Fjeldet og delvis gemmer sig i dets Kløfter, der er en Flagstang og et Par ubrugelige Kanoner — saadan ser St. Helena ud — „og Hurra, Gutter, her har vi Kadrejerne, mange af dem — Kartofler, Kartofler!“ hujer vi højt.

Vi løber Skuden i Vinden, de blændende, hvide Sejl

Digitized by Google

levrer i den friske Brise, de vinker, de kalder — „Kadrejer Baad — Ohøj!“

Vi har et Par Baade langs Siden, det jubler inde i os, vi har Lyst til at staa paa Hovedet, synge højt af Glæde, vi ser Kartoffelsækkene nede i Bunden af Baaden, ah, det bliver rigtignok Gilde i Aften, Maalet for saa mange Dages brændende Ønsker er naaet.

Men udvendige er vi alvorlige som gamle Grantræer, ikke et Smil, ikke et længselsfuldt Øjekast sendes der ned til Sækkene. Vi har endda foragtelige Skuldertræk som Svar paa Handelsmandens Opfordringer — vi maa jo hjælpe Skipperen, vore Interesser falder for en Gangs Skyld sammen med hans, vi maa ikke være for ivrige, saa skal vi betale for meget, og saa bliver der ikke Raad til at købe saa mange — „Kartofler, hører I Kammerater, hvad han siger, han spørger, om vi vil have Kartofler, hu, hu, gaa væk Mand, Skuden er ladet med dem!“

Saa svarer vi Kadrejeren, men Hjertet rutscher allerede helt ned i Støvlerne, da han gør Mine til at forlade os. — Dog, det er vi forberedt paa, og holder godt fast paa hans Fangeline — tænk, hvis han gjorde Alvor af Truslen!

Naa, det er heller ikke alvorlig ment; det er kun Fagter, som hører Geschæften til, og betyder ikke noget som helst, men man maa jo aldrig vise sig for forhippet i Forretningssager. Nede i Baaden staar en Mand og løser op for Sækkene — han viser Varerne frem

Digitized by Google

og lægger de lækre Frugter frem paa Toften for rigtig at friste — Skipperen giver et Bud — Kadrejeren bliver som slaaet af Rædsel, og med hele Sydboens Fyrighed protesterer han mod den sjofle Betaling — han fordrer ind — der handles og sjakres — „all right Kaptajn — Kartoflerne er dine, hvis du giver en Flaske Brændevin i Lidkøb!"

Handelen er sluttet, og to Sække Kartofler bliver halet ombord under dødelig Tavshed. To Sække! — hvad forslaar de til seksten Mand, og vi som havde drømt om mindst en Ton — — uf, det er da ogsaa en gerrig Rad, vi har til Skipper — kun to Sække Kartofler!

Agterude vugger Kadrejeren paa Søen, og medens han rejser sin Mast, kommer vor Stewart for at tage sig af vore Kartofler. Han aabner en Sæk — nej, hvor er de pæne — men hvad er det? oh Rædsel, en lille Sæk med Sten og Sand og Halm hales frem af Sækken — der er kun tyve Pund Kartofler i Stedet for de hundrede, vi mente at have købt. Den anden Sæk er lige saa undervægtig, vi bander og sværger, men agterude, langt borte, vugger Kadrejeren paa Søen, og da han ser vore forbitrede Gebærder, rækker han Næse af os.

Se det var Oprindelsen til vort Had, og den Dag svor vi en dyr Ed, om at hjælpe hverandre og straffe ham, der havde skuffet os saa bittert. Det var Racen, ikke Individet det gjaldt, vi kunde ikke haabe at faa fat paa den selvsamme Mand, der havde snydt os saa

Digitized by Google

galt, men Hævn over alle Kadrejere paa St. Helena blev vort Løsen.

Det varede sytten Maaneder, inden vi igen kom tilbage til St. Helena, og i den Tid havde vi været Jorden rundt halvanden Gang. Vi havde set meget Nyt, vi havde oplevet mange Ting, men vi havde ikke glemt vor Hævn — og nu nærmede vi os Øen igen. Vi glædede os, vi talte stadig om den længe udsatte Hævn og spekulerede paa, hvorledes vi bedst kunde gribe Sagen an, om vi skulde tabe noget ned i Baaden, saa der gik Hul i den og den sank med sin Besætning af smarte Handelsmænd, eller om en af os skulde ligge oppe til Vejrs med et Mergelspir, og tilfældig tabe det ned i Hovedet paa en af Kadrejerne — men hvem vilde ofre sig for det fælles bedste? Naa, vi kunde jo ogsaa lokke dem ombord og saa kaste deres Jolle i Drift, det kunde være Sjov at se deres Rædsel og høre deres Bønner, naar de saa', hvad der var sket — og dette Projekt havde den yderligere Fordel, at vi, i den Maaneds Tid det endnu vilde vare, inden vi naaede Amsterdam, kunde fryde os over deres pinlige Stilling.

Men hvad vilde Skipperen sige? Det kunde jo være, at han vilde gøre Vrøvl, og — Død og Pine — nej, den Plan duer ikke, det vilde jo til syvende og sidst komme til at gaa ud over os selv, den Smule Mad, vi endnu havde ombord, skulde saa deles med dette Røverpak, nej, nej, ret beset, det var vistnok et tveægget

Digitized by Google

Sværd. Og dog, der var jo en Udvej, de kunde jo falde overbord, saadan ved et Tilfælde i den første Storm, og saa undgik vi endda at besvare indiskrete Spørgsmaal, naar vi kom til Land — det var slet ikke saa fjollet en Idé, og vi glædede os mægtigt ved at overlægge og forkaste de mange forskellige Forslag — men ak, der var for mange, vi kunde ikke blive enige. Da vi igen saa' det vindomsuste Skær der midt ude i Atlanterhavet, anede vi ikke, hvad vi vilde gøre.

Men det skal nok gi' sig; Søfolk er Optimister, og Natten inden vi anduvede St. Helena, sov vi ikke af lutter Glæde. Vore fornøjelige Tanker holdt os vaagne, hele Klyngen sad oppe paa Bakken og talte sammen, men det var ikke det gamle Omkvæd — Kartofler og St. Helena — der nu dansede Kankan i vore Hjerner, nej — det var Hævn og St. Helena.

Om Morgenen tidligt kom vi op til Øen, netop som Solen hævede sig over Horisonten — men vi havde bestilt andet i Nattens Mørke end at tale, thi medens Skipperen sov de Retfærdiges Søvn, og Styrmanden blundede blidt paa Vagten, havde vi overmalet Skibets Navn og Hjemsted — man kunde jo aldrig vide, hvad der vilde ske, og det vilde være en stor Beroligelse for os paa de kommende Nattevagter, hvis vi kunde sige til os selv, „ja, Manden døde, men ingen ved, hvem der har gjort det!“

Saa vi var forberedte og ventede kun paa en Ind-

Digitized by Google

skydelse fra oven — de blændende hvide Sejl levrede i den friske Brise, de vinkede, uskyldige og tillidvækkende, „Kadrejer Ohøj!“

Han kom. „Halløj, Kaptajn, vil De købe Kartofler, de koster ingen Ting, kun to Pund Sterling pr. Sæk, eller skal det være en Gris, den fineste paa hele St. Helena, den er god for Skørbug, det er et dejligt Dyr, tre hundrede Pund vil dèn veje og mere til — Magen kan ikke opdrives i tusinde Miles Omkreds!“ — „Hvormeget?“ — „Aah, næsten ingen Ting, et Røverkøb, billigt som Skidt — her, Kaptajn, siden det er Dem, skal De faa den for tredive Pund.“

Hvordan Tanken kom, hvem der var Fader til den, fik vi aldrig at vide — alle tillagde sig bagefter Æren af den, men paa en Gang blev det hvisket fra Mand til Mand — „vi stjæler Grisen!“

Hurra, Kammerater, storartet Idé — ja lad os stjæle Grisen — men hvordan?

Det var unægtelig et Spørgsmaal af stor Betydning. Grisen laa bunden i Baaden, bevogtet af tre Mand; vi stod paa et stort Sejlskib, og saa skød vi endda ret bravt over Stævn, og det var næsten det værste, thi mærkede de Uraad, de Slyngler dernede i Baaden, saa var det kun at trykke paa Rorpinden — aldrig saa let, og i et Nu vilde Baaden være langt væk fra Skibssiden.

Et Krigsraad blev holdt, nu skulde der jo handles, Styrmanden præsiderede, han var en Kæmpekarl, for

Digitized by Google

hvis Kræfter vi havde den mest rodfæstede Respekt — og her blev følgende bestemt — hold Baaden op med Snak — rig Harpunen til — skær en Tovende op over Storraaen — alle Mand tager fat i Løberen, saa at ingen kan knibe ud, hvis der skulde ske ubehagelige Overraskelser — og saa klar til at hale som bare Fanden — en Mand skal være forude med en Økse, parat til at kappe Kadrejerens Fangeline, — og Styrmanden skal staa midtskibs, han skal harpunere Grisen!

Glimrende Plan, man skal altid stole paa Forsynet, det betaler sig bedst, dette var jo meget, meget bedre end at slaa Manden ihjel, og meget mere effektivt, set fra et hævnende Standpunkt. Thi var Manden først død, saa slap han for let, saa kunde han jo ikke ærgre sig mere, det hele vilde være overstaaet alt for hurtigt, — nej, at stjæle hans Gris, som han havde haabet at sælge for mange Penge, det er det samme som at stjæle hans Pengepung, det var en dejlig Hævn, den vilde han ikke glemme saa let, — og saa fik vi jo ogsaa Grisen!

Ja, det var en glimrende Idé, vi var alle lykkelige, sikken en Fest, — der var kun en, der havde Skrupler — „det var jo slet ikke ham, som solgte os Kartoflerne", — lød den uskyldiges Røst, men han blev snart tiet ihjel — „uf, sikken et Fjols, det gør da slet ikke noget, hvem det gaar ud over, saalænge vi kun faar Hævn over Ynglen."

Udførelsen af Planen var i fuld Gang. Skipperen stod henne Agter og „talte Gris" med de tre nede i Baaden,

Digitized by Google

de skændtes om Prisen, de svor og bandte og brugte Ord saa udsøgte og sjældne, at vi flere Gange standsede forbløffet i vore Forberedelser, men snart var alt klar, og henne midtskibs stod Styrmanden med Harpunen, lumskelig gemt bag Lønningen. Vi andre stod og saa' til, saa uskyldige og fromme, som om vi ikke tænkte paa at gøre en Kat Fortræd — men i Næverne holdt vi et Reb, som over Storraaen sad fast i Harpunen.

Aah, hvor var vi lykkelige, nu slog endelig Hævnens Time, vi kunde næsten ikke holde os rolige, men vi begyndte ogsaa at blive nervøse, thi Styrmanden spildte Tiden, han stod og sagde „øf—øf“, rigtig som om han vilde indsmigre sig hos Grisen.

„Ja, sig Du bare øf—øf,“ — vrængede En af Kadrejerne, nu kede af at vente længere, da det efterhaanden var gaaet op for dem, at Handelen ikke blev til noget — „sig øf—øf, Dit lange Spektakkel, kald paa ham, det er vistnok Din Broder! Se her, Kammerater, se en Gang paa Grisens Ansigt og saa paa det Fjæs der oppe paa Dækket, ligner de ikke hinanden — øf, øf, øf,“ gryntede han, men i samme Nu rettede Styrmanden sig op med Harpunen i Haanden. Tju, vi hørte det suse i Luften, et Grynt fra Baaden, Skrigen og Banden, men over det hele Styrmandens Stemme: — „Hal Gutter, hal, hal for Satan — lad gaa derhenne, kap den forbandede Fangeline, hal som I aldrig har halet før!“

„Ohøj, oho!“ sang vi ud med Hjertet fyldt af barn-

Digitized by Google

lig Glæde, „ohøj, oho, vil du komme op,“ – „ohøj, oho, nu har vi faaet Hævn,“ — ohøj, oho, nej, hvor skal den smage“ — — og saa svang Grisen med Harpunen igennem Kroppen, skrigende og øffende ind over Lønningen — og bump, der laa den paa Dækket.

Sikken en Hævn, den blev end bedre end ventet! Styrmanden var stærk, stærk som en Bjørn, han var kendt med Harpunering fra tidligere Dage paa Hvalfangerskibe, og da han sendte Harpunen susende igennem Grisen, gik den samtidig ud igennem Baadens Bund. Den lavede et Hul, stort som en Haand, og det sidste, vi saa' af Kadrejerne, da vi stod paa Lønningen og svingede Huerne og raabte Hurra, var, at én af dem forsøgte at lænse den halvt sunkne Baad, den anden sad med foldede Hænder — maalløs, bad han om Hjælp eller Hævn? medens den tredje stod og slog vildt efter os med en Aare.

„Farvel Venner, hils derinde, hvis I nogensinde kommer saa langt, find ham, der sælger stakkels Søfolk Stene for Kartofler, flæk Hovedet paa ham, det bliver jer egen Sag, vi har faaet vor Hævn.“

Digitized by Google

DET INDISKE HAV.

Juleaften paa 5° S. Brd. 100° Ø. Lgd.

Det var i det indiske Hav, og det blæste en Brandstorm.

Den rasede i Rigningen og de enkelte Stumper Sejl, som Skuden endnu kunde bære; den peb højt i den totte Rig og strøg hvinende ind imellem Skøder og Braser; den kom i voldsomme Byger og knaldede imod Mast og Ræer, medens den drev Kaskader af Regn og Skumsprøjt hen over Dækket.

Søerne gik bjerghøje omkring det stormslaaede Skib. Langsomt og sindigt kom de glidende frem igennem Mørket, ned imod Skibet, Kammene var hvide, fosfor-

Digitized by Google

skinnende, spøgelsesagtige at se, de lyste op i Mørket — men kun et Øjeblik — saa forsvandt de agterude, efterladende Skibet i en Heksegryde af Skumsprøjt og Brodsøer.

Stakkels Skib! Som et levende Væsen vægrede det for sig imod de ubarmhjertige Søer, der stadig hamrede ned over det, og det gjorde de særeste Krumspring, som for at formilde det vrede Hav. Det sprang omkring, det rullede og duvede, det løftede den luv Lønning højt imod Himmelen som for at beskytte sig imod et Slag, og kom der en særlig svær Sø, saa stod det lidt stille og nejede dybt, sagtmodigt, indsmigrende — „se, det er kun mig, den lille „Emilie“, gaa bare forbi, jeg gør jer saamænd ikke noget, jeg passer kun min Dont, og kryber saa gerne udenom jer, naar bare I vil lade være med at slaa.“

Men Søerne masede paa og faldt ned over Boven med et Brag, — „ja, ja, da, slaa bare væk, se, hvor sagtmodig jeg er, jeg ryster kun Vandet af mig, — at I kan nænne det!“ — sukkede Skibet, og saa stod det lidt og sitrede, inden det ligesom prøvende gjorde et Spring fremover, nejede dybt med Boven og gled ned i en Bølgedal. Der fik det et Øjebliks Fred, men saa kom næste Vandbjerg og tvang Skuden til møjsommeligt at kravle op ad det, og sukkende, sitrende hævede Boven sig anraabende imod Himlen, — men der var ingen Hjælp at finde, om igen, paa den igen, ingen Fred, ingen Hvile.

Digitized by Google

Jeg stod Agter ved Roret, alene paa Dækket, en ensom Dreng, kun fjorten Aar; jeg hang fast ved Rattet, det var altid et Støttepunkt og stirrede fremefter i Mørket; Skumsprøjt og Regn slog mig i Ansigtet, saa det sved, det samlede sig i smaa Bække og løb ned over mine Kinder, ned paa mit Olietøj, som vaadt og klamt hang om min Krop.

Men det var ikke alene Skumsprøjtet, der sved, det var ikke det og Stormen, som fik mine Øjne til at løbe i Vand, nej — Taarerne løb mig ned over Kinderne, jeg følte mig saa alene, saa forfærdelig alene, saa lille bitte overfor den mægtige Natur. Sære Tanker hamrede i mit Hoved, — tænk om ingen kommer, tænk om Du nu er alene om Bord. Anspændt lyttede jeg igennem Stormen, nej, ikke en Lyd, ikke en Bevægelse, ikke et Lysglimt at øjne fra Lukaf og Kahyt — død, tom og forladt syntes hele Skuden — min Verden.

Tankerne arbejdede vildt, maaske er der sket noget, de kan jo alle være døde, uden at jeg ved noget om det! Døde — ja, men af hvad? — af Forgiftning maaske, vi skulde jo have ekstra god Mad i Aften, og Kokken, han — ja, der kan jo ogsaa være sket andre Ting, man har jo hørt saa galt før, der sker saa sære Ting paa Havet, det har de jo alle fortalt mig. Skrige? — ja, men tør Du skrige? — nej, det er vistnok ikke værd, jeg tør ikke; er der sket noget, saa faar jeg jo alligevel ikke Svar — og tænk hvor ræd-

Digitized by Google

somt, at skrige ud i Mørket og lytte efter Svar — som maaske aldrig vil komme.

Nej, det er vist bedre at tie stille, thi er der ikke sket noget, saa ler de andre jo bare af mig, og saa faar jeg maaske endda Prygl, fordi jeg har rauset dem ud og ikke noget af den gode Mad derhenne i Lukafet.

Det var ikke lystelige Tanker, og det sidste, jeg havde hørt af Mennesker var heller ikke opmuntrende — „Glædelig Jul, og pas nu paa, mens vi andre spiser, ellers rejser vi alle ad Helvede til" — var al den Besked, jeg havde faaet, da jeg vaad og forknyt afløste den ældste Matros ved Roret, lige som Mørket faldt paa.

Og dèr hang jeg endnu. Himmel og Hav stod i ét, det hylede, peb, brummede og susede omkring mig, det var forfærdelig uhyggeligt — og saa var jeg alene paa Dækket, stod agterude og klamrede mig til det fastsurrede Rat, tænkte med Gru paa Advarslen og Ansvaret. Ansvaret, ja, det er jo sandt, — Ansvaret! men for hvad? — Jeg vidste det ikke, det var min første Rejse til Søs, og vel netop derfor hvilede Følelsen af Ansvaret, det jeg ikke kendte, saa tungt paa mig.

Og saa var det endda Juleaften.

Stormen peb, og Søerne larmede om Skibet — men nu var det glemt, jeg hørte det ikke, fastklamret til Rattet stod jeg og stirrede ind i det oplyste Nathus og drømte lykkelige Drømme, glemt var min Frygt,

Digitized by Google

dulmet min Sult, jeg tænkte paa Juleaften derhjemme hos Far og Mor.

Ak ja, ak ja, nu er Klokken syv, Grøden spist, og Gaasen staar paa Bordet. Far rejser sig og skærer for; det brune, lækre Skind knaser sagte under Kniven; Stykke efter Stykke af dejligt Gaasekød falder ned paa Fadet. I Tankerne udsøger jeg mig et lækkert Stykke, og forsøger paa at faa Mor til at love mig det, — umh, hvor skal det smage; og rundt omkring Bordet sidder en hel Flok Børn, Øjnene straaler i de mange Barneansigter ved Tanken om Gaasen og det, der kommer efter, det pragtfulde Juletræ, de mange Gaver — lykkelige, herlige Tid!

Saa nu er Gaasen spist, der er klaret af Bordet, og alle Børnene staar klumpet sammen, trykkede tæt op imod Døren til Dagligstuen; de slaas saa smaat for at tilkæmpe sig en Plads ved Nøglehullet, thi derfra kan vi jo følge Fars og Mors Bevægelser, de lægger nu sidste Haand paa Værket og tænder Lysene paa Træet.

Forventningsfulde Ansigter paa den ene Side af Døren, glade og fornøjede paa den anden Side. Saa nu er de færdige, Døren bliver aabnet — næh, hvor er det dog pænt! Og ind stormer Børnene; der formes Kæde om Juletræet, Fars Bas og Mors kønne Stemme lægger for, og vi Børn synger med, skingre smaa Barnestemmer — „Glade Jul, dejlige Jul — —“

Men det var kun Drøm. Virkeligheden var Storm, Mørke, Regn og Slud, og Taarerne løb mig ned over

Digitized by Google

Kinderne, den klare Nathuslampe var bleven noget utydelig, noget uskarp lyst i Mørket. — — „Mor, Mor, jeg længes saa meget!“ brød det hulkende ud af mig, og Hovedet faldt ned paa det fastsurrede Rat, Taarerne fik frit Løb — — det var jo min første Juleaften borte fra Far og Mor.

Der lød et Brag i Mørket, et Knald, en infernalsk Pisken og Smælden. Jeg løftede Hovedet, der blev Liv paa Dækket, Skipperen, fulgt af begge Styrmændene, kom farende op fra Kahytten sammen med en dejlig Duft af indelukket Mados, en Dør blev slaaet op der forude i Lukafet, tunge Fodslag lød hen over Dækket — „Op Dreng, op til Vejrs og se, hvad der er i Vejen!“

Det lyse Billede af Far og Mor ved Juletræet var forsvundet.

Taarerne var tørrede bort, — jeg var jo dog et Mandfolk, — de maatte ikke se, jeg græd, Sulten maatte jeg bide i mig en kort Tid endnu — først op i Rigningen. Jeg klamrede mig fast det bedste jeg kunde, Vinden rev og sled i mig — højere og højere maatte jeg op, Skibet slingrede som en rasende, jeg saa' de brølende, lysende Bølgetoppe langt under mig, et Ryk, en susende Rejse igennem Luften, saa hang jeg ud over Vandet paa den anden Side — op, stadig højere op; den vanvittige Pisken og Smælden blev højere og højere, i Mørket over mig kunde jeg se Bramsejlet, revet løs fra sine Sejsinge, pisket i Stykker.

„Naa, ikke andet“ — var Skipperens lakoniske Svar,

Digitized by Google

da jeg igen kom ned og fortalte, hvad der var sket, „saa op igen Dreng og gør det fast, siden kan Du spise,“ — og igen maatte jeg op til Vejrs sammen med nogle Kammerater, ud paa Raaen. Det skørede Sejl slog op over Hovedet paa os, blev revet ud af vore Hænder — Neglene knækkede ved at hale i det stive, vaade Sejldug, Blodet løb, det tog os en Time at faa Stumperne beslaaet.

Igen stod jeg paa Dækket og saa' spørgende paa Styrmanden — „Ja, saa kan Du gaa ned og skaffe, Dreng, men rap Dig nu lidt!“ — og det behøvede han ikke at sige to Gange, jeg var ung og havde god Appetit, jeg var vaad og forkommen, men jeg livede snart op; der var gaaet Rygter om den dejlige Julemad, de havde talt om det deroppe paa Bramraaen, de andre, de mætte, — en Gris var bleven slagtet, nogle rigtige Kartofler, de sidste, var kogt, vi skulde have Grød med Saft, rigtig Julemad — — og saa havde jeg endda en lille privat Kasse med Godter fra Mor, den havde jeg gemt, skønt Fristelsen til at kigge i den havde mange Gange været umaadelig stor.

Men — aah nej! hvor blev jeg dog skuffet. Lukafet — uhyggeligt til dagligdags, var langt værre nu, Bordet stod fuldt af snavsede Tallerkener, Tepotten var væltet, Dørken flød af Vand, Søstøvler og Træsko, — vore Skibskister stod slingrede sammen i den ene Side, paa Skodderne hang vaadt Olietøj og dinglede frem og tilbage, i Køjerne laa Frivagten og snorkede allerede

Digitized by Google

højt, der lugtede fælt derinde, Dunster fra snavset, vaadt Tøj, blandet med Mados og Tobak.

Og medens Taarerne løb, samlede jeg Tepotten op, skrabede en Tallerken ren og skyndte mig ud til Kokken for endelig at faa noget af den dejlige Julemad. „Mad? vil Du have Mad? aah ryg og rejs, hvad bilder Du Dig ind, komme her en hel Time efter Skafning nu midt om Natten, vil Du væk, Dreng, skrup af, ellers smider jeg Dig ud!"

Og værre løb Taarerne — „Kok, det er ikke min Skyld, jeg var oppe til Vejrs for at gøre Bramsejlet fast, det er Jul, Kok, giv mig lidt Mad, jeg er saa sulten" — hulkede jeg, men Kokken smed mig ud — — „spis Beskøjter, Knægt, dem er der nok af!"

Og medens Taarerne løb, spiste jeg Beskøjter og drak Vand — det var min Julemad, de andre havde spist Resten; men saa kom jeg i Tanker om Mors Godter — hen til min Skibskiste. — Rode op! — nej, det var ikke nødvendigt, der var rodet op i Forvejen, Kassen var borte, den stod saamænd paa Bordet, dækket af nogle Tallerkener — tom!

Saa kunde jeg ikke mere. — „Mor, Mor," hulkede jeg, „jeg længes saa meget." Hovedet sank ned paa Armene, der hvilede paa det snavsede Bord, jeg græd højt, jeg var saa forfærdelig skuffet, følte mig saa uendelig alene, men oppe fra en af Køjerne lød der et søvndrukkent: „Hvad Fanden gaar der af Dig Dreng, hold

Digitized by Google

Kæft med det Brøleri, nu er Du ikke hos Mor“ — vrængede han — „vask op og kom til Køjs!“

Stille samlede jeg de snavsede Tallerkener sammen, vaskede dem af og stillede dem op, tørrede Bordet af og krøb saa ind i Køjen, grædende hele Tiden; men som et Ekko af Sangen i mit Hjem summede det i mit Hoved — „Gla—ade Jul, dejlige Jul — —“

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google